

A photograph of a ship's deck. On the left, a white wall has the word 'PILOTS' written in large, black, sans-serif capital letters. A yellow safety rail runs along the edge of the deck. In the background, a large container ship is visible, loaded with colorful shipping containers. The sky is blue and the sea is greyish-blue.

*'Van, voor en door
(ex-)loodsen'*

Jaarverslag 2019

Inhoud

Bestuursverslag	7
Personalia	7
Uitbesteding	8
Voorwoord	9
Kerncijfers	10
Algemeen	12
• Activiteiten	13
• Missie, visie en strategie	13
• Organisatie	15
Bestuur	16
• Algemeen bestuur	17
• Dagelijks bestuur	18
• Balansmanagementcommissie	19
• Integraal risicomanagement werkgroepen	19
• Samenwerkingsverbanden	21
• Uitvoering pensioenadministratie	21
• Uitvoering financiële administratie	21
• Uitvoering flexioenregeling	21
• Adviseurs	22
• Integraal vermogensbeheerder	22
• Bewaarbank	22
• Accountant	22
• Certificerend actuaris	23
Financieel Beleid	24
• Risicohouding	25
• Risicohouding kwalitatief	25
• Kwantitatieve uitgangspunten	26
• Toetsing ALM resultaten aan kwantitatieve uitgangspunten	26
• Risicohouding lange termijn: ondergrenzen pensioenresultaat	27
• Risicohouding korte termijn	28

• Beleggingen	29
• Terugblik	29
• Gevoerd beleid	30
• Performance totale portefeuille	30
• Performance zakelijke waarden	31
• Performance vastrentende portefeuille	32
• Algemene restricties	33
• Maatschappelijk verantwoord beleggen	35
• Strategische assetmix en benchmarkverdeling	37
• Rebalance beleid	37
• Pensioenen	38
• Premies	38
• Ontwikkeling dekkingsgraad	38
• Ontwikkeling voorziening	39
• Herstelplan	39
• Indexatie- en kortingsbeleid	40
• Indexering 1988 t/m 2018 in vergelijking met stijging Consumentenprijsindex (CPI)	40
Risicobeleid	41
• Doelstellingen en uitgangspunten	42
• Gemanifesteerde risico's	46
• Werkzaamheden 2019	47
• Focus 2020	48
• Crisisplan	49
Bestuurszaken	50
• Bestuurlijke inrichting	51
• Geschiktheid	52
• Evaluatie functioneren bestuur	53
• Toezicht en verantwoording	53
• Klachten- en geschillenprocedure	53
• Gedragscode	53
• Compliance	53
• Compliance officer	53
• Extern toezicht	54
• Btw-ontwikkelingen	55
Toekomstparagraaf	57
• Toekomstparagraaf	58
Pensioenbeleid	59
• Kenmerken pensioenregelingen	60

Actuariële analyse	62
• Analyse van het resultaat	63
• Resultaat op beleggingen/marktrente	63
• Resultaat op premies	64
• Resultaat op flexioen	64
• Resultaat op waardeoverdracht	64
• Resultaat op kosten	64
• Resultaat op sterfte	64
• Resultaat op arbeidsongeschiktheid	65
• Resultaat aanpassing actuariële grondslagen	65
• Mutaties en correcties	65
Code pensioenfondsen	66
• Visitatiecommissie	69
• Verantwoordingsorgaan	69
• Adviezen verantwoordingsorgaan	69
• Oordeel verantwoordingsorgaan	69
• Compliance	70
Kostenparagraaf	72
Vaststelling door het bestuur	75
Jaarrekening	76
Balans per 31 december 2019	77
Staat van baten en lasten over 2019	78
Kasstroomoverzicht 2019	79
Analyse van het resultaat	79
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	80
Resultaat bestemming	107
Gebeurtenissen na balansdatum	107
• COVID-19	107
Overige gegevens	109
Actuariële verklaring certificerend actuaris	110
Controle verklaring van de onafhankelijke accountant	112

Bijlagen		115
Bijlage 1	Rapport visitatiecommissie over Beroepspensioenfonds Loodsen 2019 (samenvatting)	116
Bijlage 2	Reactie bestuur op rapport visitatiecommissie 2019	118
Bijlage 3	Oordeel van het verantwoordingsorgaan over het door het BPL-bestuur gevoerde beleid in 2019	119
Bijlage 4	Reactie van het bestuur op het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2019	120
Bijlage 5	Verslag compliance officer 2019 (samenvatting)	121

BESTUURSVERSLAG

Personalia

Bestuur

Bovenste rij van links naar rechts: R. de Jonge (voorzitter), J.H.P. Waasdorp, M. Louwerens, A.N.B. Eggink, L. Thissen (actuaris)

Middelste rij van links naar rechts: M. van Kuik (secretaris/penningmeester), L. Kazemier, P.B. Schoe, N.R. Halfweeg, P. Hogendorf

Onderste rij: R.F. Grobbe

Bestuursleden

A.N.B. Eggink
L. Kazemier
P.B. Schoe
M. Louwerens
J.H.P. Waasdorp
N.R. Halfweeg (aspirant)

Dagelijks bestuur

Voorzitter

R. de Jonge

Secretaris/penningmeester

M.A. van Kuik

Bestuursbureau BPL

R.F. Grobbe (directeur)

P. Hogendorf

Visitatiecommissie

Voorzitter

H.J.J. Debrauwer

Leden

A.C.W. van Coberen

D.J.M.P. Horsmeier

Verantwoordingsorgaan

Voorzitter

J.N. Muntjewerff

Secretaris

H.B.W. Broers

Leden

P.J.J. van den Berg

J.M. Groenendijk

R.M. Hesselink

A. Mast

Uitbesteding

Partijen waaraan het BPL werkzaamheden heeft uitbesteed

Bestuursbureau BPL

R.F. Grobbe
MN Services N.V.
Hoofddorp

Accountant

H. van der Rijst
PricewaterhouseCoopers Accountants
Rotterdam

Adviserend actuaris

L. Thissen
Sprenkels & Verschuren
Amsterdam

Beleggingsadviseur

M. Euverman
Sprenkels & Verschuren
Amsterdam

Certificerend actuaris

J. Tol
Triple A-riskfinance
Amsterdam

Compliance officer

A. de Jong
Nederlands Compliance Instituut
Capelle aan den IJssel

Integraal vermogensbeheerder

Robeco Institutional Asset Management B.V.
(RIAM) – tot en met 31 december 2019
Rotterdam

BlackRock – vanaf 1 januari 2020

Amsterdam

Bewaarbank

Northern Trust
Amsterdam

Herverzekeraar

Zwitserleven
Amstelveen

Pensioenbeheer & Financiële Administratie

PGGM – tot en met 31 december 2019
Zeist

Blue Sky Group – vanaf 1 januari 2020
Amstelveen

Uitvoerder Flexioenregeling

Robeco Institutional Asset Management B.V.
– tot en met 31 december 2019
Rotterdam

ABN AMRO Pensioenservices B.V.

– vanaf 1 januari 2020
Amsterdam

Facilitaire diensten

Nederlands Loodswezen B.V.
Hoek van Holland

Website provider

Goos Online
Rotterdam

In geval van verwerking van persoonsgegevens is met de uitbestedingspartij een verwerkersovereenkomst gesloten in de zin van de AVG.

Voorwoord

Het jaar 2019 stond in het teken van veranderingen. Daar waar we aan het begin van het jaar niet wisten waar we zouden eindigen, hoe alles zou verlopen en of we alle ontwikkelingen konden bijbenen en bemensen, kijken we nu terug op een druk en hectisch jaar waarbij we (gelukkig) het gehele jaar “in control” zijn gebleven. Wellicht klinkt dit nu allemaal wat cryptisch maar middels dit jaarverslag willen wij u informeren over de ontwikkelingen van afgelopen jaar binnen het BPL.

Per 1 januari 2019 is het bestuursbureau BPL van start gegaan, onder leiding van Rajesh Grobbe is samen met Paul Hogendorf de frontoffice, welke jaren door Theo Wittkampf draaiende werd gehouden, vervangen door ons eigen bestuursbureau. Het bestuur heeft vanaf het begin zijn vertrouwen uitgesproken in deze twee heren, maar uiteindelijk moet het ook allemaal nog worden waargemaakt. Inmiddels hebben wij kunnen constateren dat deze overgang een goede stap vooruit is geweest en een solide basis vormt voor de toekomst.

In 2018 hebben wij u gemeld dat we niet meer binnen de strategie van PGGM (onze voormalige uitvoerder van de financiële- en pensioenadministratie) pasten. Dit betekende dat we een zoektocht hebben gestart naar een nieuw onderkomen. Uiteindelijk hebben we deze gevonden bij de Blue Sky Group. Met deze partij hebben we een klantgerichte organisatie aangesteld waarvan wij denken dat die qua cultuur goed past bij onze beroepsgroep. Inmiddels kijken we terug op een succesvolle transitie en ervaren wij dat Blue Sky Group ook waarmaakt waarvoor wij ze hebben aangesteld.

Bovenstaande was overigens niet de enige zoektocht die wij hebben uitgevoerd. Vanwege het vertrek van de grootste klant bij Robeco werd aan ons medegedeeld dat de fiduciaire dienstverlening ten behoeve van ons vermogen niet meer gecontinueerd kon worden. Inmiddels hebben wij, na een eveneens geslaagde transitie, de fiduciaire dienstverlening ondergebracht bij BlackRock. Op basis van ons selectietraject is gebleken dat zij de beste partij voor ons voor de lange termijn zijn. Daarnaast profiteren wij direct van hun schaalvoordelen en onderhandelingskracht. Dit uit zich in lagere kosten voor de belanghebbenden van ons pensioenfonds.

Ondanks het gerealiseerde rendement van 13,1% bleek door de verder dalende rente (en daardoor stijgende verplichtingen) en de maandelijkse uitkeringen de dekkingsgraad te dalen. Helaas konden we hierdoor geen toeslag verlenen. Met een beleidsdekkingsgraad ultimo 2019 van 102,8% is dit conform de wet- en regelgeving die wij moeten naleven niet toegestaan.

Ten slotte werden afgelopen jaar nog de IORP II richtlijnen op het BPL losgelaten, dit betekende dat we met zogenaamde sleutelfunctiehouders moesten gaan werken. Ook hier hebben we middels scholing en externe inhuur in kunnen voorzien.

Al met al is er een fundament voor de toekomst neergelegd waar we op kunnen steunen om de uitdagingen die voor ons staan het hoofd te bieden. Te denken valt aan een nieuw pensioenakkoord, nieuwe parameters en het monitoren van onze nieuwe uitbestedingsrelaties.

Zoals u al leest “never a dull moment binnen het BPL”, daarom wil ik ook dit jaar weer mijn dank uitspreken aan al degenen die zich in het verslagjaar hebben ingezet voor het BPL en zijn deelnemers en pensioengerechtigden, zowel professioneel als vrijwillig en een ieder oproepen dit voor 2020 weer met hetzelfde enthousiasme te doen.

Hoofddorp, 11 juni 2020
Robert de Jonge, voorzitter

Kerncijfers

Aantallen

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Deelnemers BPL 2015	466	450	450	452	456	458	443	442	437	444
Deelnemers BPL 1988	165	104	62	14	6	4	3	3	1	1
Totaal aantal deelnemers	631	554	512	466	462	462	446	445	438	445
Gewezen deelnemers	4	5	5	5	5	8	7	8	8	8
Ouderdomspensioen	455	535	598	661	675	684	681	672	670	663
Arbeidsongeschiktheids- pensioen	4	4	3	2	2	2	2	4	8	6
Partnerpensioen	82	85	85	102	110	110	128	136	141	157
Wezenpensioen	11	12	10	10	10	9	10	10	10	10
Totaal	1194	1212	1246	1266	1275	1275	1274	1275	1275	1289

Premie per jaar BPL 1988 (in Euro's)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Basisregeling	14.928	17.904	19.128	21.936	18.240	22.080	22.272	23.232	27.000	27.912
Premieregeling	3.744	4.488	4.800	5.496	4.584	5.520	5.568	5.800	6.744	6.984
FLP- gerechtigden	7.464	8.952	9.564	10.968	9.120	11.040	11.136	11.616	13.500	13.956

Premie per jaar BPL 2004/2015 (in Euro's)

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
30.456	37.092	39.060	44.796	37.272	23.640	23.856	24.888	28.920	29.892

Premie: verhoging/daling (in procenten)

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
3,30	20,00	5,30	14,70	-16,80	-36,60	0,90	4,30	14,30	3,4

Ontvangen premies per jaar (x 1.000 Euro)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Actieven	14.167	16.916	17.783	20.233	17.109	10.857	10.687	11.092	12.727	13.497
FLP- gerechtigden	1.314	1.140	790	397	80	12	0	40	36	15
Aspirant registerloodsen	65	84	120	200	71	50	36	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal feitelijke premie	15.546	18.140	18.693	20.830	17.260	10.919	10.723	11.132	12.763	13.512

Betaalde uitkeringen per jaar (x 1.000 Euro)

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
35.263	35.129	34.663	34.896	35.174	35.168	35.254	35.204	35.372	35.146

BPL 1988, Pensioengrondslag (in Euro's)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pensioen-grondslag	81.308	85.536	87.845	89.865	92.067	87.358	88.566	90.194	91.731	95.944

BPL 2004/2015, Pensioengrondslag (in Euro's)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pensioen-grondslag	113.524	119.427	122.652	125.473	128.547	87.358	88.566	90.194	91.731	95.944

Solvabiliteit (in procenten)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vereiste dekkingsgraad	116,4	112,3	115,6	116,1	116,2	121,1	120,6	120,7	118,2	117,7
Actuele dekkingsgraad	100,6	97,5	101,6	104,6	108,3	104,3	103,5	111,2	104,6	103,9
Beleidsdekkingsgraad	-	-	-	-	108,4	105,5	100,1	108,6	110,1	102,8
Reële dekkingsgraad	-	-	-	-	-	86,2	82,8	88,0	90,4	83,0

Belegd vermogen ultimo jaar (x1.000 Euro)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	617.580	733.341	842.694	779.281	1.001.287	932.794	979.804	1.017.186	958.124	1.048.609

Technische voorziening voor risico fonds (x1.000 Euro)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	603.571	693.157	753.518	726.966	852.101	877.019	937.500	905.220	907.967	1.011.549

Netto rendement (in procenten)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	17,10	11,87	14,04	0,02	23,15	1,40	8,60	6,20	-3,4	13,1

Rijpingsgraad (verhouding deelnemers OP-gerechtigden) (in procenten)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	72	97	117	142	146	148	153	151	153	149

Algemeen

Algemeen

Activiteiten

Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL), statutair gevestigd in Rotterdam is opgericht op 1 september 1988. De Stichting is ingeschreven bij het stichtingenregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41130603. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 17 juli 2019.

BPL voerde in 2019 twee pensioenregelingen uit, te weten:

- het pensioenstatuut 2015 (geldend van 1 januari 2018) van toepassing op registerloodsen;
- het pensioenstatuut 1988 (geldend van 1 januari 2018) voor degenen die met FLP zijn gegaan.

Alle verplichtingen die voortkomen uit de pensioenregelingen bij het BPL worden in eigen beheer gehouden. BPL loopt daarbij verschillende risico's.

Missie, visie en strategie

Missie

Het BPL voert de door de NLC-Ledenvergadering vastgestelde pensioenregeling uit en streeft ernaar om alle huidige en toekomstige belanghebbenden te voorzien van de pensioenuitkeringen, zoals in de Pensioenstatuten zijn vastgelegd. Het BPL is van, voor en door (ex-)loodsen en handelt klantgericht, kostenbewust, transparant, integer en evenwichtig.

Visie

Het BPL is een pensioenfonds van, voor en door (ex-)loodsen en onderhoudt nauw contact met de beroepsgroep. Hierbij hecht het BPL veel waarde aan transparante communicatie over de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten, de toekomstige pensioenopbouw en eventuele indexatie en kortingen van deze aanspraken en -rechten en aan betrokkenheid van de belanghebbenden.

Het BPL streeft naar een goede en betaalbare pensioenvoorziening die past bij de beroepsgroep en speelt in op de ontwikkelingen binnen de pensioensector. Het bestuur heeft hierbij de ambitie om de opgebouwde pensioenen te indexeren, voor zover dit op basis van de financiële positie van het BPL en gegeven de risicohouding van de deelnemers mogelijk is.

Het bestuur handelt in het belang van de belanghebbenden en voert de regeling op evenwichtige wijze uit, in lijn met de risicohouding van de belanghebbenden en rekening houdend met de kenmerken van de beroepsgroep en de opbouw van het deelnemersbestand.

De kernwaarden

- Van, voor en door (ex-)loodsen
- Klantgericht
- Kostenbewust
- Integer
- Evenwichtig

Strategie

Het bestuur heeft de navolgende beleidsuitgangspunten geformuleerd om de uit de missie voortvloeiende doelstelling te kunnen verwezenlijken:

- Het bestuur ziet erop toe dat de uitvoering van de pensioenregeling op een correcte en (kosten)bewuste wijze geschiedt.
- Het bestuur waarborgt, dat ongeacht de keuze met betrekking tot (her)verzekeren en/of uitbesteden, de uitvoering van de pensioenregeling op elk moment in de tijd in overeenstemming is met de geldende wet- en regelgeving.
- Het bestuur streeft naar een evenwichtig en zorgvuldig vormgegeven beleid, waarbij risico's worden afgewogen en adequaat worden gemanaged en processen goed en adequaat worden ingericht en op beheerste wijze worden uitgevoerd en vastgelegd.
- Het bestuur legt, daar waar sprake is van een uitbestede relatie, haar eisen ten aanzien van de kwaliteit van de uitvoering en de mate van interne beheersing vast in alle uitbestedings-overeenkomsten en de bijbehorende SLA's. Het bestuur waarborgt de beschikbaarheid van informatie met betrekking tot de kwaliteit van de uitvoering van de regeling en de daarmee gepaard gaande risico's, zodat het bestuur in staat is om in de besluitvorming hiermee rekening te houden. Het bestuur maakt desgewenst gebruik van externe deskundigen om de benodigde informatie in kaart te brengen en de beschikbare informatie te beoordelen.
- Het bestuur streeft naar transparante, begrijpelijke, zorgvuldige en tijdige communicatie over het beleid en over het realistisch te verwachten pensioenresultaat.
- Het bestuur stelt een beleggingsbeleid vast dat aansluit bij het risicoprofiel van de deelnemers.
- Het bestuur bestaat uit (ex-)loodsen.

Het beleid van het bestuur is hiermee in overeenstemming.

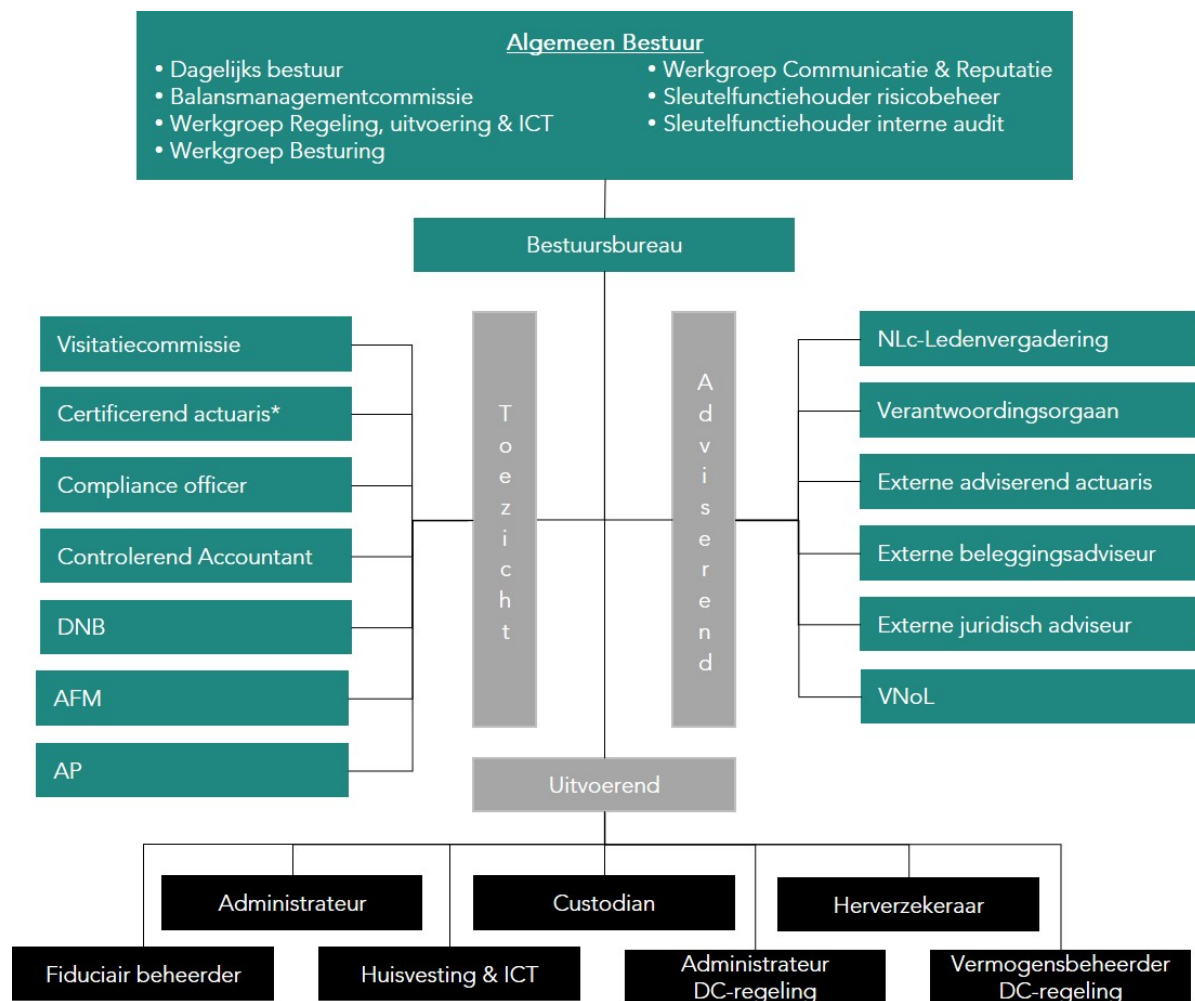
Dit beleid is vastgelegd in beleidsdocumenten, waarvan de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) de belangrijkste is. Hierin zijn het te voeren beleid, waaronder de financiële opzet en de grondslagen waarop het beleid berust, gemotiveerd beschreven. Het beleid is erop gericht met een bij het karakter van het BPL passend risico een optimaal resultaat te behalen, mede in aanmerking genomen de voorwaardelijk geïndexeerde verplichtingen van het BPL. De ABTN is het laatst gewijzigd op 19 december 2019.

Het bestuur constateert dat in 2019 de gestelde doelen, middels het behaalde rendement van netto 13,1%, gegeven de marktomstandigheden, in voldoende mate zijn gehaald.

In deze paragraaf wordt onder belanghebbenden verstaan deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en hun nabestaanden, overeenkomstig de bepalingen van de Pensioenstatuten.

Organisatie

Organigram van het BPL

*De certificerend actuaris vervult ook de rol van de sleutelfunctiehouder actuariel.

Zie voor een overzicht van de partijen waaraan zaken zijn uitbesteed op bladzijde 8.

Bestuur

Bestuur

Algemeen bestuur

Het Algemeen Bestuur bestaat uit zeven bestuursleden, waarvan twee ex-registerloods zijn. Deze bestuursleden worden benoemd, treden af of worden ontslagen volgens de in de Pensioenverordening registerloodsen en statuten van BPL vastgelegde regels.

Er wordt gewerkt met een aparte profielschets voor voorzitter en een algemene profielschets voor bestuurslid. Daar waar het in onderstaande tabel de functies betreft worden de functies ultimo 2019 weergegeven.

Naam	Functie	Bestuurslid vanaf	Bestuurslid tot	Nevenfunctie	Betaald	Niet betaald
R. de Jonge (man, 30-5-1968) IJmond	- Voorzitter - Lid IRM-groep besturing	Mei 2008	Juni 2024	Registerloods	X	
P. B. Schoe (man, 27-9-1970) Scheldemonden	- Bestuurslid - Voorzitter BMC	Juli 2012	Juli 2024	Registerloods Bestuurslid 51 International Bestuurslid Hintra	X	X X
A.N.B. Eggink (man, 08-9-1972) Noord	- Bestuurslid - Lid BMC	Juli 2016	Juli 2024	Registerloods	X	
L. Kazemier (man, 2-5-1944)	- Bestuurslid - Lid IRM-groep RU&ICT	Juli 2012	Juli 2020	Voorzitter VvE De Commandeur		X
M.A. van Kuik (man, 29-4-1972) Rijnmond	- Secretaris / Penningmeester - Lid IRM-groep besturing - Lid IRM-groep C&R	Juni 2010	Juni 2022	Registerloods	X	
M. Louwerens (man, 07-7-1973) Rijnmond	- Bestuurslid - Lid IRM-groep C&R	Januari 2016	Januari 2024	Registerloods Examinator regionale Loodsencorporatie Rotterdam-Rijnmond Penningmeester St. Running pilots Rotterdam	X X	X
H.J.T. Ruijten (man, 11-5-1948)	- Bestuurslid - Lid IRM-groep RU&ICT	Juni 2011	Juni 2019	Lid ledenraad van de VNoL		X
J.H.P. Waasdorp (man, 19-9-1958)	- Bestuurslid - Lid IRM-groep RU&ICT	Juli 2019	Juli 2023	N.v.t.		

IRM: Integraal risicomanagement.
 BMC: Balansmanagementcommissie
 RU&ICT: Regeling, uitvoering & ICT.
 C&R: Communicatie & reputatie.

J.H.P. Waasdorp heeft per juli 2019 H.J.T. Ruijten opgevolgd. Vanaf juni 2019 is N.R. Halfweg als aspirant bestuurslid mee gaan lopen in het bestuur met de bedoeling L. Kazemier per juli 2020 op te volgen.

In het kader van IORP II zijn de sleutelfuncties als volgt ingevuld:

Sleutelfunctie	Houderschap	Vervulling
Actuariële functie	J. Tol van Triple A	Extern: J. Tol van Triple A
Risicobeheer functie	M.A. van Kuik	- Gebruik makend van bestaande risicobeheerrapportages - Operationele ondersteuning door bestuursbureau
Interne audit functie	R. de Jonge	Interne (bij uitvoeringsorganisatie aanwezige) of externe (specifiek door het BPL ingehuurd) audit experts.

Het bestuur streeft er naar om bij de bezetting van de zetels door actieve loodsen zoveel mogelijk rekening te houden met een verdeling over de regio's en bij de samenstelling van het bestuur als geheel er voor te zorgen dat verschillende leeftijdscategorieën vertegenwoordigd zijn. Alle regio's en leeftijdscategorieën zijn in het bestuur vertegenwoordigd. Het bestuur meent dat deze samenstelling, gelet op samenstelling van fonds, voldoende divers is.

Het bestuur vergaderde in 2019 17 maal. De in deze vergaderingen genomen besluiten zijn vastgelegd in verslagen. Het bestuur wordt uitvoerig geïnformeerd en beleidsstukken, veelal opgesteld door het bestuursbureau of de adviserend actuaire, worden uitgebreid tijdens bestuursvergaderingen besproken.

Vergaderingen 2019

X = aanwezig

- = afwezig

Vergaderdata	De Jonge	Schoe	Eggink	Louwerens	Kazemier	Van Kuik	Waasdorp*	Ruijten (t/m juni)	Halfweg (vanaf juli)**
10-01-2019	X	-	X	X	X	X	X	X	
14-02-2019	X	X	X	X	X	X	X	X	
14-03-2019	X	X	X	X	X	X	X	X	
21-03-2019	X	-	X	X	X	X	-	X	
18-04-2019	X	X	-	X	X	X	X	X	
25-04-2019	X	X	X	-	X	X	X	X	
16-05-2019	X	X	X	X	X	-	-	X	
13-06-2019	X	-	X	X	X	X	X	X	
04-07-2019	X	X	X	X	X	X	X		X
19-09-2019	X	X	X	X	X	X	X		-
26-09-2019	X	X	X	X	X	X	X		-
10-10-2019	X	X	X	-	X	-	X		X
07-11-2019	X	X	X	X	X	X	X		X
14-11-2019	X	X	X	X	X	X	X		X
21-11-2019	X	X	X	X	X	X	X		X
06-12-2019	X	X	X	X	X	X	X		X
19-12-2019	X	X	X	X	X	X	X		-

*Waasdorp is tweemaal afwezig geweest in verband met het volgen van de SPO-opleiding.

**Halfweg is driemaal afwezig geweest in verband met het volgen van de SPO-opleiding.

Dagelijks bestuur (DB)

Het dagelijks beleid van het fonds wordt uitgeoefend door de voorzitter (de heer De Jonge) en de secretaris/penningmeester gezamenlijk. De heer Schoe vervulde tot 1 juli 2019 de functie van secretaris/penningmeester. De heer Van Kuik nam deze functie per 1 juli 2019 van hem over. De heer Schoe heeft hierdoor ruimte om zich te kunnen richten op zijn taken als voorzitter van de balansmanagementcommissie. De voorzitter en secretaris/penningmeester vormen het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur komt minimaal 1x per maand bijeen en is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken bij het pensioenfonds. Daarnaast is het Dagelijks Bestuur verantwoordelijk voor:

- Het uitdragen van de missie, visie, strategie en kernwaarden.
- Het identificeren van de strategische risico's.
- Het opstellen en het evalueren van de kostenraming.
- Het vaststellen en monitoren van de risicohouding.
- Het monitoren van de kostenontwikkeling in relatie tot de begroting en het beoordelen en beheersen van het kostenrisico.
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de risico's op het gebied van operationele kosten en liquiditeit. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomangementhandboek.
- De effectieve werking en evaluatie van het integraal risicomangement.
- Het beoordelen en het evalueren van de kwaliteit van dienstverlening van:
 - De adviserend actuaire (Sprenkels & Verschuren).
 - De certificerend actuaire (Triple A).
 - De controlerend accountant (PWC).
- Het onderhouden van de relaties met de media en alle partijen.

Het Dagelijks Bestuur ontleent zijn bevoegdheden aan de statuten, het bestuursreglement, de ABTN, de pensioenstatuten en de vastgelegde taakverdeling tussen DB en AB.

Balansmanagementcommissie (BMC)

De balansmanagementcommissie bestaat uit twee bestuursleden en een toehoorder, de relatiemanager van de fiduciair beheerder en een onafhankelijke externe beleggingsadviseur. De balansmanagementcommissie heeft een voorbereidende, beoordelende en adviserende rol richting het bestuur ten aanzien van:

- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van strategische risico's op het gebied van kapitaalmanagement, vermogensbeheerkosten en liquiditeit. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van operationele risico's op het gebied van kapitaalmanagement, zijnde: matching- en renterisico, marktrisico, kredietrisico, verzekeringstechnisch risico, omgevingsrisico, operationeel risico m.b.t. kapitaalmanagement en vermogensbeheer, uitbestedingsrisico m.b.t. kapitaalmanagement en vermogensbeheer, juridische risico m.b.t. kapitaalmanagement en vermogensbeheer. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het opstellen, het evalueren en het eventueel aanpassen van (de uitgangspunten) van het strategisch beleggingsbeleid, waar onder de "Verklaring inzake beleggingsbeginselen", de beleggingscyclus, de wijze van risicometing, de waarderingsgrondslagen, het maatschappelijk verantwoord beleggen en de beleggingsrichtlijnen.
- Het opstellen, het uitvoeren en het evalueren van het beleggingsplan.
- Het monitoren en het evalueren van de prestaties van de bij vermogensbeheer betrokken partijen (Robeco Institutional Asset Managers, BlackRock, Northern Trust, assetmanagers en Sprengels & Verschuren beleggingsadvies) waaronder het benoemen respectievelijk het ontslaan van bij kapitaalmanagement en vermogensbeheer betrokken partijen.
- Het vormgeven en het beoordelen van de rapportages op het gebied van vermogensbeheer en kapitaalmanagement.
- Het actueel houden van het financieel crisisplan.

Het bestuur kan de commissie mandateren voor het uitvoeren van bestuursbesluiten.

Integraal risicomanagement werkgroepen

Het BPL heeft drie integraal risicomanagement werkgroepen ingericht namelijk:

- de werkgroep Regeling, Uitvoering & ICT (RU&ICT);
- de werkgroep Communicatie & Reputatie (C&R);
- de werkgroep Besturing.

De werkgroepen bestaan ieder uit twee bestuursleden.

Regeling, Uitvoering & ICT

De werkgroep RU&ICT heeft een voorbereidende, beoordelende en adviserende rol richting het bestuur ten aanzien van:

- Het monitoren en het evalueren van het premie-, kortings- en toeslagenbeleid.
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de strategische risico's op het gebied van regeling, uitvoering & ICT. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de operationele risico's op het gebied van regeling, uitvoering & ICT, zijnde:
 - Het omgevingsrisico.
 - De operationele risico's m.b.t. de pensioenregeling, de financiële- en pensioenadministratie en ICT.
 - Het uitbestedingsrisico m.b.t. pensioenregeling, de financiële- en pensioenadministratie en ICT.
 - Het IT-risico m.b.t. pensioenregeling, de financiële- en pensioenadministratie.
 - Het juridisch risico m.b.t. pensioenregeling, de financiële- en pensioenadministratie en ICT.

Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.

- Het uitvoeren van de pensioenstatuten.
- Het monitoren en het evalueren van de kwaliteit van dienstverlening inzake het pensioenbeheer (zowel DB alsook DC) en de financiële administratie.
- het beoordelen van de uitbestedingspartijen inzake pensioenbeheer (zowel DB alsook DC) en financiële administratie (SLA-rapportage, ISAE 3402 rapportages, naleving AVG evaluatiegesprekken) zijnde:
 - Robeco Flexioen (vanaf 1 januari 2020 ABN AMRO Pension Services)
 - PGGM (vanaf 1 januari 2020 Blue Sky Group)
 - Zwitserleven.
- Het opstellen van het ICT-beleid voor het BPL en het in kaart brengen of de beheersing van het ICT-risico door uitbestedingspartijen voldoet aan het BPL-beleid.

Communicatie & reputatie (C&R)

De werkgroep C&R heeft een voorbereidende, beoordelende en adviserende rol richting het bestuur ten aanzien van:

- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de strategische risico's op het gebied van communicatie en reputatie. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek;
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van operationele risico's op het gebied van communicatie en reputatie, zijnde:
 - Het reputatierisico in verband met omgevingsrisico.
 - De operationele risico's inzake communicatie en reputatie.
 - Het uitbestedingsrisico inzake communicatie en reputatie.
 - Het reputatierisico in verband met het IT-risico.
 - Het reputatierisico in verband met het integriteitsrisico.
 - Het juridisch risico inzake reputatie en communicatie.Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het opstellen en het uitvoeren van het communicatiebeleidsplan.
- Het opstellen en uitvoeren van het communicatiejaarplan.
- Het monitoren van de communicatie zoals deze door de pensioenuitvoerder wordt verricht richting (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.
- Het monitoren en beoordelen van de (beleidsmatige) communicatie naar deelnemers en pensioengerechtigden, waaronder nieuwsbrieven en het actueel houden van de website van het BPL.
- Het anticiperen bij incidenten door het inzichtelijk maken van de gevolgen voor de reputatie en door het doen van (communicatie)voorstellen tot mitigering van de reputatiegevolgen.

Besturing

De samenstelling van de werkgroep Besturing is gelijk aan de samenstelling van het Dagelijks Bestuur. De werkgroep Besturing heeft een voorbereidende, beoordelende en adviserende rol richting het bestuur ten aanzien van:

- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de strategische risico's op het gebied van besturing. Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het inventariseren, het beoordelen en het beheersen (opzet en werking) van de operationele risico's op het gebied van besturing, zijnde:
 - Het omgevingsrisico.
 - De operationele risico's inzake besturing.
 - De integriteitsrisico's.
 - De juridische risico's inzake besturing.Deze risico's zijn nader uitgewerkt in het risicomanagementhandboek.
- Het volledige en adequaat bemenen van de fondsorganen van BPL.
- Het bewaken van de deskundigheid en de geschiktheid van de leden van bestuur en de leden van het Verantwoordingsorgaan.
- Het monitoren en beoordelen van de (opzet en werking van) de bestuurlijke inrichting en het beheersingskader van de organisatie;
- Het actueel houden van het geschiktheids- en opleidingsplan voor het bestuur.
- Het actueel houden en het toezien op de naleving van de fondsdocumenten inzake compliance (charter en program), de gedragscode, het integriteitsbeleid, de klokkenluidersregeling, de incidentenregeling en de noodprocedure.
- Het toezien op de naleving van wet- en regelgeving (compliance rapportage).
- Het actueel houden en toezien op de naleving van de statuten, het bestuursreglement, de uitvoeringsovereenkomst, de ABTN, het uitbestedingsbeleid en andere fondsdocumenten;
- De naleving van de Code Pensioenfondsen.
- De naleving van Aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Het bestuursbureau ondersteunt vanuit zijn regiefunctie het Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur, BMC en werkgroepen.

Samenwerkingsverbanden

BPL is aangesloten bij de Pensioenfederatie. Deze koepelorganisatie stelt zich ten doel goede pensioenen te realiseren voor de bij hun aangesloten deelnemers. De Pensioenfederatie behartigt de belangen van de leden met lobby, communicatie en verbetervoorstellen voor beleid en uitvoering.

Alle pensioenfondsen in Nederland kunnen zich bij de Pensioenfederatie aansluiten. De financiële risico's van het lidmaatschap beperken zich tot de jaarlijks te betalen contributie. Zie www.pensioenfederatie.nl.

BPL werkt daarnaast samen met negen andere beroepspensioenfondsen. Vanaf 1 januari 2014 overleggen deze beroepspensioenfondsen in de kring van beroepspensioenfondsen. Dit overleg heeft tot doel te komen tot afstemming over algemene bij de Pensioenfederatie aan de orde zijnde onderwerpen en specifieke onderwerpen die het werkteerrein van de beroepspensioenfondsen raken.

Uitvoering pensioenadministratie

Vanaf 1 januari 2015 is het Pensioenbeheer, inclusief de standaard communicatie, ondergebracht bij PGGM. Het contract expireert per 1 januari 2020 en zal door PGGM niet worden verlengd. Het bestuur heeft begin 2019 de Blue Sky Group als nieuwe pensioenuitvoerder geselecteerd die op genoemde datum de werkzaamheden van PGGM overneemt.

Van PGGM wordt op kwartaalbasis een SLA rapportage ontvangen alsmede jaarlijks een ISAE 3402 type II rapportage. Deze rapportages zijn besproken in de werkgroep RU&ICT. Vervolgens heeft de werkgroep RU&ICT zich over de kwaliteit van dienstverlening van PGGM verantwoording afgelegd aan het bestuur.

Begin 2019 is begonnen met de voorbereiding van de overdracht van de pensioen- en financiële administratie. De daarvoor opgestelde documenten, de overdrachtsovereenkomst, de IST-pensioenadministratie en de IST- financiële administratie zijn in maart 2019 afgerond. In april 2019 is de overdracht naar de nieuwe administrateur gestart. In een tweewekelijks projectteamoverleg is aan de hand van een mijlpalenplanning de pensioenadministratie op een gestructureerde wijze door PGGM overgedragen aan BSG. Aan dit projectteamoverleg namen vertegenwoordigers van PGGM, BSG en het bestuursbureau deel. Naast het projectteam is er een stuurgroep ingericht. In deze stuurgroep namen vertegenwoordigers van de directies van PGGM, BSG, de directeur van het bestuursbureau en de voorzitter van het bestuur zitting.

Uitvoering financiële administratie

Vanaf 1 januari 2015 is de financiële administratie ondergebracht bij PGGM. Het contract expireerde per 1 januari 2020 en werd door PGGM niet verlengd. De financiële administratie is op genoemde datum net als de pensioenadministratie overgegaan naar BSG.

Uitvoering flexioenregeling

De uitvoering van de flexioenregeling is uitbesteed aan Robeco Institutional Asset Management (RIAM). Van RIAM wordt op kwartaalbasis een rapportage over de uitvoering van de regeling ontvangen alsmede jaarlijks een ISAE 3402 type II rapportage. Deze rapportages zijn besproken in de werkgroep RU&ICT. Vervolgens heeft de werkgroep RU&ICT over de kwaliteit van dienstverlening verantwoording afgelegd aan het bestuur. Op basis van deze rapportages kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd.

Tot eind 2019 werd de administratie van de flexioenregeling uitgevoerd door InAdmin. De uitvoering van de administratie is per 2020 overgenomen door ABN AMRO Pension Services. RIAM blijft wel verantwoordelijk voor het beleggingsadvies voor de flexioenregeling.

Adviseurs

Het pensioenfonds wordt voor actuariaat en risicobeheersing op lange termijn ondersteund door een externe adviserende actuaris en een ALM-adviseur. Met ingang van 1 januari 2013 is de adviserend actuaris L. Thissen van Sprenkels & Verschuren.

De adviserend actuaris stelt onder andere het actuarieel jaarrapport op dat wordt besproken in het bestuur. Dit rapport en de acties die naar aanleiding hiervan worden genomen door het bestuur, worden door het bestuur besproken met het verantwoordingsorgaan.

Het bestuur heeft per 1 juli 2012 M. Euverman van Sprenkels & Verschuren aangesteld als beleggingsadviseur ter versterking van de countervailing power op het terrein van beleggingen en risicomanagement, in bijzonder voor het beoordelen van voorstellen of adviezen van de fiduciair beheerder.

Fiduciair beheerder

De fiduciair beheerder is tot en met december 2019 Robeco Institutional Asset Management. RIAM is verantwoordelijk voor de uitvoering van het contractueel vastgelegde mandaat. De beleggingsresultaten worden gemonitord en beoordeeld door de balansmanagementcommissie. De beleggingsresultaten worden één keer per kwartaal besproken in het bestuur.

Van de integraal vermogensbeheerder is een ISAE 3402 type II rapportage ontvangen. Tevens wordt één keer per jaar van RIAM een SLA-rapportage ontvangen. Deze rapportages zijn besproken in de balansmanagementcommissie en in het bestuur. Op basis van deze rapportages kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd.

Omdat RIAM begin 2019 heeft aangegeven het contract voor fiduciair beheer per januari 2020 op te zeggen heeft het bestuur BlackRock, na een intensief selectietraject, per december 2019 aangesteld als fiduciair beheerder. Naast de strategische advisering, gaat BlackRock ook het selecteren en monitoren van managers en het balans- en risicomanagement, inclusief het beheer van de rente- en valuta-afdekking, verzorgen.

Bewaarbank

De bewaarbank is Northern Trust (NT). NT is verantwoordelijk voor de beleggingsadministratie en daarmee verband houdende werkzaamheden. Van NT wordt een ISAE 3402 type II rapportage ontvangen. Op basis van de ISAE 3402 type II rapportage kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd.

Accountant

De accountant is H. van der Rijst van PricewaterhouseCoopers Accountants.

De accountant dient een oordeel te geven over de jaarrekening op basis van een controle en beoordeelt de opzet en de werking van de door het fonds getroffen beheersmaatregelen voor zover deze relevant zijn voor de controle van de jaarrekening. De accountant controleert daarnaast of het bestuursverslag materiële onjuistheden bevat.

Het oordeel van de accountant is opgenomen in het onderdeel "overige gegevens" van dit jaarverslag.

Daarnaast stelt de accountant een verslag op voor het bestuur. Dit verslag en de acties die naar aanleiding hiervan worden genomen door het bestuur, worden door het bestuur besproken met het verantwoordingsorgaan.

Certificerend actuaris

De certificerend actuaris is J. Tol van Triple A (ook sleutelfunctiehouder actuarieel). De certificerend actuaris dient een onafhankelijk deskundig oordeel te geven over de jaarrekening met inachtneming van de geldende wettelijke eisen. Het oordeel betreft de technische voorzieningen en andere actuariële waarderungen, significante risico's en de mate waarin alsmede de condities waaronder het fonds zijn pensioenverplichtingen in de toekomst al dan niet kan nakomen.

Het oordeel van de certificerend actuaris is opgenomen in het onderdeel “overige gegevens” van dit jaarverslag.

Daarnaast stelt de certificerend actuaris een verslag op voor het bestuur. Dit verslag en de acties die naar aanleiding hiervan worden genomen door het bestuur, worden indien nodig besproken met het verantwoordingsorgaan.

De werkzaamheden van alle uitbestedingspartijen worden tenminste één keer per jaar door het bestuur geëvalueerd, waarbij een beoordeling wordt opgesteld over de kwaliteit van de dienstverlening.

Financieel beleid

Financieel beleid

Risicohouding

Het bestuur heeft in afgelopen jaar een online risicobereidheidsonderzoek uitgevoerd. Op basis van de verkregen informatie zal het bestuur in 2020 opnieuw de risicohouding vaststellen. Deze risicohouding is van belang voor het bepalen van de strategische beleggingsmix.

Uitkomsten betreffende het nemen van risico's:

- Bij het nemen van risico's in zijn algemeenheid voelt een derde zich niet op hun gemak of vermijden onzekere situaties. Ruim vier op de tien deelnemers spelen zoveel mogelijk op zeker en willen zekerheid over de toekomst alvorens een besluit te nemen. Gepensioneerden zeggen vaker op zeker te spelen, actieven zeggen vaker zich niet nerveus te voelen bij het nemen van beslissingen in onzekere situaties.
- Bij het toekennen van profielwaardes op basis van hoe men staat tegenover het nemen van risico in zijn algemeenheid, staat een vijfde open voor het nemen van risico en een even grote groep gaat voor zekerheid. Gepensioneerden kiezen vaker voor zekerheid.
- Als het gaat om risico's nemen met hun pensioen, dan zijn vier op de tien deelnemers hiertoe bereid, drie op de tien zijn (helemaal) niet bereid om risico te nemen.
- Een meerderheid geeft aan dat hun pensioengeld met enig risico mag worden belegd, zodat pensioen mogelijk waardevast is, ook al kan het pensioen daardoor lager uitvallen dan gedacht.
- Vier op de tien vinden waardevastheid even belangrijk als zekerheid, een kwart vindt zekerheid belangrijker, een derde waardevastheid.

De beleidskeuzes zijn nader uitgewerkt in de ABTN. Jaarlijks worden deze getoetst middels de haalbaarheidstoets (lange termijn risicohouding).

De risicohouding voor de premie- (flexioen) regeling is eind 2019/ begin 2020 geëvalueerd door middel van een individuele uitvraag bij de deelnemers aan de flexioenregeling. Deze risicohouding vormt de basis voor (de afbouw van de) beleggingen in het kader van deze regeling.

Risicohouding kwalitatief

Het bestuur van het BPL heeft een risicobewuste houding. Het BPL streeft ernaar nominale aanspraken waardevast na te komen. Inflatie holt de waarde van de nominale uitkeringen uit en gezien het lange termijn karakter van pensioenen is het belangrijk dat de koopkracht van het pensioen via indexatie behouden blijft. Beleggingsrisico kan acceptabel zijn in het streven naar koopkrachtbehoud, zelfs indien dit betekent dat de nominale aanspraken tijdelijk niet na kunnen worden gekomen.

De mate van risicoacceptatie van het bestuur is o.a. gebaseerd op de volgende kwalitatieve overwegingen:

Het BPL streeft naar een waardevast pensioen

- Het BPL hanteert daarom een dekkingsgraadafhankelijke indexatiestaffel als leidraad voor toeslagverlening. De toeslagverlening die volgt uit deze staffel komt overeen met de wettelijk maximale toegestane toeslagverlening, gegeven de dekkingsgraad.
- Een afgewogen balans tussen te nemen risico's en het naar verwachting te realiseren beleggingsrendement is noodzakelijk om op langere termijn invulling te kunnen geven aan de pensioenambitie. Voor het nastreven van de pensioenambitie dient het bestuur bereid te zijn om beleggingsrisico te nemen en een beleggingsrendement na te streven dat hoger is dan de risicovrije marktrente.
- Bij slechte economische omstandigheden acht het bestuur het uitlegbaar dat indexatie wordt gekort. Kortingen op de pensioenaanspraken en –uitkeringen dienen zoveel mogelijk voorkomen te worden en gespreid te worden over een zo lang mogelijke termijn.

De premie staat niet vast

- De uit het Pensioenstatuut voortvloeiende premieomvang is klein in relatie tot de pensioenverplichtingen, waardoor de sturingskracht van premie-aanpassingen beperkt is.
- Er bestaan geen bijstortverplichtingen bij lage dekkingsgraden.
- Bij een daling van verwacht rendement of stijging van de levensverwachting zijn partijen bereid extra premie te betalen om de huidige pensioenopbouw te financieren.

De risicobereidheid is gerelateerd aan de volgende uitgangspunten:

- Het BPL kent relatief meer gepensioneerden en een kortere duratie dan het gemiddeld pensioenfonds in Nederland.
- De risicotolerantie van de deelnemers van het BPL zijn in lijn met dat van een gemiddeld pensioenfonds.
- Als de financiële positie van het BPL verbetert, wordt bij voorkeur minder risico genomen indien de ambitie van het BPL in evenveel of meer gevallen haalbaar is met minder risico.

De risicobereidheid van het bestuur kan worden beïnvloed door de actuele financiële positie van het BPL. Periodiek wordt beoordeeld of de ambitie van het BPL nog haalbaar is. Het vasthouden aan een onmogelijke ambitie is immers niet zinvol. Bij de keuze voor een bepaald beleid wordt niet alleen een verwachte ontwikkeling beoordeeld maar ook scenario's die gunstiger of minder gunstig zijn dan de verwachte ontwikkeling. De ambitie dient in de meeste scenario's te kunnen worden behaald.

De risicobereidheid is geconcretiseerd door de vaststelling van kwantitatieve risicogrenzen (het Vereist Eigen Vermogen en de grenzen van de haalbaarheidstoets).

Kwantitatieve uitgangspunten

Het bestuur heeft de volgende kwantitatieve uitgangspunten vastgesteld, uitgaande van een 15-jaars horizon:

Dekkingsgraad

- Onder extreem slechte marktomstandigheden wil het BPL bij voorkeur niet onder het minimaal vereist eigen vermogen en de kritische dekkingsgraad terechtkomen.
- Het pensioenfonds wil niet sturen op 'buitengewoon' hoge dekkingsgraden. Alle dekkingsgraden binnen 5 jaar boven 130% worden als gelijk beoordeeld.
- De kans op onderdekking uitgaande van een dekkingsgraad gelijk aan het Vereist Eigen Vermogen mag bij voorkeur maximaal 10% zijn.

Pensioenresultaat

- Het pensioenresultaat uitgaande van een dekkingsgraad gelijk aan het Vereist Eigen Vermogen dient bij voorkeur minimaal 80% te zijn.
- Het pensioenresultaat uitgaande van de huidige dekkingsgraad dient bij voorkeur minimaal 80% te zijn. Het pensioenfonds vindt een koopkrachtverlies van meer dan 20% na 15 jaar in beginsel onwenselijk.

De bovenstaande kwantitatieve uitgangspunten zijn gebaseerd op een horizon van 15 jaar en de in de ALM-studie per eind 2018 gehanteerde veronderstellingen. De kwantitatieve uitgangspunten worden periodiek geëvalueerd.

Toetsing ALM resultaten aan kwantitatieve uitgangspunten

Het bestuur realiseert zich dat de gekozen beleggingsstrategie in combinatie met de huidige dekkingsgraad niet in alle scenario's voldoet aan alle vooraf gestelde beoordelingscriteria. Zo is volgens de ALM-prognose de kans op een dekkingsgraad lager dan de kritieke dekkingsgraad van 93,9% in enig jaar maximaal 6,5% en is de kans op een pensioenresultaat lager dan 80% in jaar 15 circa 16%. Het bestuur is van mening dat dit acceptabel is.

Risicohouding lange termijn: ondergrenzen pensioenresultaat

Het bestuur heeft de volgende risicohouding (lange termijn) vastgesteld met betrekking tot het pensioenresultaat:

Ondergrens 1: Vanuit de situatie waarbij de beleidsdekkingsgraad gelijk is aan Vereist Eigen Vermogen dient de mediaan van het pensioenresultaat tenminste gelijk te zijn aan 90%.

Ondergrens 2: Vanuit de feitelijke beleidsdekkingsgraad dient de mediaan van het pensioenresultaat tenminste gelijk te zijn aan 85%.

Ondergrens 3: Vanuit de feitelijke beleidsdekkingsgraad dient de maximale afwijking ten opzichte van de mediaan in het geval van een "slechtweer scenario" (lees: 5e percentiel) 35% te bedragen.

Bij de vaststelling van de ondergrenzen is rekening gehouden met de toeslagachterstand van 13,2% per 31 december 2014 voor alle deelnemers en de voorgeschreven scenarioset zoals door DNB gepubliceerd is voor Q1-2015. Indien er op enig moment in de tijd sprake is van een lagere toeslagachterstand of een significante andere voorgeschreven scenarioset kan dit reden zijn om de ondergrenzen te herijken.

Haalbaarheidstoets

Op grond van de Wet verplichte beroepspensioenregeling dient een pensioenfonds periodiek een haalbaarheidstoets uit te voeren. De haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. In het Besluit FTK wordt beschreven hoe de haalbaarheidstoets wordt uitgevoerd en de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling bevatten nadere voorschriften. Daar wordt de berekeningswijze van het centrale begrip pensioenresultaat bepaald evenals de wijze waarop de uitvoering plaatsvindt en de te hanteren normen, die binnen de haalbaarheidstoets worden toegepast.

Het BPL heeft in 2019 een nieuwe haalbaarheidstoets uitgevoerd. Onderstaande tabel geeft de resultaten van de haalbaarheidstoets 2019, 2018, 2017 en 2016.

Resultaten haalbaarheidstoets op fondsniveau

Vanuit de feitelijke dekkingsgraad	2019	2018	2017	2016	Vastgestelde grenzen
Mediaan	96,8%	103,0%	98,4%	97,8%	Min. 85%
5 ^e percentiel	70,8%	75,3%	67,6%	69,0%	-
Relatieve afwijking	26,9%	27,2%	30,6%	29,6%	Max. 35%

De resultaten van de haalbaarheidstoetsen overschrijden de vastgestelde grenzen niet.

Risicohouding korte termijn

Het bestuur heeft de volgende risicohouding (korte termijn) vastgesteld met betrekking tot het Vereist Eigen Vermogen: het Vereist Eigen Vermogen van het BPL mag niet lager zijn dan 18% en niet hoger dan 25%.

De bandbreedte is gerelateerd aan het dynamisch rentebeleid van BPL:

20 jaars marktrente	Dekkingsgraad (schatting)	Renteafdekking	Bandbreedte
0,5%	95%	40%	18%-23%
1,0%	97%	45%	19%-23%
1,5%	100%	50%	19%-23%
2,0%	103%	54%	19%-23%
2,5%	106%	58%	19%-23%
3,0%	109%	61%	19%-23%

In bovenstaande tabel is geen variatie in de samenstelling van de credits, valuta exposure of actief risico aangebracht. Derhalve is gekozen om de bandbreedtes voor het vereist eigen vermogen ruimer vast te stellen op 18%-25%.

Eind 2019 bedroeg het vereist eigen vermogen 17,7% en ligt daarmee net buiten de vastgestelde bandbreedte van het bestuur. Gezien de uitkomsten van het risicobereidheidsonderzoek vindt het bestuur deze overschrijding acceptabel. Het bestuur verwacht dat de korte termijn risicohouding inclusief de bandbreedtes in 2020 naar beneden wordt bijgesteld. Het VEV zal dan weer binnen de bandbreedte vallen.

Beleggingen

Terugblik economie en financiële markten

2019 was een paradoxaal jaar voor de financiële markten. Het geopolitieke risico is lange tijd niet zo hoog geweest, maar aandelen wisten toch een geweldig rendement te realiseren. Zo boekte de MSCI World Index (niet afgedekt, in euro's) een winst van maar liefst 30,0%. Ook de rendementen op de obligatiemarkten waren hoog: 2019 was voor obligatierendementen één van de beste jaren sinds de financiële crisis.

De rente in de eurozone daalde aanvankelijk flink in 2019. De voor pensioenfondsen relevante swaprente (30-jaars) naderde zelfs het nulpunt in het derde kwartaal om daarna weer op te veren richting het einde van jaar. Per saldo is de rente in de eurozone niettemin verder gedaald. Angst voor recessie, de politieke onrust in met name Italië en het Verenigd Koninkrijk en verwachte aanvullende maatregelen van de ECB waren de verklaring voor deze rentebeweging. In de eurozone heeft de nieuwe ECB-voorzitter Christine Lagarde in beginsel aangegeven het stimulerende monetair beleid van de ECB voorlopig stabiel te houden. Separaat bood ze ruimte, onder andere in reactie op discussie tussen de verschillende centrale bankpresidenten, om op strategisch niveau kritisch naar het doel en de middelen van het monetaire beleid van de ECB te kijken. Aan het begin van het jaar stapte de Fed over op een veel mildere houding, wat leidde tot een stijgende vraag naar zowel rente- als kredietrisico. Door de pauze van de Fed, gevolgd door renteverlagingen in de tweede helft van het jaar, bleef de omgeving gedurende heel 2019 ondersteunend. Wereldwijde staatsobligaties (afgedekt naar de euro) realiseerden een rendement van 4% en wereldwijde bedrijfsobligaties (afgedekt naar de euro) kwamen uit op een rendement van 8,5%. De Nederlandse staatsobligaties stegen met 3.7% in waarde.

De vertraging van de wereldwijde economische groei hield aan in 2019, nadat die eind 2018 was ingezet als gevolg van enorme geopolitieke onzekerheid. Een hardnekkig handelsconflict tussen de Verenigde Staten (VS) en China, wendingen in het Brexit-drama, protesten in Hongkong en een toenemende stammenstrijd in de Amerikaanse politiek zorgden voor een lastige omgeving voor de globale leiders en beleggers. De wereldwijde handelsvolumes daalden tot onder het gemiddelde, doordat de VS en China elkaar bleven bestoken met nieuwe heffingen. Vooral open, exportgeoriënteerde economieën met een sterke productiebasis werden hierdoor getroffen. De economische vertraging was dan ook vooral geconcentreerd in de productiesector, terwijl de dienstensector behoorlijk veerkrachtig bleef. In de loop van 2019 sloeg een vertraging in China over naar Europa, en dan met name naar de Duitse economie. En dat terwijl de Duitse auto-industrie al aan het worstelen was met de transitie naar schonere vormen van mobiliteit. Het gevolg was dat Duitsland in 2019 maar ternauwernood aan een technische recessie wist te ontkomen. Al met al bleef de wereldwijde economische activiteit wel groeien, met een verwachte wereldwijde groei van 3,0% in 2019 (schatting IMF).

De groei van de wereldeconomie maakte de consensusverwachtingen niet waar en deze vertraagde van 3,6% in 2018 naar een duidelijk lager tempo van 3%. Naast een vertraging van de buitenlandse vraag was deze verzwakking in wereldwijde activiteit voornamelijk te wijten aan een verslechtering in de wereldwijde investeringen. Door een afname van multilateralisme en internationale samenwerking hebben CEO's minder vertrouwen om geld te investeren in nieuwe projecten. In ontwikkelde economieën vertraagde de groei van investeringen van 2,6% in 2018 naar 1,8% in 2019 (schatting IMF), en deze zijn voor een groot gedeelte geconcentreerd in de VS. In lijn met de lagere vraag vanuit investeringen is ook de totale vraag van consumenten minder snel gegroeid in 2019. Ondanks het feit dat de periode van economische groei in de VS nu de langste is sinds de Tweede Wereldoorlog, bleef de consumptiegroei ruim onder het gemiddelde van eerdere groeifasen in de VS. Dat komt deels doordat huishoudens hun schulden flink hebben afgebouwd na de grote financiële crisis. Een ander aspect is dat de economische groei minder inclusief is geworden. Vooral de laagste inkomensgroepen zijn het gunstige economische tij misgelopen. De nominale loongroei in de VS is gestegen naar zo'n 3%, maar blijft gematigd. Het Amerikaanse werkloosheidscijfer van 3,5% wijst er namelijk op dat de VS te maken heeft met de krapste arbeidsmarkt in de afgelopen 50 jaar. In de meeste ontwikkelde economieën zijn de werkgelegenheidscijfers gestegen (maar wel in een iets lager tempo dan in 2018) en ligt de werkloosheid op dit moment in de buurt van of op het cyclische laagtepunt. Een stijgende trend in het reële besteedbare inkomen, oplopende huizenprijzen en de lage rente blijven de vraag van huishoudens ondersteunen.

Ondanks hogere importheffingen in sommige landen bleef de wereldwijde inflatie beperkt. De kerninflatie is in veel ontwikkelde en opkomende economieën verder onder de doelstelling uitgekomen. In de VS bleef de kerninflatie, gemeten middels de Personal Consumption Expenditure-prijsindex (die veranderingen in voedsel- en energieprijzen buiten beschouwing laat), steken op 1,6% – onder het inflatiedoel van 2% van de Amerikaanse Federal Reserve (Fed). De inflatie wordt in toenemende mate beïnvloed door wereldwijde factoren, zoals de wereldwijde grondstoffenprijzen, een vertragende wereldeconomie, wisselkoersen en prijsconcurrentie onder producenten.

In het Verenigd Koninkrijk (VK) leek, net als in 2018, geen eind te komen aan de wendingen in de discussie over de Brexit. Bij de algemene verkiezingen in december kwam Boris Johnson echter als duidelijke winnaar uit de bus. De Britse premier wil het VK eind januari 2020 uit de Europese Unie (EU) loodsen door de uittredingswet te ondertekenen. Verder wil hij de overgangperiode beperken en de uittreding uit de EU voor 31 december 2020 afgerond hebben. Gezien het krappe tijdschema dat de Britse regering zelf heeft bepaald, zal er waarschijnlijk een minimaal handelsakkoord worden gesloten, vooral gericht op de handel in goederen. De Britse premier kan ervoor kiezen om de aan zichzelf opgelegde deadline van 31 december 2020 te schrappen, dus de kans op een 'harde' Brexit zonder deal eind 2020 is afgenomen (maar nog niet verdwenen).

In China en andere opkomende markten had zwakte in de binnenlandse consumentenbestedingen een groter effect dan de afnemende vraag uit het buitenland. De Chinese economische groei vertraagde in 2019 tot 6,1%. Schulden, schuldafbouw en demografie zijn drie kernwoorden op de binnenlandse politieke agenda van China. De beleidsmakers balanceren tussen enerzijds handhaving van de groei op korte termijn rond de doelstelling van 6% en anderzijds vermindering van de enorme schuldenberg (de totale schulden van niet-financiële bedrijven bedragen zo'n 250% van het bbp) om op langere termijn een duurzame economische ontwikkeling te kunnen waarborgen. De snel vergrijzende bevolking van China holt het groeipotentieel op lange termijn echter uit.

Gevoerd beleid

Met ingang van 1 februari 2019 is de afdekking van het USD-risico verlaagd van 100% naar 50% conform Beleggingsplan 2019. BPL beschouwt de USD als een 'safe haven' valuta, die in tijden van onrust op de financiële markten kan profiteren. De koerswinst mitigeert daarmee deels het mogelijke verlies op risicovolle beleggingen.

Begin juli is de manager mix in de allocatie naar aandelen opkomende landen gewijzigd. De bestaande beleggingen in de fondsen van Lazard en AQR zijn vervangen door één belegging in een Robeco fonds voor aandelen opkomende markten met een beleggingsbeleid dat beoogt weinig af te wijken van de relevante index. Deze keuze is ingegeven door enerzijds tegenvallende resultaten van de managers en anderzijds de wens om de afwijkingen ten opzichte van de benchmark verder te beperken. De wijziging resulteert ook in lagere beheerkosten.

De norm renteafdekking is op 20 september 2019 verhoogd van 30% naar 37,5%. Dit sluit aan bij het beleid van BPL gegeven de stand van de dekkingsgraad en de 20-jaars rente.

Perfomance totale portefeuille

Over geheel 2019 behaalde de portefeuille een rendement van 13,1%, wat 0,8%-punt lager was dan het benchmarkrendement. Alle categorieën behaalden positieve rendementen met als uitschieter de allocatie naar wereldwijde aandelen (+27,4%). Het maatwerk LDI-fonds, gericht op het afdekken van het renterisico ten opzichte van de verplichtingen, rendeerte circa +7,5% als gevolg van de dalende rente. De overige beleggingen behaalden gezamenlijk een resultaat van 15,8%. De valuta-afdekkingsportefeuille had een negatief rendement (-0,7%). De minst renderende categorie met +2,3% was de categorie private equity.

Actief beheer in de liquide beleggingscategorieën had in 2019 een gecombineerde negatieve bijdrage van circa -0,02%-punt (na kosten). Voor de portefeuille in totaal droeg vooral de allocatie naar private equity met een bijdrage van ruim -1,2% sterk negatief bij aan het relatieve rendement. Ook de resultaten van de beleggingen in de categorieën aandelen ontwikkelde markten en aandelen opkomende landen droegen negatief bij aan het relatieve resultaat (bijdrage resp. -0,2% en -0,1%). Daartegenover stond het positieve resultaat ten opzichte van de voor deze allocaties gekozen benchmarks van de hypotheekportefeuille (+0,4%) en Euro corporate bonds (+0,2%).

Zakelijke waarden

Aandelen Ontwikkelde Markten

De zakelijke waarden bestaan voor een belangrijk deel uit beursgenoteerde aandelen van ontwikkelde markten ('Wereldwijde Aandelen'), met als benchmark de marktwaarde-gewogen MSCI Wereld Index. Verder is een gedeelte van de portefeuille ingevuld met Amerikaanse waarde-aandelen. Deze allocatie wordt passief belegd versus de FTSE RAFI US 1.000 index. Ook bevat de portefeuille een allocatie naar aandelen Wereld ex Noord-Amerika index (Europe, Africa, Far East, kortom EAFE). Deze allocatie wordt passief belegd conform de betreffende marktwaarde gewogen MSCI Index voor die regio. Ook wordt belegd in aandelen met een laag-risico, of 'conservative', aandelen. Deze strategie beoogt het absolute rendement per eenheid absoluut risico te maximaliseren middels beleggingen in solide ondernemingen met een lagere gevoeligheid voor beurschommelingen, een conservatief kasbeleid, een aantrekkelijke koers-winstverhouding en een goed koersmomentum. Dit gedeelte van de portefeuille heeft als benchmark de MSCI World Minvol Index.

Aandelen Opkomende Markten

Een gedeelte van de aandelenportefeuille wordt belegd in Opkomende Markten. Historisch gezien hebben deze een wat hoger risicoprofiel gehad dan de ontwikkelde markten. Als benchmark wordt de MSCI Emerging Markets Index gehanteerd.

De rendementen van de verschillende fondsen (na kosten) en de benchmarks zijn weergegeven in onderstaande tabellen.

Aandelen fondsen

	Wereldwijde aandelen Robeco QI Global dev. Enhanced equity	Conservative Equity Robeco Conservativ equity	US Value aandelen (actief) NT NA Value ESG Fund	Aandelen EAFE (passief)* SSGA CTF EAFE	Aandelen Europa ESG (passief) NT Europe Custom ESG Fund	Opkomende markten Robeco QI Inst. Emerging Markets fonds
Fonds	29,1%	25,7%	26,5%	24,1%	-26,8%	20,0%
Benchmark	30,0%	25,6%	30,7%	24,2%	-26,0%	20,6%
Excess return	-0,9%	0,1%	-4,2%	-0,1%	0,7%	-0,6%
In deze assetcategorie werd eind 2019 belegd (procenten van totaal belegd vermogen):						
	8,2%	8,4%	4,9%	5,9%	3,3%	4,8%

* Aandelen in ontwikkelde markten ex aandelen Noord-Amerika
Fondsrendementen na de kosten voor BPL. In de feitelijke portefeuille kunnen de rendementen door beleggingstransacties hiervan afwijken.

Private Equity

De waarde van de vijf beleggingen in private equity daalde van € 39,5 miljoen per eind 2018 naar € 39,0 miljoen per eind 2019. Er werden € 3,3 miljoen aan uitkeringen (distributions) ontvangen en er werd € 2,0 miljoen aan contributies door BPL gestort ('capital calls').

De beleggingen in de categorie private equity vinden plaats via vijf fondsen. Gezamenlijk behaalden deze fondsen in 2019 een rendement van +2,3%. De resultaten van de categorie private equity worden vergeleken met de MSCI Europe SMID (Small MidCap) index met een opslag van 2%. Deze benchmark behaalde over 2019 een rendement van +33,9%.

Private Equity Fondsen	Netto rendement (IRR) sinds start	Rendement 2019
Robeco Inst. European Private Equity Fund I	15,0%	-3,4%
Robeco Inst. European Private Equity Fund II	5,0%	23,5%
Robeco Clean Tech Private Equity II	-16,5%	-8,0%
Robeco Responsible Private Equity	8,9%	2,6%
Robeco European Mid-Market PE IV	-4,3%	-0,1%
In deze categorie werd eind 2019 belegd (van totaal belegd vermogen): 3,7%		

Specifieke informatie over de status van de commitments per 31 december 2019 inclusief oproepen/uitkeringen gedurende 2019 is weergegeven in onderstaande tabel.

PE-Fondsen (bedragen in Euro's)	Commitment		Opgeroepen (Capital Calls)	Restant Commitment	Uitgekeerd (Distributions)	Valuta	Opgeroepen in 2019	Uitgekeerd in 2019
	Aangegaan	Bedrag						
Robeco Inst. European Private Equity Fund I	29-4-2003	20.000.000	13.601.802	6.398.198	32.159.486	EUR	0	0
Robeco Inst. European Private Equity Fund II	25-2-2005	16.000.000	16.000.000	0	20.973.861	EUR	0	426.741
Robeco Clean Tech Private Equity II (USD)	22-12-2006	12.000.000	12.000.000	0	474.864	USD	0	0
Robeco Responsible Private Equity II	26-5-2009	20.000.000	20.000.000	0	8.676.722	EUR	0	2.899.927
Robeco European Mid-Market IV	4-6-2015	20.000.000	13.033.399	6.966.601	0	EUR	1.990.844	0

Vastrentende waarden

Een deel van de beleggingen in vastrentende waarden vormt de liability hedging portefeuille. De meer risicovolle vastrentende beleggingen zijn onderdeel van de rendementsportefeuille.

Liability hedging portefeuille

De liability hedging portefeuille bestaat onder andere de core liability hedging portefeuille. Deze allocatie, ingevuld via een maatwerkfonds, bevat staatsobligaties uitgegeven door de centrale overheden van Nederland, Duitsland en Frankrijk, renteswaps en liquiditeit. Deze beleggingen zijn niet gekozen voor het behalen van extra rendement versus de verplichtingen van BPL maar in eerste aanleg bedoeld ter afdekking van het renterisico dat het fonds loopt als gevolg van de (veranderingen in de) marktwaaiering van haar verplichtingen. Het rendement van de matching portefeuille bedroeg in 2019 +7,5%.

Daarnaast wordt als onderdeel van de matching portefeuille belegd in Nederlandse woninghypotheken, via fondsen van Achmea en NN IP. Het rendement van deze fondsen wordt afgezet tegen een mandje van renteswaps met een vergelijkbare looptijd als de hypotheek. Het rendement van de belegging in deze fondsen samen bedroeg in 2019 +7,3%. Het benchmarkrendement bedroeg +4,0%.

Tot slot zijn ook obligaties die zijn uitgegeven door bedrijven die volgens kredietbeoordelaars een goede kredietkwaliteit hebben ('Investment Grade') onderdeel van de liability hedging portefeuille. Het rendement van deze categorie bedroeg in 2019 ook +7,3%. Het benchmarkrendement voor deze categorie bedroeg +6,2%. De invulling van deze categorie vindt plaats via fondsen beheerd door BlueBay en Robeco.

	In Euro's	In procenten van totaal belegd vermogen
Robeco Custom LDI Fund (Staatsobligaties, Interest Rate Swaps en Liquiditeiten)	239.703.030	22,8
SAREF Particuliere hypotheekfondsen	61.692.310	5,9
NN IP – Dutch Residential Mortgage Fund	44.265.276	4,2
Bluebay – Investment Grade Bond Fund	92.139.941	8,8
Robeco – CGF Euro Credit Bonds	90.291.728	8,6

Vastrentende waarden in de rendementsportefeuille

Daarnaast belegt BPL in obligaties van uitgevers met een lagere kredietkwaliteit in de verwachting dat dit tot een hoger rendement leidt. Deze categorieën zijn onderdeel van de rendementsportefeuille van BPL. Dit betreft zowel bedrijven (de categorie 'High Yield') als overheden uit opkomende landen ('Emerging Debt'). Met het oog op spreiding over debiteuren wordt een gedeelte belegd in obligaties uitgegeven in Amerikaanse dollars. De obligaties uitgegeven door overheden uit opkomende landen zijn uitgegeven in lokale valuta.

De rendementen van de verschillende vastrentende waarden fondsen zijn weergegeven in onderstaande tabellen. De benchmarks zijn in beginsel representatieve (marktwaarde-gewogen) indices. Voor het Robeco Custom LDI fonds en het NNIP Dutch Residential Mortgage Fund zijn geen representatieve benchmarks beschikbaar.

Rendement	Core Liability Hedging	Woninghypotheken		Bedrijfsobligaties	
	Robeco Custom LDI Fund	SAREF Particuliere hypotheek	NNIP – Dutch Residential Mortgage Fund	Bluebay Euro Investment Grade	Robeco Euro Credit Bonds
Fonds	7,5%	6,5%	7,6%	7,9%	7,0%
Benchmark	-	4,0%	-	6,2%	6,2%
Excess Return	-	2,5%	-	1,7%	0,8%
In deze assetcategorie werd eind 2019 belegd (procenten van totaal belegd vermogen):					
	20,8%	5,9%	4,2%	8,8%	8,5%

Rendement	High Yield Fondsen		Emerging Debt Fonds
	Logan Circle Us High Yield	Robeco European High Yield	Stone Harbor
Fonds	17,6%	11,5%	15,5%
Benchmark	16,4%	10,7%	15,6%
Excess Return	1,2%	0,8%	-0,1%
In deze assetcategorie werd eind 2019 belegd (in procenten van totaal belegd vermogen):			
	2,7%	2,5%	5,2%

Fondsrendementen na de kosten voor BPL. In de feitelijke portefeuille kunnen de rendementen door beleggingstransacties hiervan afwijken.

Algemene restricties

De beleggingen kunnen plaatsvinden in fondsen van de Fiduciair Beheerder (integraal beheerder), alsmede in fondsen van derde vermogensbeheerders en door de Fiduciair Beheerder of derde vermogensbeheerder discretionair beheerde directe beleggingen ("gesepareerd depot"). Het bestuur laat zich hierbij adviseren door de Integraal vermogensbeheerder. Het selectie- en monitoringsbeleid van de Integraal vermogensbeheerder is beschreven in de ABTN.

Het pensioenfonds heeft de portefeuille ingevuld met beleggingsfondsen. De keuze voor beleggingsfondsen is enerzijds gebaseerd op het feit dat mandaten in veel gevallen tot een kostenverhoging zouden leiden en anderzijds dat er bepaalde asset classes zijn waarbij de allocatie een zodanige (beperkte) omvang heeft dat een mandaat vanuit portefeuilleconstructie/risicobeheer niet wenselijk is.

Het pensioenfonds besteedt de selectiekeuze voor de fondsinvulling, met uitzondering de allocatie naar Private Equity, grotendeels uit aan haar Integraal beheerder. Deze laatste heeft van het pensioenfondsbestuur het mandaat gekregen om, binnen de risicolimieten van de totale portefeuille en gegeven de gekozen benchmarks fondsen te selecteren om voor te stellen. De integraal vermogensbeheerder doet daartoe een voorstel aan de balansmanagementcommissie. Deze commissie adviseert vervolgens het bestuur. Aanstelling van managers kan uitsluitend na goedkeuring van het bestuur. Daarmee blijft het bestuur verantwoordelijk voor de uiteindelijke selectie.

De integraal vermogensbeheerder draagt zorg dat iedere fondsmanager inzicht geeft in krediet-, valuta- en concentratierisico's waardoor ook het pensioenfonds kan beoordelen dat het totale portefeuillerisico niet wordt overschreden.

Eenzijds gaat het hierbij om een beoordeling per beleggingsfonds, maar uiteindelijk betreft het hier een integrale benadering van de hele pensioenfondsportefeuille, waarbij de risico's van de portefeuille onderdelen in samenhang met elkaar moeten worden beoordeeld. Bij voorkeur is op totaal portefeuilleniveau sprake van een evenwichtige verdeling van actief risico over de verschillende geselecteerde fondsen. De integraal vermogensbeheerder streeft naar een manager structuur die het risico evenwichtig spreidt over de managers en ook waar mogelijk over de verschillende beleggingscategorieën. Het doel dat de integraal vermogensbeheerder nastreeft is een stabiel patroon van de "excess return" te bereiken zonder grote "ups" maar met name ook zonder grote "downs". Daarvoor gebruikt de beheerder per categorie waar mogelijk een aantal complementaire managers. Dit wordt gedaan omdat managers afhankelijk van hun beleggingsstijl onder verschillende marktomstandigheden goede performance leveren. Bovendien moeten het beleggingsbeleid passen binnen het risicoprofiel van het pensioenfonds, maar tegelijkertijd voldoende ruimte overlaten voor het voeren van actief beleid.

De toegevoegde waarde van de gekozen managers wordt periodiek geëvalueerd. Indien de integraal vermogensbeheerder aanleiding ziet om een bepaalde manager te ontslaan (en een andere manager aan de portefeuille toe te voegen) zal dit aan de balansmanagementcommissie worden meegedeeld in de vorm van een onderbouwd advies. Deze commissie zal dit advies vervolgens evalueren en aan het bestuur voorleggen.

Geselecteerde vermogensbeheerders moeten bij voorkeur de PRI hebben ondertekend

Het gebruik van derivaten, zoals swaps, swaptions, futures en valutatermijncontracten, ten behoeve van de afdekking van het renterisico en de invulling van de afdekking van de valuta's wordt toegestaan.

Renteafdekking

Het BPL maakt gebruik van een dynamische renteafdekking, waarbij het beoogde renteafdekkingsniveau afhankelijk is van de 20-jaars swaprente en de actuele stand van de (UFR) dekkingsgraad.

Staffel dynamische renteafdekking

Actuele (UFR) dekkingsgraad									
20-jaars rente	100% (en lager)	105%	110%	115%	120%	125%	130%	135%	140% (en hoger)
1,0%	40%	30%	20%	20%	20%	20%	20%	30%	40%
1,5%	50%	40%	30%	20%	20%	20%	30%	40%	50%
2,0%	60%	50%	40%	30%	20%	30%	40%	50%	60%
2,5%	70%	60%	50%	40%	30%	40%	50%	60%	70%
3,0%	80%	70%	60%	50%	40%	50%	60%	70%	80%
3,5%	90%	80%	70%	60%	50%	60%	70%	80%	90%
4,0%	90%	90%	80%	70%	60%	70%	80%	90%	90%

De staffel geeft de normafdekking weer bij actuele (UFR) dekkingsgraad en 20-jaars swaprente. De staffel heeft een signaalfunctie, het bestuur beslist of en wanneer de normafdekking dient te worden gewijzigd.

De staffel dient als signaleringsniveau voor het vaststellen van de normafdekking.

De normafdekking bedroeg per begin 2019 30%. Gegeven de marktontwikkelingen en bovenstaande staffel gedurende het jaar heeft het bestuur besloten deze te verhogen naar 37,5%.

Voor de renteafdekking wordt gebruik gemaakt van een LDI maatwerkfonds van Robeco. Dit fonds maakt daarvoor gebruik van Euro Staatsobligaties (AAA en AA) en swaps. Daarnaast dragen ook beleggingen in bedrijfsobligaties en Nederlandse woninghypotheken bij aan het afdekken van het renterisico.

Valutarisico

In de portefeuille worden de valuta-exposure in Japanse Yen (JPY), Britse Pond (GBP) en de Zwitserse Frank (CHF) voor 100% afgedekt naar de euro op basis van de benchmarkexposure. De exposure naar de US Dollar (USD) wordt voor 50% afgedekt. Het resterende valutarisico in overige valuta's wordt niet afgedekt naar de euro. De afdekking van de genoemde valuta's geschiedt in beginsel met behulp van valutatermijncontracten met een looptijd van 1 maand tenzij marktomstandigheden aanleiding geven hiervan af te wijken.

Leverage

Als basisuitgangspunt geldt dat opbouw van leverage in de portefeuille door middel van directe beleggingen in derivaten in beginsel niet wordt toegestaan. Uitzondering hierop vormen de beleggingen in instrumenten die als doel hebben het balansrisico uit hoofde van de langlopende verplichtingen te reduceren, zoals renteswaps. Beleggingen in fondsen die gebruik maken van leverage zijn toegestaan onder de volgende voorwaarden:

- Er kunnen hieruit voor het fonds geen verplichtingen ontstaan die de waarde van de deelneming in de betreffende fondsen te boven gaan (i.e. maximaal verlies = participatiewaarde);
- Het gebruik van leverage heeft tot doel om op efficiënte wijze invulling te geven aan de beleggingsstrategie van de fondsmanager en past bovendien binnen het geldende risico-budget voor actief beheer.

Securities Lending

Het bestuur heeft de voorkeur voor fondsen die geen gebruik maken van securities lending. Indien toch is/wordt gekozen voor een fonds dat gebruik maakt van securities lending, dan is dat uitsluitend toegestaan onder een aantal strikte voorwaarden, die ten doel hebben het risico te beperken.

Tracking error

Het actief risico ten opzichte van de benchmark is voor de totale portefeuille exclusief de PE- beleggingen gemaximeerd op 1,0%. Bij overschrijding van de tracking error op portefeuilleniveau wordt het risico teruggebracht door herallocatie van asset classes of door een wijziging in de managersselectie.

Private Equity

Ten aanzien van de beleggingen in de genoemde categorieën gelden de volgende regels: Er wordt uitsluitend belegd in "fund of funds". Het pensioenfonds streeft er naar om voor 5% van het vermogen in Private Equity te beleggen. De opbouw van de Private Equity kan enige tijd in beslag nemen en zal uit meerdere aankopen bestaan. Wanneer besloten wordt het aanwezige belang in Private Equity uit te breiden, zullen de gelden hiervoor onttrokken worden uit de belegging in wereldwijde aandelen.

Leningen aan registerloodsen

Een deel van het BPL-vermogen wordt gebruikt voor in het verleden aangegane leningen met (startende) registerloodsen in verband met hun kapitaalinbreng in de maatschap(pen). Het vraagt daarvoor een rentevergoeding ten bedrage van de eurobasisrente plus 2%-punt (of een vergelijkbare rentemaatstaf). Er worden geen nieuwe leningen meer verstrekt.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het BPL heeft in 2019 (opnieuw) aandacht besteed aan het beleid rond Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB). Het BPL ziet het ontwikkelen van het MVB-beleid als een iteratief proces, waarvan het uiteindelijke eindpunt nog niet is bereikt. Het MVB-beleid zal gedurende dit proces verder worden aangepast.

De visie van het BPL is dat maatschappelijk verantwoordelijk beleggen bijdraagt aan haar lange termijn doelstelling. BPL ziet maatschappelijk verantwoord beleggen als onderdeel van haar fiduciaire taak.

Beleid

Het MVB-beleid van het BPL is gebaseerd op de resultaten van een onderzoek onder bestuursleden en op basis van recente maatschappelijke trends. Uit het onderzoek van afgelopen jaar bleek het volgende:

- Een meerderheid vindt het (heel erg) belangrijk dat BPL maatschappelijk verantwoord belegt. Echter mag het voor de helft van de respondenten niet ten koste gaan van rendement. BPL hoeft van hen geen voorloper te zijn of actief beleid te ontwikkelen;
- Ook blijkt dat een meerderheid rendement (veel) belangrijker vindt dan maatschappelijk verantwoord beleggen; een zesde vindt maatschappelijk verantwoord beleggen (veel) belangrijker).

Binnen het ESG (Environmental, Social en corporate Governance)-raamwerk dat vaak gehanteerd wordt bij maatschappelijk verantwoord beleggen hanteert BPL een focus op de Sociale en Governance factoren. Belangrijke thema's binnen deze twee factoren zijn mensenrechten, arbeidsnormen en gezondheid.

Doelstellingen

Het MVB-doel van het BPL is tweeledig:

Portefeuilledoelstelling: Met maatschappelijk verantwoord beleggen wil het BPL rekening houden met ESG-maatstaven in de daadwerkelijke allocatie naar beleggingscategorieën, ondernemingen en landen. Het BPL heeft hiermee ten doel dat de portefeuille een betere risico-rendementsverhouding kent dan een portefeuille waarbij geen rekening wordt gehouden met ESG-factoren.

Invloed doelstelling: Anderzijds wil het BPL invloed uitoefenen op de bedrijven waarin het belegt. Ook hier geldt dat het BPL de S- en de G-criteria de belangrijkste factoren vindt. De instrumenten die hierbij worden ingezet zijn stemmen en het aangaan van gesprekken met het bedrijf/land over wat voor het fonds belangrijk is (engagement).

Uitvoering

Bij besluitvorming over het beleggingsbeleid wordt de impact van de keuze op het MVB-beleid meegenomen. Dit geldt voor elke stap in het beleggingsproces. Dit kan enerzijds worden gedaan op basis van de ESG-score (kwantitatief), maar dit kan ook beschrijvend (kwalitatief) worden weergegeven. ESG wordt toegevoegd aan de driehoek rendement-risico-kosten als onderdeel van de besluitvorming.

Principles for Responsible Investments

BPL onderkent de Principles for Responsible Investing (PRI). Per eind december hadden c.q. hebben alle geselecteerde vermogensbeheerders, inclusief de fiduciair beheerder, de PRI ondertekend. Deze managers committeren zich aan het meewegen van ESG-issues bij de beleggingsbeslissingen. Hiermee geeft het BPL uitdrukking aan het belang dat wordt gehecht aan MVB.

Uitsluitingsbeleid

Het BPL heeft maatregelen getroffen om te voorkomen dat wordt geïnvesteerd in ondernemingen die 'controversiële wapens' (zoals clustermunition), of cruciale onderdelen daarvan, produceren, verkopen of distribueren. Hiertoe is een lijst vastgesteld van bedrijven die om die reden door het pensioenfonds worden uitgesloten. Daarnaast worden ondernemingen uitgesloten die zich -ook na een periode van intensieve 'engagement'- schuldig maken aan ernstige en structurele schendingen van de Global Compact Principles. Dit zijn door de Verenigde Naties opgestelde kernprincipes op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en anti-corruptie.

De 'uitsluitingslijst' wordt toegepast op alle beleggingen van het BPL, met dien verstande dat bij beleggingen in fondsen een gecombineerd exposure naar alle uitgesloten bedrijven gezamenlijk wordt toegestaan van maximaal 5% per beleggingsfonds.

Stembeleid

Het stemrecht is een van de belangrijkste rechten van een aandeelhouder. Het actief uitoefenen van het stemrecht draagt bij aan het creëren van aandeelhouderswaarde en past bij een verantwoord beleggingsbeleid.

Omdat het BPL geen rechtstreekse aandelenbeleggingen heeft, maar via beleggingsfondsen, besteedt het BPL daarom aandacht aan het stembeleid van de manager bij de selectie van beleggingsfondsen.

Monitoring

De balansmanagementcommissie evalueert jaarlijks het MVB-beleid van de geselecteerde managers. Dit betreft een kwalitatieve analyse van de verschillende onderdelen van het MVB-beleid, zoals ten aanzien van het stembeleid, de engagement activiteiten en het uitsluitingenbeleid. Met behulp van de fiduciair beheerder en het delen van 'best practices' stimuleert BPL om de terugkoppeling te verbeteren. Daarnaast worden de portefeuilles ook elk kwartaal 'gescored' op ESG-factoren. De uitkomsten kunnen aanleiding zijn om met bepaalde managers in gesprek te gaan over het gevoerde beleid.

Ook in 2020 zal het pensioenfonds samen met zijn fiduciair beheerder aandacht besteden aan een mogelijke verdere aanscherping van het MVB beleid.

Strategische assetmix en bechmarkverdeling

De strategische normportefeuille luidt eind 2019 als volgt:

		Strategische normportefeuille 2019	Bandbreedte portefeuille t.o.v. uitgangsnorm
Liability Hedging Portefeuille	Vastrentende Waarden	62,5%	+ en -/- 5,0%-pnt
	'Core' Liability Hedging Portfolio	24,5%	+ en -/- 5,0%-pnt
	Liquiditeit	0,5%	+ en -/- 1,0%-pnt
	Woninghypotheken	10,0%	+ en -/- 5,0%-pnt
	Bedrijfsobligaties	17,5%	+ en -/- 1,5%-pnt
Rendementsportefeuille	Emerging Market Debt (LC)	5,0%	+ en -/- 1,0%-pnt
	High Yield obligaties	5,0%	+ en -/- 1,0%-pnt
	Zakelijke waarden	37,5%	+ en -/- 5,0%-pnt
	Aandelen Wereldwijd Market Cap	7,5%	+ en -/- 1,5%-pnt
	Aandelen Wereldwijd Low Volatility	8,0%	+ en -/- 1,5%-pnt
	Aandelen US Value	4,5%	+ en -/- 1,0%-pnt
	Aandelen Wereld ex Noord-Amerika Market Cap	5,5%	+ en -/- 1,0%-pnt
	Aandelen Europe Market Cap	2,5%	+ en -/- 2,5%-pnt
	Aandelen Emerging Markets	4,5%	+ en -/- 1,0%-pnt
	Private Equity	5,0%	+ en -/- 2,5%-pnt
	Totaal	100,0%	

Rebalance beleid

Zodra de portefeuille per maandultimo de vermelde grenzen voor zakelijke waarden & alternatieve beleggingen enerzijds en vastrentende waarden anderzijds overschrijdt, wordt op de volgende maandultimo een portefeuille rebalancing uitgevoerd. Daarbij zal het gewicht van de categorie die de overschrijding betreft worden teruggebracht naar de helft van het verschil tussen het normgewicht en het minimum (bij onderschrijding) of het maximum (bij overschrijding) gewicht. De vrijkomende of benodigde gelden zullen op basis van de normweging en bandbreedtes op moment van overschrijding worden herbelegd in c.q. onttrokken aan de respectievelijke asset classes, met uitzondering van de illiquide asset classes Woninghypotheken en Private Equity. De Fiduciair Beheerder informeert BPL vervolgens over de genomen acties.

Indien de portefeuille zich op sub-categorieniveau buiten de vermelde bandbreedtes ten opzichte van de strategische normportefeuille beweegt, dan zal de integraal vermogensbeheerder binnen acht werkdagen transacties initiëren om de portefeuille weer binnen de bandbreedte te brengen. Daarbij wordt eerst met BPL afgestemd of er op korte termijn kasstromen (bijvoorbeeld onttrekkingen) verwacht worden die benut kunnen worden om transactiekosten te beperken. Het gewicht van de categorie die de overschrijding betreft zal worden teruggebracht naar de helft van het verschil tussen het normgewicht en het minimum (bij onderschrijding) of het maximum (bij overschrijding) gewicht.

Uitzondering hierop vormen de beleggingen in Private Equity en Woninghypotheken. Gegeven het minder liquide karakter van deze categorieën geldt de bandbreedte als een 'trigger'; de Fiduciair Beheerder zal een overschrijding binnen vijf werkdagen aan BPL melden en mogelijke vervolgstappen bespreken.

Pensioenen

Premies

Premies (x 1.000 Euro)	2019	2018
Ontvangen premie	13.755	12.763
Gedempte kostendeekkende premie	11.783	10.854
Zuivere kostendeekkende premie	16.346	15.437

In onderstaande tabel wordt zowel de zuivere als de gedempte kostendeekkende premie uitsplitst weergegeven:

Kostendeekkende premie (x 1.000 Euro)	Zuiver	Gedempt
Actuarieel benodigd voor inkoop, incl. excassokosten	12.209	5.440
Risicopremie overlijden	555	381
Risicopremie arbeidsongeschiktheid	842	842
Opslag voor vereist eigen vermogen	2.521	1.233
Opslag voor uitvoeringskosten	219	219
Resultaat op kosten	0	3.668
Totaal	16.346	11.783

De pensioenregeling wordt gefinancierd door een voor iedere deelnemer gelijke jaarpremie. De premie wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld als het maximum van:

- De premie van het voorgaande jaar verhoogd met de ontwikkeling van de CBS-index "CPI alle huishoudens (niet afgeleid)", over de periode september tot september.
- De gedempte kostendeekkende premie.

In de situatie dat BPL een vermogenstekort heeft en de premiedekkingsgraad lager is dan de dekkingsgraad, kan het bestuur besluiten om de onder a en b van dit artikel genoemde premie te verhogen met een extra premie.

In 2018 heeft het bestuur besloten om de premie voor 2019 te baseren op een premiedekkingsgraad per 31 december 2018 van 100%, om zo de dekkingsgraad achteruitgang door pensioenopbouw te beperken. De feitelijk ontvangen premie is derhalve lager dan de zuiver kostendeekkende premie, maar hoger dan de gedempte kostendeekkende premie

Ontwikkeling dekkingsgraad

Actuele dekkingsgraad

In 2019 is de actuele dekkingsgraad gedaald van 104,6% naar 103,9%. In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van de dekkingsgraad uitgesplitst naar de verschillende componenten.

Ontwikkeling actuele dekkingsgraad (in procenten)

01-01-2019	104,6
Premies	-0,1
Uitkeringen	0,2
Toeslagen	0,0
Rendement	8,9
Wijziging rente	-9,4
Overig	-0,3
31-12-2019	103,9

- In 2019 is de feitelijke premie gebaseerd op een premiedekkingsgraad van 100% per 31 december 2018. Doordat de dekkingsgraad op 1 januari 2019 gelijk was aan 104,3%, heeft de betaalde premie in combinatie met de pensioenopbouw een negatief effect gehad op de dekkingsgraad van 0,1%.
- Omdat de dekkingsgraad gedurende 2019 hoger was dan 100%, heeft het verrichten van uitkeringen in 2018 een positief effect gehad op de dekkingsgraad van 0,2%.
- Op 31 oktober 2019 was de beleidsdekkingsgraad lager dan 110%. Daarom is er geen toeslag verleend.
- Het BPL kent een dynamische staffel met betrekking tot de renteafdekking. De renteafdekking is afhankelijk van de 20-jaars rente en de actuele dekkingsgraad van het fonds. In de loop van 2019 was het renterisico voor 37,5% afgedekt. De renteafdekking is gebaseerd op de zuivere rentetermijnstructuur, terwijl de voorziening pensioenverplichtingen wordt vastgesteld op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur, waarbij rekening gehouden wordt met de Ultimate Forward Rate (UFR). De wijziging van de rente heeft naar schatting een negatief effect gehad op de dekkingsgraad van 9,4%.
- De "overige oorzaken" is een saldobpost van het resultaat op mutaties, het resultaat op kanssystemen (sterfte en arbeidsongeschiktheid) en correcties. De wijziging van de opslag voor excassokosten van 1,75% naar 2,0% van de voorziening heeft een negatief effect van ongeveer 0,3%.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is in boekjaar 2019 gedaald van 110,1% naar 102,8%. De beleidsdekkingsgraad is vastgesteld als het gemiddelde van de actuele dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden. De beleids- en actuele dekkingsgraad worden maandelijks gepubliceerd op de website van BPL.

Bij de vaststelling van de beleidsdekkingsgraad is rekening gehouden met het totale vermogen en de totale technische voorzieningen.

Reële dekkingsgraad

Met ingang van boekjaar 2015 dienen pensioenfondsen naast de actuele dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad tevens de reële dekkingsgraad te rapporteren aan DNB. De reële dekkingsgraad van het pensioenfonds bedraagt per ultimo 2019 83%.

Bij de berekening van de reële dekkingsgraad wordt rekening gehouden met de verwachte stijging van de prijzen. De reële dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen de beleidsdekkingsgraad en de dekkingsgraad waarbij pensioenen volledig meestijgen met de prijzen. Een reële dekkingsgraad van 100% betekent dat een pensioenfonds de pensioenen kan verhogen met de verwachte stijging van de prijzen.

Ontwikkeling voorziening

De voorziening bedraagt eind 2019 € 1.011.549.000 en is daarmee ten opzichte van de stand eind 2018 (€ 907.967.000) fors gestegen. Zie voor de ontwikkeling van de voorziening de jaarrekening op blz. 77.

Herstelplan

Op 1 april 2019 is een nieuw herstelplan ingediend naar de situatie eind 2018. Volgens het herstelplan blijkt dat BPL binnen 6 jaar een beleidsdekkingsgraad heeft die minimaal gelijk is aan het vereist eigen vermogen, thans circa 118,2%. Dit is binnen de geldende herstelperiode van 10 jaar.

In het herstelplan legt het pensioenfonds vast welke maatregelen het pensioenfonds wil nemen om zijn financiële positie te verbeteren. De financiële positie van het pensioenfonds wordt uitgedrukt in een percentage, de dekkingsgraad. Binnen 10 jaar moet het pensioenfonds weer boven het vereist eigen vermogen zitten. Zolang de financiële situatie onvoldoende blijft, moet het pensioenfonds ieder jaar het herstelplan actualiseren.

Indexatie- en kortingsbeleid

BPL probeert ieder jaar de pensioenen en de opgebouwde aanspraken te verhogen met de prijsontwikkeling. De pensioen en opgebouwde aanspraken zijn per 1 januari 2019 met 0,15% verhoogd. Het bestuur heeft, op basis van de beleidsdekkingsgraad, besloten om per 1 januari 2020 geen toeslag te verlenen.

Of u in de toekomst nog evenveel kunt kopen met uw pensioen hangt af van de toeslagverlening en de stijging van de prijzen. De afgelopen jaren waren de toeslagverlening en de stijging van de prijzen (overgenomen van Centraal Bureau voor de Statistiek) als volgt:

Toeslagen (in procenten)									
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,00	0,00	0,00	0,15

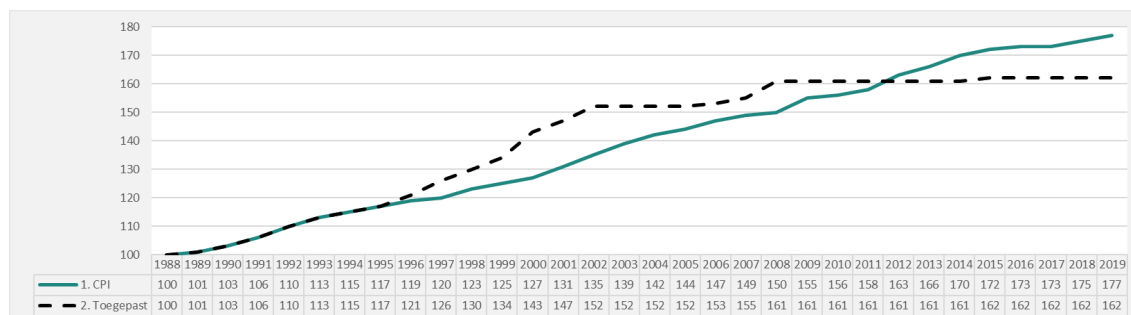
Consumentenprijsindex (CPI) (in procenten)									
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0,40	1,60	2,70	2,30	2,45	0,88	0,60	0,07	1,45	1,88

BPL betaalt de toekomstige verhogingen van uw (opgebouwde) pensioen uit beleggingsrendement. U heeft in geval van een verhoging en de verwachting voor de komende jaren niet meteen ook recht op verhogingen in de toekomst.

Het BPL verwacht dat de toeslagverlening de komende jaren zeer beperkt zal zijn.

Uw pensioen kan in uitzonderlijke gevallen ook worden verlaagd. De afgelopen jaren is uw pensioen niet verlaagd. Op grond van het geldende herstelplan zal naar verwachting in de komende 10 jaar uw pensioen niet hoeven te worden verlaagd.

Indexering 1988 t/m 2019 in vergelijking met stijging consumenten prijsindex (CPI)

Risicobeleid

Risicobeleid

Doelstellingen en uitgangspunten

Het risicomanagement van het BPL is gericht op het beheersen van risico's die het realiseren van de strategische doelstelling kunnen belemmeren. De missie, visie, kernwaarden en strategische doelstellingen van het BPL (zie hoofdstuk Algemeen) zijn het uitgangspunt voor de invulling van het risicomanagement. De risicohouding van het bestuur is kader stellend voor de inrichting en besturing van de interne organisatie. Deze risicohouding is nader geconcretiseerd door middel van risicobereidheidsprincipes.

Integraal risicomanagement (IRM)

In 2019 is de IRM-beleidscyclus weer doorlopen. Dit betekent dat middels het uitvoeren van een risk assessment op de strategische- operationele risico's het integraal risicomanagement weer is herijkt.

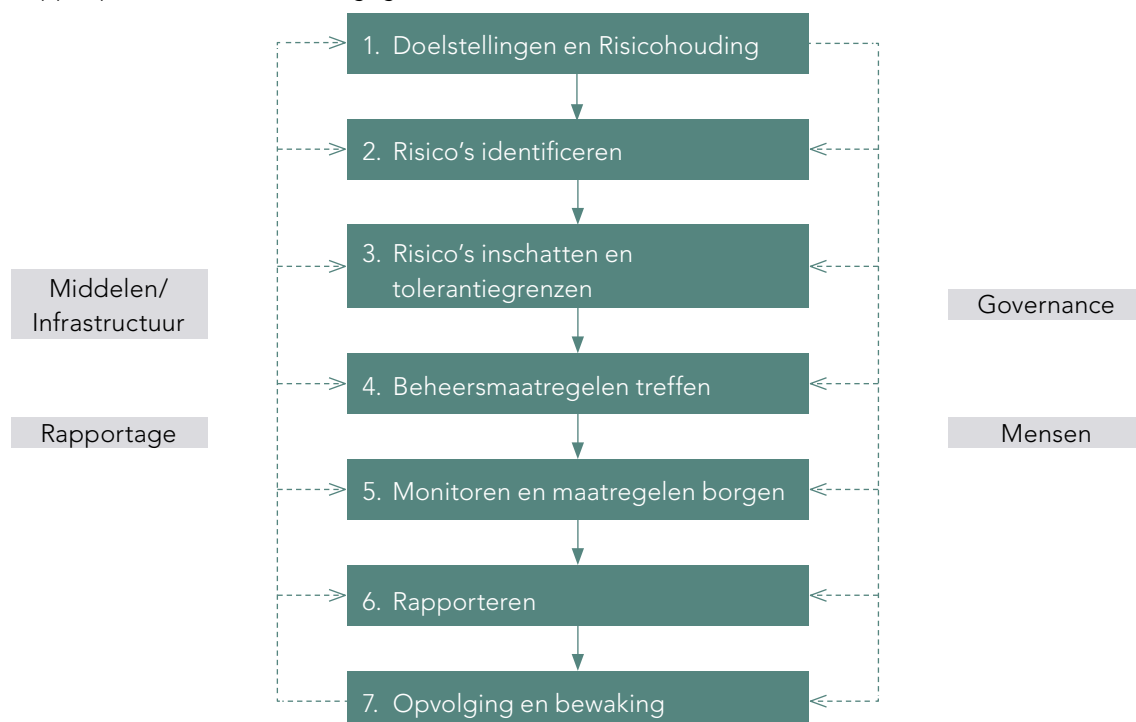
Tevens is door de implementatie van IORP II de sleutelfunctiehouder risicobeheer binnen het bestuur aangesteld. De risicobeheerfunctie beoordeelt, monitort en rapporteert over het risicobeheersysteem. Met de risicobeheerfunctie wordt beoogd dat het BPL een totaalbeeld heeft van de verschillende risico's waaraan het pensioenfonds wordt blootgesteld. Het betreft zowel financiële als niet-financiële risico's. Het BPL heeft zijn beleid met betrekking tot het risicobeheer schriftelijk vastgelegd en het BPL draagt zorg voor de uitvoering hiervan. Tenminste driejaarlijks moet het beleid geëvalueerd worden.

Bij besluiten met een materiële impact geeft de sleutelfunctiehouder risicobeheer een onafhankelijke opinie betreffende de risicobeheersing. Hierdoor het wordt dit integraal onderdeel van het bestuurlijke besluitvormingsproces. Tevens stelt de sleutelfunctiehouder risicobeheer ieder kwartaal een rapportage op waarin wordt weergegeven welke risico's het BPL afgelopen kwartaal heeft gelopen met daarbij de reeds geformuleerde acties ten behoeve van de beheersing van deze risico's.

Het geformuleerde beleid is vastgelegd in het handboek voor integraal risicomanagement.

Proces

Het stappenplan van het integraal risicomanagement binnen het BPL is gebaseerd op de Handreiking integraal risicomanagement van de Pensioenfederatie. In de volgende figuur is dit stappenplan schematisch weergegeven:

Het BPL onderscheidt strategische en operationele risico's.

Strategische risico's

Onder strategische risico's worden de belangrijkste risico's verstaan die het behalen van de strategische doelstellingen van het BPL in de weg staan. Binnen de strategische risico's wordt onderscheid gemaakt naar:

- Risico's in relatie tot stakeholders.
- Risico's inzake uitvoerbaarheid.
- Risico's inzake de omgeving.

De strategische risico's kunnen het voortbestaan van BPL bedreigen.

Strategische risico's in relatie tot stakeholders	
1.	Het verlies van draagvlak onder de deelnemers.
2.	Een afname van het aantal actieve loodsen.
3.	Het door de NLc-Ledenvergadering onderbrengen van de toekomstige pensioenopbouw bij een andere partij dan BPL, dan wel de introductie van een beschikbare premieregeling.
Strategische risico's inzake uitvoerbaarheid	
4.	Een stijging van de (uitvoerings)kosten.
5.	Het niet kunnen vinden van geschikte bestuurders of leden van het verantwoordingsorgaan binnen de eigen beroepsgroep.
6.	Het niet waarmaken van de pensioenambitie, bijvoorbeeld door een langdurig lage dekkingsgraad.
7.	Ontoereikende risicobeheersing.
8.	Ontoereikende financiële opzet.
9.	Ontoereikend aanpassingsvermogen aan veranderende omstandigheden, bijvoorbeeld door het ontbreken van een veranderbudget.
Strategische risico's inzake omgeving	
10.	Politieke besluitvorming, die van invloed is op de pensioenuitvoering, -waardering, het beleid of de regeling.
11.	Een verlaging van het fiscaal maximaal pensioengevend inkomen in relatie tot de toekomstbestendigheid van het pensioenfonds.

Operationele risico's

Onder de strategische risico's hangen de operationele risico's. Het BPL hanteert hiervoor de FIRM-risicocategorieën zoals destijds door DNB voorgeschreven. In 2019 is de risico-inschatting van de operationele risico's herijkt. De onderstaande tabel toont de FIRM-risicocategorieën en de wijze waarop het BPL deze risicocategorieën beheerst ten opzichte van de fondsdoelstellingen.

FIRM-risicocategorie	Koppeling aan doelstelling
Matching-/ renterisico	Beheersen: enig risico is nodig om ambitie waardevast pensioen te kunnen waarmaken.
Marktrisico	Beheersen: enig risico is nodig om ambitie waardevast pensioen te kunnen waarmaken.
Kredietrisico	Beheersen: enig risico is nodig om ambitie waardevast pensioen te kunnen waarmaken.
Verzekeringstechnisch risico	Accepteren en beheersen in verband met solidariteit binnen de beroepsgroep.
Omgevingsrisico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.
Operationeel risico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.
Uitbestedingsrisico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.
IT-risico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.
Integriteitsrisico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.
Juridisch risico	Zoveel mogelijk beheersen en indien mogelijk vermijden. Dit risico draagt niet bij aan de doelstellingen van het BPL.

Een nadere specificatie van de bovenstaande risico's is opgenomen in het handboek integraal risicomanagement.

Het integriteitsrisico is nader uitgewerkt in de systematische integriteitsrisicoanalyse. Per risico wordt als eerste stap het zogenaamde "brutorisico" bepaald. Dat gebeurt door vermenigvuldiging van de scores op kans en impact. Voor de inschatting van de kans en impact van het risico wordt onderstaande vijfpuntsschaal gehanteerd, zoals deze ook door DNB wordt voorgeschreven:

Kans dat het risico zich voordoet	Weging	Impact van het risico t.o.v. doelstelling(en)
Zeer gering	1	Zeer gering
Laag	2	Laag
Middel	3	Middel
Hoog	4	Hoog
Vrijwel zeker	5	Catastrofaal

De vermenigvuldiging van de scores op kans en impact resulteert in het brutorisico. Vervolgens wordt in samenhang met de beheersmaatregelen het nettorisico bepaald.

De drie grootste strategische risico's worden getoond in onderstaande tabel.

Strategisch risico	Bruto risico	Beheersmaatregelen	Netto risico
Politieke besluitvorming, die van invloed is op de pensioenuitvoering, -waardering, het beleid of de regeling.	16 (hoog)	• Ontwikkelingen volgen en impact daarvan bepalen op het BPL; • Gevolgen kwantificeren d.m.v. scenario-analyse; • Invloed aanwenden via Pensioenfederatie; • Het op peil houden van de deskundigheid binnen de fondsorganen.	16 (hoog)
Een verlaging van het fiscaal maximaal pensioengevend inkomen in relatie tot de toekomstbestendigheid van het BPL	9 (middel)	• Het onderzoeken van alternatieven i.s.m. met de NLc-Ledenvergadering; • Gevolgen kwantificeren d.m.v. scenario-analyse; • Het heroverwegen van de toekomst van het pensioenfonds; • Monitoren wet- en regelgeving.	9 (middel)
Het verlies van draagvlak onder de belanghebbenden	12 (middel-hoog)	• Bestuurders maken deel uit van de beroepsgroep en zijn toegankelijk voor de belanghebbenden, weten wat er speelt binnen de beroepsgroep; • Maandelijkse nieuwsbrief inzake beleid, uitkomsten en onderliggende argumentatie; • Presentaties aan deelnemers o.a. over premieniveau; • Enquêtes onder belanghebbenden o.a. over toekomst; • Bijwonen van regiobijeenkomsten door bestuursleden; • Evenwichtige belangenafweging, specifiek aandacht voor de jongeren.	8 (middel)

De twee grootste operationele risico's worden getoond in onderstaande tabel.

Operationeel risico	Bruto risico	Beheersmaatregelen	Netto risico
<u>Omgevingsrisico:</u> Het risico dat ontwikkelingen bij de beroepsgenoten de reputatie van het pensioenfonds (negatief) beïnvloeden.	16 (hoog)	• Het bestuur is onafhankelijk (zonder financiële incentive); • Het bestuur leeft het integriteitsbeleid na en voert periodiek een SIRA uit; • De bestuursleden zijn zichtbaar en toegankelijk voor de beroepsgroep en weten derhalve wat er speelt; • Evenwichtige belangenafweging wordt in de besluitvorming betrokken.	12 (hoog)
<u>Marktrisico:</u> Het risico van veranderingen in de waarde van (verhandelbare instrumenten binnen) de portefeuille als gevolg van wijzigingen in marktprijzen.	12 (hoog)	• Gespreide portefeuille; • De balansrisico's worden gemonitord in rapportage van de fiduciair en onafhankelijke adviseur.	9 (middel)

Gemanifesteerde risico's

Vereist eigen vermogen (VEV) onder de bandbreedte

Het vereist eigen vermogen is door de verschuivingen binnen de beleggingsportefeuille en de marktontwikkelingen (lage rentestand) onder de bandbreedte betreffende het vereist eigen vermogen gekomen. Het bestuur accepteert deze afwijking in verband met de resultaten van het risicobereidheidsonderzoek. Daaruit bleek dat de risicobereidheid van de belanghebbenden iets is afgenomen. Dit betekent dat zodra de nieuwe bandbreedte rondom het VEV is vastgesteld het bestuur verwacht dat het VEV weer binnen de bandbreedte valt.

Inflatierisico

De dekkingsgraad van het BPL was eind 2019 onvoldoende om een volledige toeslag te kunnen verlenen. Dit heeft geleid tot een verlaging van de koopkracht van de pensioenen.

Uitbestedingsrisico

PGGM

In 2018 kreeg het BPL te horen dat het contract door PGGM van de pensioenuitvoering en de financiële administratie per 1 januari 2020 werd opgezegd. Deze opzegging geschiedt om strategische redenen. PGGM had als ambitie geformuleerd om de beroepspensioenfondsen binnen te halen, maar dat is ze uiteindelijk niet gelukt. PGGM heeft deze ambitie losgelaten en het contract met BPL opgezegd. Dit betekende dat het bestuur opzoek is gegaan naar een nieuwe pensioenadministrateur.

Conform het uitbestedingsbeleid heeft het bestuur de zoektocht uitgevoerd. Ook hiervoor was weer een longlist en shortlist opgesteld. Dit werd aangevuld met bedrijfsbezoeken bij twee administrateurs. Uiteindelijk heeft het bestuur besloten om de pensioen- en financiële administratie per 1 januari 2020 uit te laten voeren door de Blue Sky Group (BSG). Dit vanuit de verwachting dat BSG een serviceniveau kan realiseren dat past bij de belanghebbenden tegen acceptabele kosten.

Robeco Institutional Asset Management B.V.

Afgelopen jaar heeft Robeco aangegeven dat door het vertrek van hun grootste fiduciaire klant zij besloten hebben om de fiduciaire activiteiten te beëindigen. Het bestuur heeft daarom tijdig een zoektocht gestart naar een nieuwe fiduciair beheerder.

Conform het uitbestedingsbeleid is hier een selectieprocedure voor gevolgd (longlist, shortlist, site visits etc.). Het bestuur heeft van dertien partijen de zogenaamde "request for information" beoordeeld, daarna is het bestuur bij vier partijen langs geweest voor een bedrijfsbezoek. Op basis hiervan heeft het bestuur nogmaals twee partijen bezocht voor een nadere verdieping van de werking van het managementselectieproces en risk & compliance. Uiteindelijk heeft het bestuur BlackRock aangesteld als de nieuwe fiduciair beheerder. Dit vanuit de overtuiging dat zij de beste partner voor de lange termijn zijn. Tevens wordt er direct geprofiteerd van hun schaalvoordelen en onderhandelingskracht. Dit uit zich in lagere kosten voor de belanghebbenden van het pensioenfonds.

Robeco - Flexioen

Door het niet verlengen van de administratieovereenkomst van InAdmin door Robeco (onderuitbesteding) wordt de administratie van de Flexioen rekeningen per 1 januari 2020 door ABN AMRO Pension Services uitgevoerd. Robeco heeft deze overgang voor al hun klanten bedongen waardoor het volgen van het eigen uitbestedingsbeleid niet mogelijk was. Het bestuur betreurt deze gang van zaken, maar zag vanuit de collectieve deal die was gesloten geen andere mogelijkheden zonder daar ongewenste risico's voor te lopen. In 2020 zal het bestuur verder onderzoek doen naar de mogelijkheden van het onderbrengen van het Flexioen. Hierbij kan gedacht worden aan het inkopen in de basisregeling of het onderbrengen bij een zogenaamde Premie Pensioen Instelling (PPI).

Werkzaamheden 2019

In 2019 is de riskgovernance in het kader van IORP II verder geïmplementeerd. Zo zijn de sleutelfunctiehouders Actuariel, Risicobeheer en Interne Audit aangesteld om hun taken te vervullen.

Sleutelfunctiehouder Risicobeheer

Eerste kwartaal

De ontwikkeling en implementatie van het integraal risicomanagement is een continu proces. Zo is er het eerste kwartaal een begin gemaakt om bij onderwerpen (voorleggers) van materiële waarde een oordeel toe te voegen van de sleutelfunctiehouder risicobeheer over het doorlopen proces en zijn eventuele bevindingen.

Tevens is in het eerste kwartaal gestart met het voorbereiden van het onderzoek naar de risicohouding van de belanghebbenden.

Tweede kwartaal

Ten behoeve van een adequate monitoring is voor de sleutelfunctiehouder Risicobeheer een separate actielijst opgesteld.evens heeft de sleutelfunctiehouder gesproken met sleutelfunctiehouders van Bpf Rijn- en Binnenvaart en Bpf Koopvaardij, dit om kennis en ervaring uit te wisselen. Ten slotte is nog door de sleutelfunctiehouder de IORP-II Masterclass Sleutelfunctiehouder Risicobeheer gevolgd.

Derde kwartaal

Het derde kwartaal stond in het teken van het bepalen van de risicotolerantiegrenzen van BPL. Dit was een onderdeel dat nog ontbrak in het IRM-beleid. Middels deze grenzen is te bepalen in hoeverre het risico zich binnen de risicobereidheid van BPL bevindt.

Tevens zijn de resultaten van het risicobereidheidsonderzoek geanalyseerd. In 2020 zat dit worden vertaald naar een bandbreedte rondom het vereist eigen vermogen.

Vierde kwartaal

In het vierde kwartaal zijn het IRM-handboek en de SIRA 2019 herijkt en door het bestuur opnieuw vastgesteld.evens is tijdens een kennissessie van het bestuur over de strategische risico's gesproken.

In totaal heeft de sleutelfunctiehouder risicobeheer 8 risico-opinies opgesteld. Allen hadden een positief oordeel.

Sleutelfunctiehouder Actuariel

De actuariële functie is belast met actuariële activiteiten. Dit betreft in ieder geval:

- Het houden van toezicht op de berekening van de technische voorzieningen;
- Het beoordelen van de betrouwbaarheid en adequaatheid van de berekening van de technische voorzieningen;
- Het beoordelen van de algehele gedragsslijn voor het aangaan van pensioenverplichtingen ingeval het pensioenfonds een dergelijke gedragsslijn heeft;
- Het beoordelen van de adequaatheid van de verzekeringsregelingen;
- Het ertoe bijdragen dat het risicobeheer doeltreffend wordt toegepast.

De sleutelfunctiehouder Actuariel levert ieder kwartaal een rapportage op waarin zijn bevindingen betreffende de controlewerkzaamheden zijn verwerkt. Deze rapportage wordt besproken door het bestuur en indien nodig opvolging aan gegeven.

Sleutelfunctiehouder Interne Audit

De interne auditfunctie betreft het uitvoeren van (interne) audits binnen de bedrijfsvoering van het pensioenfonds. Het pensioenfonds moet zijn beleid met betrekking tot de interne audit schriftelijk vastleggen en het pensioenfonds draagt zorg voor uitvoering van dat beleid. Ten minste driejaarlijks moet het beleid geëvalueerd worden. Het BPL heeft afgelopen jaar dan ook de volgende (beleids)stukken opgesteld:

- Handboek interne audit
- Auditcharter
- Audit universe
- Meerjaren auditplan

Op basis van de verkregen assurance (ISAE 3402 type II rapportages en uitgevoerde audits) zijn naar het oordeel van de sleutelfunctiehouder de interne controlemechanismen en andere procedures en maatregelen ter waarborging van de beheerste en interne bedrijfsvoering doeltreffend en adequaat.

Focus 2020

In 2020 zullen naast de reguliere werkzaamheden, zoals de jaarlijkse SIRA en het monitoren van SLA's, de volgende punten worden opgepakt:

Eigen risicobeoordeling: In het kader van het risicobeheer zijn pensioenfondsen verplicht ten minste driejaarlijks een eigenrisicobeoordeling uit te voeren. De eigenrisicobeoordeling wordt beschreven als een instrument voor een pensioenfonds om inzicht te krijgen in de samenhang tussen de strategie van het pensioenfonds, de materiële risico's die het pensioenfonds kunnen bedreigen, de mogelijke consequenties hiervan voor de financiële positie van het pensioenfonds en de pensioenrechten van pensioengerechtigden en pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers. De eigenrisicobeoordeling maakt integraal onderdeel uit van de strategie van het pensioenfonds en de resultaten dienen in aanmerking te worden genomen bij het nemen van strategische beslissingen. In 2020 worden gestart met het opstellen van de eigen risicobeoordeling.

Communicatie risico's: het bestuur dient in 2020 een nieuw communicatiebeleidsplan op te stellen ten behoeve van de aankomende drie jaar.

Operationeel risico: door de uitgevoerde transitie is het van belang om zeker te stellen dat de overdrachten juist en volledig zijn gebeurd. Middels verschillende controles zal het bestuur dit gaan vaststellen.

Juridisch risico: Verdere implementatie van de IORP II-richtlijn en de continue naleving van de AVG.

IT-risico: het controleren van IT-beheersing bij de nieuwe uitbestedingspartijen. Daarnaast zal de focus in 2020 liggen op de business continuity plans van deze partijen.

Verzekeringstechnische risico's: de verwachting is dat na de zomer nieuwe overlevingstafels worden gepubliceerd. Het bestuur zal nagaan welke impact dit heeft op de gehanteerde grondslagen.

Markt- en matchingrisico: implementatie beleggingsplan 2020 en uitvoeren van een strategische normportefeuille studie.

Crisisplan

Het bestuur heeft een financieel crisisplan opgesteld en heeft dit plan in 2019 geactualiseerd. Dit plan bevat een beschrijving van maatregelen die het fonds op korte termijn zou kunnen inzetten indien de dekkingsgraad zich bevindt op of zich snel beweegt richting kritische waarden, waardoor het realiseren van de doelstelling van het BPL in gevaar komt.

De in dit financiële crisisplan beschreven maatregelen geven een mogelijke inzet van sturingsmiddelen tijdens een financiële crisis weer. In het geval van een financiële crisis zal het bestuur weloverwogen beslissen of en in welke mate uitvoering zal worden gegeven aan de maatregelen, zoals beschreven in dit plan. Het is immers vooraf onmogelijk om alle facetten van een financiële crisissituatie volledig in te schatten.

Het pensioenfonds heeft de volgende maatregelen ter beschikking om te voorkomen dat zij in een crisissituatie terechtkomt, of om uit een crisissituatie te herstellen:

- Het niet (volledig) toekennen van toeslagen.
- Het aanpassen van het beleggingsbeleid.
- Het verhogen van de premiemarge.
- Korting van pensioenaanspraken en -rechten.

In de onderstaande tabel zijn de verschillende financiële situaties opgesomd die het bestuur als financiële crisissituaties aanmerkt en per situatie zijn de consequenties aangegeven.

Financiële situatie	Consequenties	Crisis
a. Beleidsdekkingsgraad > maximum van VEV ¹ en dekkingsgraad waarbij volledige toekomstbestendige indexatie kan plaatsvinden. <i>Vereist Eigen Vermogen</i>		
b. 110% < beleidsdekkingsgraad < maximum van VEV en dekkingsgraad waarbij volledige toekomstbestendige indexatie kan plaatsvinden.	Herstelplan Beperkte toeslagverlening Mogelijkheid tot premieverhoging indien premiedekningsgraad lager is dan dekkingsgraad	
c. MVEV < beleidsdekkingsgraad < 110%	Conform b) Geen toeslagverlening	
d. 100% < beleidsdekkingsgraad < MVEV ²	Conform c) Korting van pensioenaanspraken- en rechten indien deze situatie zich vijf jaar achtereenvolgens voordoet	
e. Kritische DG ³ < beleidsdekkingsgraad < 100% <i>Kritische dekkingsgraad: dekkingsgraad waarbij het VEV naar verwachting niet meer binnen 10 jaar kan worden bereikt, zonder korten van pensioenaanspraken en -rechten</i>	Conform d) Door verrichten van uitkering verslechtert financiële positie	
f. Beleidsdekkingsgraad < kritische DG	Conform e) Korting van pensioenaanspraken- en rechten	

De kritische DG is de dekkingsgraad waarbij het Vereist Eigen Vermogen naar verwachting niet meer binnen de herstelperiode van 10 jaar kan worden bereikt, zonder inzet van noodmaatregelen. De kritische DG per eind 2019 is gelijk aan 93,3%. Deze kritische DG is vastgesteld op basis van het in het herstelplan 2020 gehanteerde verwacht rendement. Het financieel crisisplan is laatstelijk geactualiseerd op 19 december 2019.

Het bestuur acht het aanpassen van het beleggingsbeleid alleen opportuun indien de economische omstandigheden naar de mening van het bestuur zodanig zijn gewijzigd dat aanpassing van het strategisch beleggingsbeleid noodzakelijk is. Een besluit tot aanpassing van het strategisch beleggingsbeleid kan door het bestuur worden genomen en dient vergezeld te gaan van een deugdelijke onderbouwing door middel van bijvoorbeeld een herijking van het beleggingsbeleid of een ALM-studie. Het bestuur wil bij voorkeur niet onder een dekkingsgraad van 85% komen en richt het beleggingsbeleid zodanig in dat de kans dat de dekkingsgraad lager dan 85% wordt zeer beperkt is.

DG = Dekkingsgraad

1 Vereist Eigen Vermogen

2 Minimaal Vereist Eigen Vermogen

3 Kritische dekkingsgraad: dekkingsgraad waarbij het VEV naar verwachting niet meer binnen 10 jaar kan worden bereikt, zonder korten van pensioenaanspraken en -rechten

Bestuurszaken

Bestuurszaken

Bestuurlijke inrichting

De bestuurlijke inrichting van het fonds, die in 2016 is gewijzigd, is in 2019 geëvalueerd en naar aanleiding hiervan is de RACI matrix in de ABTN verder aangescherpt.

Tevens zijn de sleutelfuncties in het kader van de IORP-II wetgeving in werking gesteld.

Bestuurlijke activiteiten

In het verslagjaar heeft het bestuur zich intensief bezig gehouden met:

- De implementatie van het bestuursbureau
- Het opstellen van het strategisch beleggingskader en financieel raamwerk;
- De uitwerking van verschillende investmentcases;
- Selectie nieuwe pensioenadministrateur en de transitie van PGGM naar BSG;
- Selectie van nieuwe fiduciair beheerder en de transitie van RIAM naar BlackRock;
- De transitie van Robeco (InAdmin) naar ABN AMRO Pension Service inzake de flexioenregeling;
- Verdere invulling van de implementatie van IORP II en AVG;
- Verdere ontwikkeling integraal risicomanagement (assessment op de strategische en operationele risico's);
- Vervullen bestuursfuncties in de toekomst.

Risicobereidheidsonderzoek

Het bestuur heeft in 2019 een nieuw risicobereidheidsonderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek, gericht aan deelnemers en pensioengerechtigden, zijn onder andere de volgende onderwerpen uitgevraagd:

- a) Risicohouding;
- b) Beleid inzake maatschappelijk verantwoord beleggen;
- c) Kwaliteit communicatie bestuur met deelnemers en gepensioneerden.

In totaal hebben 256 van de 453 actieve deelnemers en 203 van de 874 pensioengerechtigden de vragenlijst ingevuld. Op basis van de verkregen informatie zal het bestuur de risicohouding vaststellen.

Naleving gedragslijn AVG

Het BPL heeft een privacybeleid en privacyverklaring die jaarlijks worden geëvalueerd door het bestuur. BPL heeft adequate maatregelen genomen om te voldoen aan de vereisten op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), de Europese privacywetgeving. In 2018 heeft het BPL de AVG wetgeving geïmplementeerd in zijn operationele processen. In 2019 is het BPL gestart met het uitvoeren van een analyse tussen de AVG en de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen van de Pensioenfederatie. Uit deze analyse blijkt dat het BPL daar waar mogelijk voldoet aan de gedragslijn.

Geschiktheid

Geschiktheidsplan

Het pensioenfonds hanteert een geschiktheidsplan. Dit plan is aangepast aan bovenstaande wijziging in de bestuurlijke inrichting. Dit geschiktheidsplan is gebaseerd op de aanbevelingen van de Pensioenfederatie inzake geschikt pensioenfondsbestuur en geeft inzicht in de geschiktheid van het bestuur. Het plan wordt jaarlijks geëvalueerd.

Deelname AB-leden aan cursussen, studiedagen en seminars 2019

		De Jonge	Schoe	Kazemier	Van Kuik	Maasdorp	Louwerens	Eggink	Halfweeg (aspirant)
Cursussen									
17/18-1-2019	SPO – Boardroom Dynamics		X		X				
4/5/6-3-2019	Robeco – Beleggen voor pensioenfondsbesteders					X			
13-3-2019	SPO – Masterclass Governance & Organisatie		X						
13/25-3-2019	KPMG – Masterclass Internal Audit	X							
10-4-2019	KPMG – Masterclass Internal Audit	X							
18/19-4-2019	SPO – B Module Governance, communicatie & verantwoording							X	
22-5-2019	SPO – Masterclass Balansrisicomanagement		X						
6/20-6-2019	WTW – Masterclass Sleutelfunctiehouder Risicobeheer				X				
4-9-2019	S&V – Masterclass Principe Pensioenakkoord 2019								X
27-9-2019	Swalef – Masterclass IORP II	X			X				
18-9-2019	SPO – Masterclass Beleggingsbeleid		X						
19-/20-9-2019	SPO – A Module Niet-financiële deskundigheidsgebieden								X
3/4-10-2019	SPO – B Module Risicomanagement en uitbesteding					X			
4/5-10-2019	SPO – B Module Boardroom dynamics							X	
10/11-10-2019	SPO – B Module Vermogensbeheer & beleggingsbeleid				X		X		
1-11-2019	SPO – B Module Vermogensbeheer & beleggingsbeleid				X		X		
20-11-2019	SPO – Masterclass Uitvoering risicobeheer en beleggingsbeleid		X						
28/29-11-2019	SPO – B Module Financiële aspecten en pensioenbeleid					X			
28/29-11-2019	SPO – A Module Financiële deskundigheidsgebieden								X
19/20-12-2019	SPO – A Module Financieel risicomanagement								X
Seminars									
12-2-2019	Pensioenfederatie – Themabijeenkomst	X							
5-3-2019	DNB – Seminar Belangen verstrengeld							X	
13-3-2019	SPO Connects – Duurzaam contract zonder pensioenakkoord					X			
9-5-2019	Pensioenfederatie – Themabijeenkomst			X					
28-5-2019	Pensioenfederatie – Innovatie in pensioencommunicatie				X				
28-6-2019	DNB - Seminar		X				X		
2-7-2019	S&V - Pensioenseminar			X					
17-9-2019	BSG – Seminar Alles is beeldvorming						X		
3-10-2019	Pensioen Pro – Pensioenseminar			X					
8-10-2019	S&V – Pensioenseminar	X							
8-10-2019	SPO – Naar een nieuw Nederlands pensioenstelsel			X					
31-10-2019	Financial Investigator – Climate change & Energy transition						X		

		De Jonge	Schoe	Kazemier	Van Kuik	Maasdorp	Louwerens	Eggink	Halfweeg (aspirant)
Seminars									
11-11-2019	Financial Investigator – ESG Factor Investing						X		
11-11-2019	DNB – Informatiebijeenkomst toetsingen				X				
27-11-2019	SPO – Artificial Intelligence in de Pensioensector			X					
10-12-2019	Pensioenfederatie – Themabijeenkomst & ALV			X					

Evaluatie functioneren bestuur

Elk jaar evalueert het bestuur de individuele leden.

In september 2019 heeft een zelfevaluatie van het bestuur plaatsvonden.

De bespreking is gestructureerd aan de hand van:

- vijf van te voren aangedragen onderwerpen;
- de uitkomsten van de schriftelijke zelfevaluatie;
- overgebleven aandachtspunten uit de Leidraad Bestuursevaluatie van de Pensioenfederatie
- verslag van de vorige zelfevaluatie.

De volgende punten kwamen daarbij aan de orde:

- Het functioneren van commissie en werkgroepen;
- Bemensing van de organen en successieplanning;
- Boardroom dynamics;
- Externe contacten;
- Evaluatie geschiktheidsplan.

Toezicht en verantwoording

Op het bestuur wordt toezicht uitgeoefend door het intern toezichtsorgaan (per 1 juli 2014 aangeduid als visitatiecommissie) en het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan. De inrichting van deze organen, alsmede hun taken, rechten en bevoegdheden zijn vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds.

Zie voor het onderzoek van de visitatiecommissie over 2019 bijlage 1 en de reactie van het bestuur daarop in bijlage 2.

Zie voor het oordeel van het verantwoordingsorgaan over 2019 bijlage 3 en voor de reactie van het bestuur daarop bijlage 4.

Klachten- en geschillenprocedure

Het bestuur hanteert een klachten- en geschillenprocedure. Deze is te raadplegen op www.bploodsen.nl. In het verslagjaar heeft het bestuur een klacht behandeld. De deelnemer heeft de Ombudsman Pensioenen geraadpleegd.

Gedurende het verslagjaar liep er een rechtszaak. De rechter heeft met zijn uitspraak in het voordeel van het BPL geoordeeld. Het BPL heeft geen zaken meer onder de rechter.

Gedragscode

Het bestuur hanteert een gedragscode. Deze is in 2019 geactualiseerd. Alle verbonden personen ondertekenen jaarlijks een verklaring tot naleving.

Compliance

In 2019 heeft het bestuur het Compliance charter en het Compliance program geactualiseerd. Het Compliance Charter bevat de uitgeschreven principes, taken en verantwoordelijkheden inzake compliance voor het BPL. Het document belicht het belang dat het BPL hecht aan de inrichting en inbedding van compliance en sluit aan bij de kernwaarden van het BPL.

Onder het Compliance Charter, hangt het Compliance Program, dat de werkwijze van het BPL en de bijbehorende structuur bevat.

Compliance officer

Het bestuur heeft het Nederlands Compliance Instituut (NCI) als compliance officer. De taken van de compliance officer zijn vastgelegd in het Compliance program. De compliance officer doet jaarlijks verslag van zijn werkzaamheden aan het bestuur. Zie bijlage 5.

Communicatie

Het BPL heeft zijn communicatiebeleid beschreven in het communicatiebeleidsplan- en jaarplan 2018-2020.

In 2019 is aan deelnemers en pensioengerechtigden maandelijks via een nieuwsbrief o.a. informatie verstrekt over:

- Benoemingen van leden van de fondsorganen;
- (beleids)dekkingsgraad;
- Sleutelfunctiehouders binnen BPL
- Het Bestuursbureau BPL
- Selectie van de nieuwe pensioenadministrateur;
- Het selectietraject t.b.v. het aanstellen van de nieuwe fiduciair beheerder;
- Nieuwe uitvoerder van de Flexioen-regeling;
- Het herstelplan en de haalbaarheidstoets 2019;
- De aankondiging en de resultaten van het risicobereidheidsonderzoek;
- Het uitstel betreffende de implementatie van de URM;
- De vastgestelde premie 2019;
- De geactualiseerde Klachten- en geschillenregeling;
- bestuur op zoek naar nieuwe pensioenuitvoerder;
- Planning uniform pensioenoverzicht (UPO) 2019.

Nevenfuncties

Het BPL dient verantwoording af te leggen over de door bestuursleden vervulde nevenfuncties. Zie hiervoor de tabel op blz.18.

Extern toezicht

DNB

In oktober 2019 heeft DNB bij het BPL een relatiebezoek verricht.

Daarbij zijn aan de orde gekomen:

- Verloop transitie PGGM – BSG
- Search nieuwe fiduciair beheerder
- Risicobereidheidsonderzoek
- Zienswijze nieuw pensioenstelsel
- Inrichting IORP II

Op verzoek van DNB heeft het fonds een beoordeling van een aantal strategische risico's ingevuld. BPL heeft de uitvraag niet-fianciële risico ingediend. Deze rapportages hebben verder niet tot een reactie van DNB geleid.

AFM

Vanaf 30 september 2019 moest de pensioencommunicatie naar deelnemers gaan plaatsvinden op basis van drie pensioenbedragen op de pensioenrichtleeftijd (68 jaar, gebaseerd op een optimistisch, verwacht en pessimistisch scenario). Deze scenario's moeten voor de deelnemer inzichtelijk maken dat de hoogte van het pensioen en de koopkracht daarvan, niet zeker zijn.

Het bestuur heeft echter besloten om dit begin 2020 bij BSG in te regelen omdat:

- BPL midden in de overgang van pensioenadministrateur PGGM naar BSG (per 1 januari 2020) zat en daardoor in het belang van de deelnemer geen onnodige (dubbele) implementatiekosten bij PGGM heeft willen maken;
- BPL een pensioenleeftijd van 60 jaar hanteert (en deze berekeningen voor onze deelnemers dus geen waarde hebben).

Het gaat hierbij om het doorgeven van deze scenario's (per deelnemer) aan mijnpensioenoverzicht.nl. Over deze tijdelijke afwijking van de wet heeft het bestuur de AFM geïnformeerd. Op 3 maart 2020 heeft het bestuur aan de AFM laten weten te voldoen aan de wettelijke vereisten.

Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het BPL gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

BTW-ontwikkelingen

De pensioensector heeft nog altijd te maken met de nodige turbulentie rondom het thema 'btw'. Doordat de btw op kosten (voorbelasting) voor een pensioenfonds slechts zeer beperkt aftrekbaar is, vormt deze btw een aanzienlijke kostenpost. Als gevolg van wijzigingen in wet- en regelgeving en jurisprudentie in de voorbije jaren en een starre houding van het Ministerie van Financiën, is de voorbelasting bij pensioenfondsen nog altijd onverminderd hoog. Daarmee is het belang om de btw-positie van een pensioenfonds goed te analyseren nog altijd aanwezig.

De inperking per 1 januari 2015 van de btw-vrijstelling (de 'koepelvrijstelling') voor werkzaamheden met betrekking tot pensioenadministratie en de zeer beperkte toepassing van de btw-vrijstelling voor vermogensbeheerdiensten, dragen daaraan bij.

Desalniettemin is de sector strijdbaar om te komen tot een verlaging van deze btw-last. BPL heeft daartoe in samenwerking met de Kring van Beroepspensioenfondsen het afgelopen jaar weer de nodige stappen gezet. Alles gericht op het uiteindelijk verlagen van de (btw op) uitvoeringskosten naar de toekomst toe en mogelijk zelfs nog het realiseren van teruggave van de betaalde btw op pensioenuitvoerings- en vermogensbeheerdiensten voor een aantal jaren in het verleden. De verwachting is wel dat dit traject nog enkele jaren in beslag zal nemen.

Toekomstparagraaf

Toekomstparagraaf

Covid-19

Eind 2019 stak het coronavirus (COVID-19) voor het eerst de kop op in China. In maart 2020 kreeg het ook stevige voet aan de grond in Europa en daarmee in Nederland. Om het virus in te dammen en de gezondheid van mensen te beschermen, hebben veel landen drastische maatregelen moeten nemen. Deze maatregelen raken het dagelijks leven van alle mensen. De uitbraak van het coronavirus heeft ook economische gevolgen. Zowel grote als kleine bedrijven worden hard geraakt door deze crisis. De onzekerheid die dat met zich meebrengt, heeft gevolgen voor de financiële markt en daarmee voor de financiële positie van pensioenfondsen

Het effect van de crisis rondom het coronavirus is niet te isoleren. We kunnen wel bekijken wat er met de dekkingsgraad van het pensioenfonds is gebeurd. De dekkingsgraad is de afgelopen periode flink gedaald. Hoewel de coronacrisis niet de enige oorzaak van deze daling hoeft te zijn, geeft dit wel een indicatie van de financiële impact op het pensioenfonds gedurende deze periode.

Meer hierover treft u aan bij de gebeurtenissen na balansdatum.

Nieuwe pensioenovereenkomst

Het Nederlandse pensioenstelsel behoort tot één van de beste kapitaalgedekte pensioenstelsels ter wereld. Toch is over het pensioenstelsel de laatste jaren discussie ontstaan. Daar liggen meerdere redenen aan ten grondslag. Veel pensioenfondsen kunnen hun ambitie niet (altijd) waarmaken. Er is weinig vertrouwen in het pensioenstelsel. De arbeidsmarkt en de samenleving veranderen snel en worden individueller. Het stelsel is gevoelig voor veranderingen in de rente en dat heeft gevolgen voor zowel ouderen als jongeren. Verder biedt het huidige pensioenstelsel relatief weinig mogelijkheden voor maatwerk en keuzevrijheid.

Toekomstige gepensioneerden worden in steeds grotere mate zelf verantwoordelijk voor hun pensioen, doordat zowel overheid als werkgevers deze verantwoordelijkheid in toenemende mate verschuiven naar de deelnemer. Steeds vaker wordt gesproken over de zelfredzaamheid van de burger. Deze ontwikkeling maakt het belangrijk dat deelnemers inzicht krijgen in hun inkomen na pensionering, de ontwikkeling hiervan na pensionering en de mate waarin dit aansluit op het verwachte uitgavenpatroon. Er is behoefte aan transparantie op dit punt. Om de kwaliteit van het tweede pijler pensioen ook op langere termijn te waarborgen, zijn daarom aanpassingen noodzakelijk, met behoud van de sterke elementen, zoals de collectieve risicodeling en de verplichtstelling.

Het bestuur houdt de ontwikkelingen betreffende de uitwerking van de nieuwe pensioenovereenkomst nauwlettend in de gaten.

Pensioenbeleid

Pensioenbeleid

Kenmerken pensioenregelingen

Het BPL kent eind 2018 twee verplichte pensioenregelingen:

- a. Pensioenstatuut 1988 (geldend vanaf 1 januari 2018) in combinatie met een bijspaarmogelijkheid;
- b. Pensioenstatuut 2015 (geldend vanaf 1 januari 2018).

Pensioenstatuut 1988 (geldend vanaf 1 januari 2018)

In dit pensioenstatuut wordt ouderdoms- en partnerpensioen opgebouwd op basis van een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. Deze pensioenovereenkomst heeft het karakter van een uitkeringsregeling.

Het ouderdomspensioen is gelijk aan 1,875% per deelnemersjaar van de vastgestelde pensioengrondslag uitgaande van een pensioenrekendatum van 68 jaar. Bij meer dan 30 deelnemersjaren op pensioendatum wordt de opbouw naar evenredigheid verlaagd. De pensioengrondslag is het fiscaal maximale pensioengevend inkomen minus de minimaal toegestane franchise. De pensioendatum is 65 jaar. Indien het op de pensioendatum te bereiken aantal deelnemersjaren meer is dan 30 jaren, wordt het opbouwpercentage naar rato verlaagd. De leeftijdsjaren van de deelnemer tussen 55 en 65 jaar tellen slechts voor 50% mee.

In deze regeling is naast 70% partnerpensioen en een tijdelijke partnerpensioen ook een wezenpensioen en een arbeidsongeschiktheidspensioen opgenomen.

De regeling heeft geen actieve deelnemers meer, waardoor er geen recht op arbeidsongeschiktheidspensioen meer kan ontstaan.

De pensioenregeling wordt gefinancierd door een voor iedere deelnemer gelijke jaarpremie. De premie wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld als het maximum van:

- a) De premie van het voorgaande jaar verhoogd met de ontwikkeling van de CBS-index "CPI alle huishoudens (niet afgeleid)", over de periode september tot september.
- b) De gedempte kostendeekkende premie.

In de situatie dat BPL een vermogenstekort heeft en de premiedekkingsgraad lager is dan de dekkingsgraad, kan het bestuur besluiten om de onder a en b van dit artikel genoemde premie te verhogen met een extra premie.

Indien de gedempte kostendeekkende premie hoger is dan de premie genoemd onder a) of indien het bestuur besluit tot extra premie, kan de NLC-Ledenvergadering binnen 30 dagen na de datum van een besluit van het bestuur tot verhoging van de feitelijke premie per 1 januari besluiten de premie lager vast te stellen. Indien door een besluit van de NLC-Ledenvergadering in enig jaar minder premie-inkomsten worden ontvangen dan noodzakelijk is voor de financiering van de pensioenopbouw, stelt het bestuur, gehoord het advies van de adviserend actuaire, binnen 14 dagen na een besluit van de NLC-Ledenvergadering, zoals hiervoor bedoeld, voor het betreffende jaar een pensioengrondslag vast die met deze verminderde premie-inkomsten rekening houdt.

De bijspaarmogelijkheid in pensioenstatuut 1988 bestaat uit een gedeeltelijk verplichte premie(flexioen)regeling. Voor de uitvoering van de verplichte premie(flexioen)regeling is in 1993 door het BPL een contract gesloten met Robeco, laatstelijk gewijzigd in 2019 in verband met de overgang naar ABN AMRO Pension Services.

De jaarlijkse premie van de verplichte premie(flexioen)regeling, waarvoor destijds aan diverse deelnemers ontheffing is verleend, was gelijk aan ongeveer 25% van de premie in de basisregeling. Met de invoering van BPL2004 op 1 april 2004 is deze bijspaarmogelijkheid voor deelnemers aan deze regeling vervallen. Elke deelnemer aan BPL2004 had in 2004 de éénmalige mogelijkheid zijn/haar Robeco-saldo in te brengen in de BPL2004-regeling. Degenen, die daar geen gebruik van hebben gemaakt, alsmede de BPL1988-deelnemers, kunnen voor belegging van het bij Robeco aanwezige saldo kiezen uit een aantal beleggingsmogelijkheden. De deelnemers ontvangen verdere informatie omtrent deze bijspaarregeling rechtstreeks van de Robeco-groep. Het saldo op deze rekening kan worden aangewend voor aanvullingen op pensioen(en) uit de basisregeling of op het FLP-pensioen.

De Robeco groep adviseert de (gewezen) deelnemer aan de premie(flexioen)regeling over een verantwoorde afbouw van het risico van zijn beleggingen naar mate de pensioendatum nadert (door middel van adviesmixin). Voorst biedt het reglement de (gewezen) deelnemer de mogelijkheid om de verantwoordelijkheid van zijn beleggingen geheel of gedeeltelijk over te nemen. De Robeco groep volgt voor elke (gewezen) deelnemer de samenstelling van de beleggingsportefeuille en beziet één keer per jaar of deze zich binnen de grenzen van genoemde adviesmixin bevindt en adviseert betrokkene daarover.

Pensioenstatuut 2015 (geldend vanaf 1 januari 2018)

In dit pensioenstatuut wordt ouderdoms- en partnerpensioen opgebouwd op basis van een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. Deze pensioenovereenkomst heeft het karakter van een uitkeringsregeling.

Het ouderdomspensioen is gelijk aan 1,875% per deelnemersjaar van de vastgestelde pensioengrondslag uitgaande van een pensioenrekendatum van 68 jaar.

De pensioengrondslag is het fiscaal maximale pensioengevend inkomen minus de minimaal toegestane franchise.

De deelneming vangt aan op de eerste dag van de maand waarin betrokkene als registerloods is ingeschreven in het Loodsenregister en eindigt met ingang van de (vervroegde) pensioendatum.

De pensioendatum is de eerste dag van de maand waarin de inschrijving van de loods in het Loodsenregister uiterlijk wordt doorgehaald, thans 60 jaar.

In deze regeling is naast 70% partnerpensioen en een tijdelijke partnerpensioen ook een wezenpensioen en een arbeidsongeschiktheidspensioen opgenomen.

De pensioenregeling wordt gefinancierd door een voor iedere deelnemer gelijke jaarpremie. De premie wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld als het maximum van:

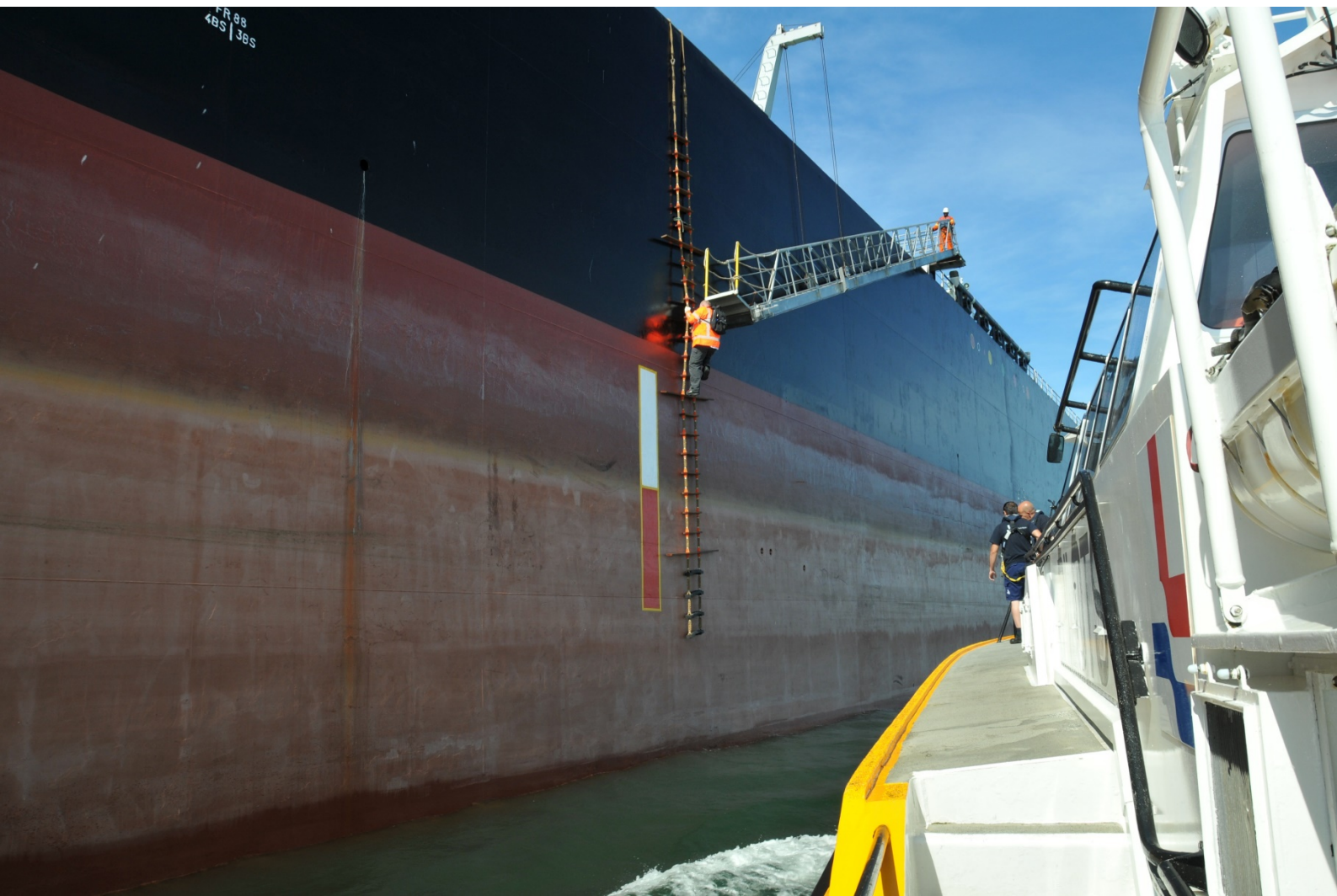
- a) De premie van het voorgaande jaar verhoogd met de ontwikkeling van de CBS-index "CPI alle huishoudens (niet afgeleid)", over de periode september tot september.
- b) De gedempte kostendekkende premie.

In de situatie dat BPL een vermogenstekort heeft en de premiedekkingsgraad lager is dan de dekkinggraad, kan het bestuur besluiten om de onder a en b van dit artikel genoemde premie te verhogen met een extra premie.

Indien de gedempte kostendekkende premie hoger is dan de premie genoemd onder a) of indien het bestuur besluit tot extra premie, kan de NLc-Ledenvergadering binnen 30 dagen na de datum van een besluit van het bestuur tot verhoging van de feitelijke premie per 1 januari besluiten de premie lager vast te stellen. Indien door een besluit van de NLc-Ledenvergadering in enig jaar minder premie-inkomsten worden ontvangen dan noodzakelijk is voor de financiering van de pensioenopbouw, stelt het bestuur, gehoord het advies van de adviserend actuaire, binnen 14 dagen na een besluit van de NLc-Ledenvergadering, zoals hiervoor bedoeld, voor het betreffende jaar een pensioengrondslag vast die met deze verminderde premie-inkomsten rekening houdt.

Wijzigingen in pensioenstatuten

Per 1 januari 2019 zijn de ruil- en vervroegingsfactoren gewijzigd.

Actuariële analyse

Actuariële analyse

Analyse van het resultaat (bedragen x 1.000 Euro)

In het boekjaar 2019 is een negatief resultaat behaald van -2.835. In de onderstaande tabel wordt het resultaat uitgesplitst naar de diverse bronnen.

Resultaat op	2019	2018
Beleggingen / marktrente	-1.357	-66.671
Premies	-185	-58
FLP	0	-59
Flexioen	59	-47
Waardeoverdracht	-111	-11
Kosten	-50	41
Uitkeringen	-145	7
Toeslagverlening	0	-1.341
Kanssystemen:		
- Arbeidsongeschiktheid	188	192
- Overlijden	892	2.052
Herverzekering	-56	-55
Andere oorzaken:		
- Wijziging actuariële grondslagen	-2.479	6.623
- Mutaties en correcties	8	-267
Totaal resultaat	-3.236	-59.594

Resultaat op beleggingen/marktrente

Resultaat op	2019	2018
Mutatie TV door wijziging rentetermijnstructuur	-125.120	-34.569
Toevoeging interest aan de TV	2.116	2.327
Directe beleggingsopbrengsten	12.349	10.066
Indirecte beleggingsopbrengsten	110.763	-44.648
Overige beleggingsopbrengsten	-10	1.432
Vermogensbeheerkosten	-1.455	-1.447
Rendementsbijschrijving voorziening kapitaaldekking FLP	0	168
Totaal resultaat	-1.357	-66.671

Het resultaat op beleggingen/marktrente bestaat enerzijds uit het behaalde resultaat als gevolg van de wijzigingen in de rentetermijnstructuur en anderzijds uit de vergelijking tussen het behaalde beleggingsrendement en de interesttoevoeging aan de technische voorziening.

Resultaat op premies

Het resultaat op premies bedraagt 70 en betreft het verschil tussen de voor pensioenopbouw beschikbare premie van 12.139 en de actuariel benodigde premie voor de basisregeling van 12.209. Ex ante (bij de premievaststelling, naar de situatie per 30 september 2018) was de premiedekkingsgraad 100%. Ex-post bedroeg de premiedekkingsgraad 98,6%. Hierdoor ontstaat een klein negatief resultaat.

Resultaat op flexioen

De gehanteerde omzettingfactoren zijn gebaseerd op de rentetermijnstructuur per 30 september 2018. In 2019 hebben acht deelnemers op de (vervroegde) pensioendatum het flexioenkapitaal omgezet in tijdelijke pensioenen. Er wordt hierop een resultaat (negatief resultaat van 12) gemaakt, omdat de feitelijke rente in 2019 lager was dan de gehanteerde rekenrente bij de vaststelling van de omzettingfactoren.

Resultaat op waardeoverdracht

In 2019 hebben voor negentien deelnemers inkomende waardeoverdrachten plaatsgevonden. Hiervan waren twee waardeoverdrachten als gevolg van de Wet Waardeoverdracht klein pensioen. Op deze inkomende waardeoverdrachten is een negatief resultaat van 111 behaald, omdat de wettelijke waardeoverdrachttarieven afwijken van de fondstarieven.

Resultaat op kosten

Op basis van de Wet verplichte beroepspensioenregeling dient in de premie een opslag voor uitvoeringskosten opgenomen te worden. Voor het BPL wordt deze bepaald op basis van een kostenraming aan het begin van het jaar. Vervolgens wordt er een inschatting gemaakt van de vrijval als gevolg van het doen van uitkeringen in het betreffende jaar. De opslag in de premie wordt berekend door de begrote kosten te verminderen met de vrijval uit de voorziening.

In onderstaande tabel wordt het resultaat op kosten uitgesplitst.

Resultaat op kosten	2019	2018
Vrijval uit premie	219	146
Vrijval uit voorziening	618	614
Uitvoeringskosten	-887	-719
Totaal	-50	41

In 2019 is een negatief resultaat van 47 behaald. De werkelijke uitvoeringskosten waren hoger dan de vooraf geschatte kosten.

Het resultaat op kosten is bepaald op basis van de excassokostenopslag van 1,75%. Per eind 2019 is deze opslag verhoogd naar 2,0%. Ter informatie: Als voor 2019 met het hogere percentage was gerekend, was er een positief resultaat van 41 geboekt.

Resultaat op sterfte

Het afgelopen jaar is een positief resultaat op sterfte behaald van 999. In het volgende overzicht wordt het resultaat op sterfte gesplitst in een resultaat op langlevens en een resultaat op kortlevens.

Het resultaat op langlevens geeft weer in hoeverre de feitelijke daling van de voorziening langlevens (ouderdomspensioen, ingegaan partnerpensioen en ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioen) als gevolg van overlijden overeenkomt met de verwachting op basis van de gekozen overlevingsgrondslagen.

Het resultaat op kortlevens (uitgesteld partnerpensioen) wordt bepaald door de feitelijke toename van de voorziening als gevolg van toekenning partnerpensioen te vergelijken met de verwachte toename van de voorziening plus de betaalde risicopremies voor partnerpensioen.

Resultaat op sterfte

	2019	2018	2017
Verwachte vrijval voorziening	-7.454	-6.831	-7.147
Feitelijke vrijval door overlijden (langlevende)	8.624	7.167	10.370
Resultaat langlevende	1.170	336	3.223
Beschikbare risicopremie voorziening	2.925	2.863	2.946
Beschikbare risicokoopsom	555	521	504
Feitelijke vrijval voorziening latent partnerpensioen	3.667	2.399	4.223
Toename voorziening a.g.v. toekenning partnerpensioen	-7.425	-4.067	-7.443
Resultaat kortlevende	-278	1.716	230
Totaal sterfteresultaat	892	2.052	3.453

- Op langlevende is het afgelopen jaar een winst gemaakt van 1.170. In 2019 zijn 21 gepensioneerd, 1 arbeidsongeschikte en 8 nabestaanden overleden. Dit is meer dan het verwachte aantal overlijdensgevallen voor 2019. Hierdoor is de feitelijke vrijval in de voorziening door overlijden hoger dan de verwachte vrijval in de voorziening door overlijden.
- Op kortlevende is een verlies gemaakt van 278. De toename in de voorziening als gevolg van toekenning van partnerpensioen is hoger dan de beschikbare risicopremies en de vrijval van latent partnerpensioen.

Resultaat op arbeidsongeschiktheid

Het positieve resultaat op arbeidsongeschiktheid van 188 wordt met name veroorzaakt doordat er in het verslagjaar geen enkele deelnemer ziek is geworden en de in de premie begrepen opslag van 842 ruimschoots voldoende was voor dekking van de schade in 2019. Tevens zijn er geen deelnemers in 2019 beroepsongeschikt geworden.

De lasten betreffen een administratieve correctie voor een deelnemer die vorig jaar al arbeidsongeschikt is geworden, maar waar toen nog niet de hele voorziening was opgenomen ad 200 en de opvoer van de schadereserve voor een bestaande zieke deelnemer.

	2019	2018
Mutatie voorziening	-200	-3.653
Vrijval schadereserve zieken	-3	3.595
Resultaat betaalde risicopremies	842	811
Opvoer schadereserve zieken nieuwe zieken	0	-183
Opvoer schadereserve zieken bestaande zieken	-451	-378
Totaal resultaat op arbeidsongeschiktheid	188	192

Resultaat aanpassing actuariële grondslagen

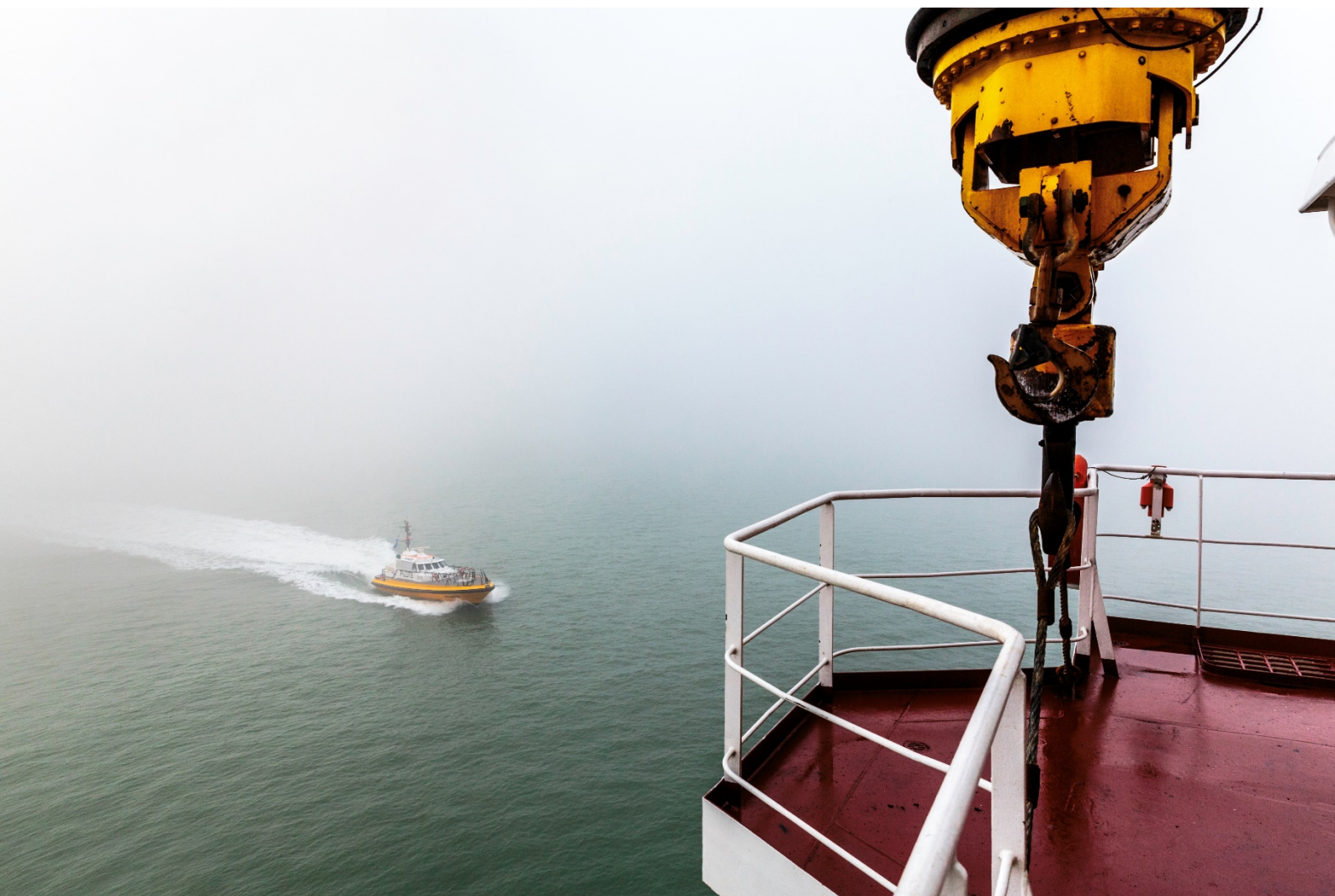
Per einde jaar is de opslag voor excassokosten gewijzigd. Deze is verhoogd van 1,75% naar 2,0% van de technische voorziening. Dit leidt tot een negatief resultaat van 2.479.

Grondslag	Oude grondslag	Nieuwe grondslag	Resultaat
Opslag voor excassokosten	1,75%	2,00%	-2.479
Totaal resultaat			-2.479

Mutaties en correcties

Het negatieve resultaat op correcties en mutaties en correcties ad 213 kent als belangrijkste oorzaken:

- Een resultaat van 97 op vervroegde pensionering.
- Een resultaat van -91 op conversies voor ex partners.
- Een resultaat van 2 door overige oorzaken.

Code pensioenfondsen

Code pensioenfondsen

Door de invoering van de Wet verplichte beroepspensioenregeling per 1 januari 2007 zijn de STAR-principes voor goed pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance, 'PFG') verankerd in het wettelijke kader. Deze Principes zijn per 1 januari 2014 vervangen door de Code Pensioenfondsen. De Code is laatstelijk gewijzigd in 2018.

De normen van de nieuwe Code zijn ingedeeld naar de volgende thema's:

- **Vertrouwen waarmaken:** zij die voor het pensioenfonds verantwoordelijkheid dragen maken het in hen gestelde vertrouwen waar. Dat blijkt vooral uit adequaat bestuur, verantwoord beleggingsbeleid en zorgvuldig risicomanagement.
- **Verantwoordelijkheid nemen:** het bestuur neemt zijn verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de pensioenregeling.
- **Integer handelen:** het bestuur bevordert een cultuur van integriteit en compliance.
- **Kwaliteit nastreven:** het pensioenfonds stelt hoge kwaliteitseisen, voert daar beleid op en is een 'lerende organisatie'.
- **Zorgvuldig benoemen:** het pensioenfonds handelt zorgvuldig bij (her)benoemingen en ontslag, en zorgt voor geschiktheid, complementariteit en diversiteit in de samenstelling van de organen van het pensioenfonds.
- **Gepast belonen:** het pensioenfonds voert een verantwoord en beheerst beloningsbeleid, gericht op kwaliteit, continuïteit en consistentie.
- **Toezichthouden en inspraak waarborgen:** het pensioenfonds waarborgt intern toezicht op de kwaliteit en integriteit van de bedrijfsvoering.
- **Transparantie bevorderen:** het pensioenfonds streeft openheid na, communiceert over missie, strategie en risico's en legt verantwoording af over gevoerd beleid.

Het bestuur heeft de Code Pensioenfondsen geanalyseerd en getoetst aan het huidige beleid van het BPL.

Rapportagenorm	Voldaan aan de norm	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
Norm 5 Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	Ja	Het bestuur rapport in de hoofdstukken Algemeen, Financieel beleid en Risicobeleid over het beleid dat het in 2019 voerde, de gerealiseerde uitkomsten van dat beleid en de beleidskeuzes die het bestuur maakte.
Norm 31 De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja	Het bestuur rapport in de paragraaf Personalia over de samenstelling van de fondsorganen.
Norm 33 In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Nee	In het hoofdstuk Code Pensioenfondsen wordt de afwijking van deze norm nader gemotiveerd.

Rapportagenorm	Voldaan aan de norm	Vindplaats toelichting jaarverslag
Norm 47 Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	Ja	De visitatiecommissie betreft de Code bij de uitoefening van zijn taak en rapporteert hierover in zijn rapportage intern toezicht (bijlage 1).
Norm 58 Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja	In het hoofdstuk Algemene zaken beschrijft het bestuur de missie, visie en strategie.
Norm 62 Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	Ja	Het bestuur licht in het hoofdstuk Financieel beleid de verantwoording af betreffende het verantwoord beleggen.
Norm 64 Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja	In het hoofdstuk Bestuurszaken wordt gerapporteerd over de naleving van de gedragscode en over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.
Norm 65 Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Ja	In het hoofdstuk Bestuurszaken wordt gerapporteerd over de behandeling van klachten en geschillen.

De normen waar het pensioenfonds nog niet (geheel) aan voldoet worden nader toegelicht.

Norm 33

In zowel het bestuur als in het VO is er tenminste een vrouw en een man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.

Toelichting: In zowel het bestuur als VO zitten geen leden (meer) van onder de 40 jaar en hebben geen vrouwen zitting. Middels het stappenplan diversiteit wilt het bestuur bij nieuwe benoemingen deze groep “actief” benaderen zodat de interesse ten behoeve van een kandidaatstelling wordt gewekt. Het bestuur geeft hiermee tevens invulling aan norm 37.

Norm 34

De zittingsduur van een lid van het bestuur is maximaal vier jaar. Een bestuurslid kan maximaal twee keer worden herbenoemd. Leden van een visitatiecommissie zijn maximaal acht jaar betrokken bij hetzelfde fonds.

Toelichting: Vanwege de complexiteit en de continuïteit van het bestuur heeft het BPL ervoor gekozen om de maximale zittingsduur voor het bestuur te bepalen op vier jaar en drie herbenoemingen. Voor het VO geldt een maximale zittingsduur van vier jaar en twee herbenoemingen, dit wordt reglementair vastgelegd. Voor de visitatiecommissie geldt dat zij maximaal achtjaar betrokken kunnen zijn bij het BPL.

Norm 39

Een bestuurslid wordt benoemd en ontslagen door het bestuur, na het horen van de raad van toezicht over de procedure. Een lid van de raad van toezicht of visitatiecommissie wordt benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan en wordt ontslagen door het bestuur na bindend advies van het verantwoordingsorgaan. Een lid van het verantwoordingsorgaan wordt benoemd door het bestuur en ontslagen door het verantwoordingsorgaan zelf. In uitzonderlijke situaties kan het bestuur in overleg met het intern toezicht een lid ontslaan.

Toelichting: Statutair is geregeld dat leden van het verantwoordingsorgaan worden benoemd door ledenvergadering van de NLc (voor actieven) of worden benoemd door een, naar het oordeel van het bestuur, representatieve organisatie van ex-loodsen (voor de pensioengerechtigden). Tevens kunnen deze leden ontslagen worden door de organisatie die de betrokkene benoemd, na advies van het verantwoordingsorgaan. Het bestuur ziet vooralsnog geen aanleiding om dit te wijzigen.

Visitatiecommissie

In 2007 is een verantwoordingsorgaan en een intern toezichtorgaan (afzonderlijk orgaan) ingesteld. Het intern toezichtorgaan heet vanaf 1 juli 2014 visitatiecommissie.

Het intern toezicht wordt uitgeoefend door jaarlijkse visitatie door de visitatiecommissie. De jaarlijkse visitatie vindt plaats door de visitatiecommissie die bestaat uit ten minste drie onafhankelijke leden. De leden van die visitatiecommissie worden benoemd door het bestuur op bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan. De leden van de visitatiecommissie worden ontslagen door het bestuur op bindend advies van het verantwoordingsorgaan.

Leden van het bestuur en leden van het verantwoordingsorgaan zijn niet benoembaar als lid van de visitatiecommissie. Benoeming als lid van de visitatiecommissie vindt plaats voor een termijn van ten hoogste vier jaren. Na afloop van de benoemingstermijn is eenmaal herbenoeming mogelijk.

De taken en bevoegdheden van de visitatiecommissie zijn vastgelegd in de statuten van het BPL.

De visitatiecommissie rapporteert aan het bestuur en het verantwoordingsorgaan. Zie voor het rapport van de visitatiecommissie bijlage 1.

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het door het bestuur vastgestelde concept van het jaarverslag, de jaarrekening, alsmede andere informatie, waaronder de bevindingen van de visitatiecommissie over het door het bestuur uitgevoerde beleid, alsmede over beleidskeuzes voor de toekomst. Dit oordeel wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, bekend gemaakt en in het jaarverslag van de Stichting opgenomen.

De taken en bevoegdheden van het VO zijn vastgelegd in de statuten van het BPL.

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit zes leden.

De deelnemers en gepensioneerden zijn formeel vanaf 1 juli 2014 evenredig op basis van onderlinge getalsverhoudingen in het verantwoordingsorgaan vertegenwoordigd.

Deze evenredige samenstelling is conform afspraken met het verantwoordingsorgaan in de loop van 2015 gerealiseerd. Het verantwoordingsorgaan bestaat vanaf dat moment uit twee leden vanuit de deelnemers, benoemd door de NLc-Ledenvergadering en vier leden vanuit de pensioengerechtigden, benoemd door de Vereniging van Nederlandse oud-Loodsen.

Het bestuur spreekt minimaal één keer per jaar met het verantwoordingsorgaan over acties om de competenties van het verantwoordingsorgaan te behouden en/of te verbeteren.

Adviezen verantwoordingsorgaan

In 2019 vergaderde het verantwoordingsorgaan 2x met het bestuur en 1x zonder het bestuur. Daarnaast werd in 2019 voor het eerst onder begeleiding van een externe een zelfevaluatie van het VO gehouden. Tevens heeft een deel van het VO zich bezig gehouden met de selectie van leden voor de visitatiecommissie.

In 2019 werd door het verantwoordingsorgaan positief advies uitgebracht over:

- inrichting van de visitatie en samenstelling van de visitatiecommissie over het boekjaar 2019
- communicatiebeleidsplan- en jaarplan 2018-2020
- de vaststelling van de pensioenpremie 2020
- herstelplan 2019
- Vergoedingsregeling BPL
- Klachten- en geschillenregeling
- Dienstverlening VCP
- Wijzigingen ten aanzien van het BPL statuut
- Keuze van de methodiek betreffende de Uniforme Rekenmethodiek (URM)

Oordeel verantwoordingsorgaan

Het oordeel van het verantwoordingsorgaan over gevoerde beleid in 2019 is opgenomen in bijlage 3 van dit jaarverslag. De reactie daarop van het bestuur is opgenomen in bijlage 4 van dit jaarverslag.

Nederlandse Loodsencorporatie (NLC), gelijkgesteld met een beroepspensioenvereniging

In 2019 zijn de volgende onderwerpen besproken met de NLC-Ledenvergadering:

- In 2019 werd door de NLC-Ledenvergadering de heer N.R. Halfweg voordragen als kandidaat bestuurslid ter voorziening in de vacature L. Kazemier;
- Begin 2019 heeft de AR positief geadviseerd over een voorstel voor aanpassing van de ruilfactoren in de betreffende bijlage bij de Pensioenstatuten;
- In de NLC-ledenvergadering op 5 februari is de premie voor 2019 vastgesteld op basis van een premiedekkingsgraad van 100%. Dit na een uitgebreide toelichting door de voorzitter van BPL;
- Update van de transities betreffende het pensioen- en fiduciaire beheer.

Compliance Beleid

Compliance is het geheel van maatregelen dat zich richt op de implementatie, handhaving en naleving van externe wet- en regelgeving, alsmede van interne procedures en gedragsregels om te voorkomen dat de reputatie en integriteit van het BPL wordt aangetast.

Met compliance beoogt het BPL de integriteit van de verbonden personen (waaronder het bestuur van het BPL, de manager en medewerker van het BPL), het BPL zelf en de verbonden partijen, evenals de naleving van interne regels en externe wet- en regelgeving, te waarborgen en bij te dragen aan een goede reputatie en betrouwbaarheid.

De missie van het BPL is het optimaal behartigen van de belangen van haar deelnemers, gepensioneerden en andere pensioengerechtigden. Daarnaast wordt er nadrukkelijk belang gehecht aan een gestructureerde inbedding van compliance. Compliance is volgens BPL een onmisbare schakel daarin.

Het BPL heeft dan ook als doelstelling het handhaven van de goede reputatie van het BPL binnen het maatschappelijk verkeer door een adequate beheersing van onder andere compliance risico's. Dit brengt specifieke compliance doelstellingen met zich mee voor het bestuur zelf en de externe partijen aan wie het BPL haar primaire processen heeft uitbesteed, mede op het gebied van het voldoen aan interne regelgeving en externe wet- en regelgeving.

Het bestuur van het BPL is en blijft eindverantwoordelijk voor het compliant zijn van het BPL, ook voor de onderdelen die zijn uitbesteed. Het bestuur van BPL legt hierover verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan. Het intern toezichtorgaan houdt toezicht op de wijze waarop compliance is ingericht en wordt uitgevoerd.

Het bestuur stelt alles in het werk om aan de transparantie- en informatieverplichtingen tegenover de deelnemers, gepensioneerden en andere pensioengerechtigden te voldoen. Dat betekent dat op verschillende gebieden een aantal waarborgen door het bestuur dient te worden ingebouwd. Het betreft het inregelen van "goed bestuur", inhoudende:

- Het beschikken over voldoende deskundigheid door bestuursleden (aantoonbaar);
- Het waarborgen van de integriteit en de betrouwbaarheid. Dit is bijvoorbeeld het geval indien een screeningsbeleid is ingesteld of bij maatregelen inzake belangenverstrengeling of anti-corruptie, inclusief de controle daarop;
- Het afleggen van duidelijke en aantoonbare verantwoording aan de deelnemers, gepensioneerden en andere pensioengerechtigden middels een verantwoordingsorgaan;
- Het borgen van de complianceaspecten van uitbestede activiteiten door heldere afspraken ten aanzien van compliance te maken met contractpartijen;
- Het opstellen van beleid en procedures over de communicatie aan deelnemers, gepensioneerden en andere pensioengerechtigden (het inbouwen van kwaliteitswaarborgen).

Uitvoering compliance taken

De functie van compliance officer wordt vervuld door het Nederlands Compliance Instituut, in de persoon van A. de Jong.

De taken van de compliance officer

- **Uitbesteding**
 - De compliance officer wordt geraadpleegd bij de totstandkoming van uitbestedingscontracten, betrekking hebbende op de primaire processen.
- **Ten aanzien van de gedragscode**
 - Er is een gedragscode vastgesteld en ingevoerd;
 - Deze gedragscode is bekend bij alle verbonden personen;
 - De bestuurders verklaren jaarlijks schriftelijk aan de compliance officer de Gedragscode na te leven en informeren hem door middel van het invullen van verklaringen;
 - Overtredingen van de Gedragscode worden gemeld bij de compliance officer.

De compliance officer brengt jaarlijks verslag uit van zijn werkzaamheden. Een samenvatting daarvan is opgenomen in bijlage 5.

Kostenparagraaf

Kostentransparantie

In navolging van de Aanbevelingen Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie - herziene versie 2016 - geeft het BPL hieronder inzicht in de uitvoeringskosten over het boekjaar 2019.

Er wordt in genoemde publicaties onderscheid gemaakt tussen de volgende kostensoorten:

1. Kosten van pensioenbeheer;
2. Kosten van vermogensbeheer: dit betreft de integrale kosten voor vermogensbeheer, inclusief kosten begrepen in onderliggende fondsen, advieskosten en een deel van de algemene kosten;
3. Performance fee;
4. Transactiekosten: er worden drie categorieën onderscheiden, te weten:
 - in- en uitstapkosten van fondsen;
 - aan- en verkoopkosten bij directe beleggingen;
 - acquisitiekosten.

De gegevens zijn hieronder weergegeven in de door de Pensioenfederatie aanbevolen format.

Uitvoeringskosten

	2019	2018
Kosten pensioenbeheer in Euro's per deelnemer*	692	564
Kosten vermogensbeheer in % van het gemiddeld belegd vermogen**	0,53	0,52
Kosten vermogensbeheer in Euro's (incl. kosten bewaarbank)***	5.402.366	5.209.659
Performance fee (Private Equity) in % van het gemiddeld belegd vermogen**	0,08	0,07
Performance fee (Private Equity) in Euro's	776.900	657.289
Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen (geschat) **	0,08	0,11
Transactiekosten in Euro's	797.434	1.069.442
Totaal kosten vermogensbeheer in % van gemiddeld belegd vermogen**	0,68	0,70
Totaal kosten vermogensbeheer in Euro's	6.976.699	6.936.390
Totaal kosten vermogensbeheer per deelnemer in Euro's	5.446	5.440
Totaal kosten vermogensbeheer in Euro's, uitgesplitst naar beleggingscategorie:		
• Zakelijke waarden	2.959.528	3.100.234
• Vastrentende waarden	2.299.976	2.320.025
• Vastgoed beleggingen	48.425	56.680
• Overige beleggingen	1.668.770	1.459.451
Totaal kosten vermogensbeheer	6.976.699	6.936.390
Rendement:		
• Fonds (netto)	13,1	6,2
• Benchmark (bruto)	13,8	6,1

* Hierbij is uitgegaan van de kosten pensioenbeheer van € 886.573 over het boekjaar 2019 en € 719.000 over het boekjaar 2018.
Bij de bepaling van de pensioenuitvoeringskosten in Euro's per deelnemer is uitgegaan van de som van deelnemers, gepensioneerden en ex-partners met een ingegaan ouderdomspensioen (2019:1.281; 2018:1.275).

** Gemiddeld belegd vermogen in 2019: € 1.027.133.125
Gemiddeld belegd vermogen in 2018: € 999.629.383

*** Kosten bewaarbank waren in 2019 € 95.145, respectievelijk € 140.498 in 2018.

Kosten vermogensbeheer, verschil tussen bestuursverslag en jaarrekening

	2019		2018	
	In Euro's	In %*	In Euro's	In %*
Kosten zoals vermeld in de jaarrekening	1.664.851	0,17	1.447.000	0,15
Kosten vermogensbeheer verwerkt in de waarde van de beleggingen	5.311.848	0,53	5.489.390	0,55
Totale kosten vermogensbeheer, vermeld in bestuursverslag	6.976.699	0,70	6.936.390	0,70

* Van gemiddeld belegd vermogen.

Toelichting

Kosten pensioenbeheer

Het BPL is een klein beroepspensioenfonds met een relatief klein aantal deelnemers en gepensioneerden, waarbij alle kosten pensioenbeheer ten laste komen van het BPL.

Kosten vermogensbeheer

Ten opzichte van de jaarcijfers 2018 is in 2019 sprake geweest van hogere kosten in absolute termen maar iets lager procentueel ten opzichte van het vermogen (absoluut Eur 40K hoger, versus het vermogen 0,02% lager).

De kosten voor het vermogensbeheer stegen vooral door een stijging van de overige beleggingskosten, kosten niet specifiek toe te wijzen aan een beleggingscategorie zoals de aan vermogensbeheer toe te wijzen kosten voor het bestuurs-, bestuursondersteuning- en advieskosten en de performance fee voor private equity. De transactiekosten daarentegen waren lager in 2019 in vergelijking met 2018.

Door de toename van het gemiddelde vermogen in 2019 en de beperkte kostenstijging in absolute termen waren de kosten als percentage van het vermogen lager in 2019.

Transactiekosten

De transactiekosten voor 2019 zijn berekend conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Kosten in relatie tot rendement

Het fonds streeft naar een goede pensioenvoorziening, met waar mogelijk jaarlijks geïndexeerde uitkeringen. Voor het realiseren van deze doelstelling is het behalen van beleggingsrendement een belangrijke voorwaarde, uiteraard binnen een bij het fonds passend risicoprofiel. Het fonds is zich ervan bewust, dat kosten een drukkend effect hebben op het beleggingsrendement. In de afweging van de verschillende beleggingsalternatieven speelt daarom de hoogte van de bijkomende kosten een belangrijke rol. Tegelijkertijd is het fonds van mening, dat hogere kosten in sommige gevallen acceptabel zijn als daarmee een naar verwachting hoger (netto) rendement kan worden gerealiseerd. Dit is bijvoorbeeld de reden waarom een aanzienlijk deel van de beleggingsportefeuille 'actief' wordt beheerd. Over het algemeen resulteert dit weliswaar in hogere vermogensbeheerkosten dan indien de portefeuille geheel 'passief' zou worden ingericht, maar daar staat naar verwachting van het bestuur een hoger netto (na kosten) rendement tegenover. Ook kunnen bepaalde beleggingscategorieën uitsluitend tegen relatief hoge kosten worden ingevuld, maar vanuit rendements- en/of diversificatieredenen toch aantrekkelijk kan zijn. Een voorbeeld hiervan is Private Equity. Ondanks de relatief hoge kosten verwacht het bestuur dat de beleggingen in deze categorie over de hele looptijd een hoger rendement (na kosten) opleveren dan vergelijkbare beleggingsmogelijkheden. Het fonds is van mening, dat er in de portefeuille samenstelling een goede balans is gevonden tussen het verwachte rendement, de risico's en de kosten van vermogensbeheer.

Vaststelling door bestuur

Het jaarverslag 2019 is door het bestuur op 11 juni 2020 te Hoofddorp vastgesteld.

Origineel getekend door:

R. de Jonge
Voorzitter

M.A. van Kuik
Secretaris / penningmeester

M. Louwerens

P.B. Schoe

J.H.P. Waasdorp

A.N.B. Eggink

L. Kazemier

Jaarrekening

JAARREKENING

Balans per 31 december 2019 (x 1.000 Euro)

Na bestemming van het saldo van baten en lasten.

Activa	2019	2018
4. Beleggingen voor risico fonds		
Zakelijke waarden	410.869	350.154
Vastrentende waarden	615.334	601.858
Derivaten	2.030	226
Overige beleggingen	20.353	5.863
Totaal	1.048.586	958.101
Leningen aan loodsen	23	23
Totaal	1.048.609	958.124
5. Beleggingen voor rekening en risico deelnemers		
Vastgoedbeleggingen	0	23
Zakelijke waarden	866	431
Vastrentende waarden	594	2.056
Overige beleggingen	776	60
Totaal	2.237	2.570
6. Vorderingen en overlopende activa	1.230	1.220
7. Liquide middelen		
ABN-AMRO Bank / Robeco	1.040	1.672
Totaal Activa	1.053.116	963.586

Passiva	2019	2018
8. Stichtingskapitaal en reserves		
Minimaal vereist eigen vermogen	43.519	39.703
Algemene reserve	-5.042	2.010
Totaal	38.477	41.713
9. Technische voorzieningen		
Voorziening pensioenverplichting	1.011.549	907.967
Overige voorzieningen	84	84
Totaal	1.011.633	908.051
10. Voorziening voor rekening en risico deelnemers		
Premie(flexioen)regeling	2.237	2.570
Totaal	2.237	2.570
11. Overige voorzieningen		
Voorziening kapitaaldekking FLP	0	8.633
Totaal	0	8.633
12. Overige schulden en overlopende passiva	769	2.619
Totaal Passiva	1.053.116	963.586

Staat van baten en lasten over 2019

Baten	2019	2018
15. Beleggingsopbrengsten		
Directe beleggingsopbrengsten	12.349	10.066
Indirecte beleggingsopbrengsten	110.763	-44.648
Beleggingskosten	-1.455	-1.447
Overige beleggingsopbrengsten	-10	1.433
Totaal	121.647	-34.596
16. Bijdragen van loodsen	14.755	12.904
Totaal Baten	136.402	-21.692

Lasten	2019	2018
17. Pensioenuitkeringen	35.446	35.372
18. Pensioenbeheer	887	719
19. Mutatie balanspost voorziening pensioenverplichtingen	103.582	2.832
20. Mutatie balanspost overige voorzieningen	0	0
21. Mutatie balanspost voorziening voor risico deelnemers	-333	-673
22. Voorziening kapitaaldekking FLP	0	-403
23. Herverzekeringen		
Premies herverzekering inclusief rente	56	55
Totaal Lasten	139.638	37.902

Saldo Lasten/Baten	-3.236	-59.594
Bestemming saldo		
Toevoeging minimaal vereist eigen vermogen	3.816	-155
Onttrekking/toevoeging algemene reserve	-7.052	-59.439
Saldo Lasten/Baten	-3.236	-59.594

Kasstroomoverzicht 2019

Kasstroomen uit pensioenactiviteiten	Ref.	2019	2018
Ontvangen premies	16	13.307	12.090
Ontvangen i.v.m. overdracht van rechten	16	1.448	814
Betaalde pensioenuitkeringen	17	-35.446	-35.372
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	18	-887	-719
Ontvangen uitkeringen van herverzekeraars	17	-	-
Betaalde premies herverzekering	23	-56	-55
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten		-21.634	-23.242
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		2019	2018
Verkopen beleggingen		23.736	23.900
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten		-1.285	1.880
Aankopen beleggingen		-	-
Betaalde kosten vermogensbeheer		-1.455	-1.447
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten		20.996	24.333
Netto kasstroom		-638	1.091
Mutatie liquide middelen		-632	1.091
Saldo liquide middelen per 1 januari		1.672	581
Mutatie liquide middelen		-632	1.091
Saldo liquide middelen per 31 december		1.040	1.672

Analyse van het resultaat

In het boekjaar 2019 is een negatief resultaat behaald van € -3.236. In de onderstaande tabel wordt het resultaat uitgesplitst naar de diverse bronnen.

Resultaat op	2019	2018
Beleggingsopbrengst versus benodigde interest	-1.357	-66.671
Premies	-387	-58
FLP	0	-59
Flexioen	173	-47
Waardeoverdracht	91	-11
Kosten	-50	41
Uitkeringen	-145	7
Toeslagverlening	0	-1.341
Sterfte	999	2.052
Arbeidsongeschiktheid	188	192
Herverzekering	-56	-55
Aanpassing actuariële grondslagen	-2.479	6.623
Mutaties en correcties	-213	-267
Totaal resultaat	-3.236	-59.594

Het resultaat is ontstaan door enerzijds de ontwikkeling van de technische voorziening en anderzijds de ontwikkeling van het vermogen.

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

1. Algemeen

1. Activiteiten

Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL), statutair gevestigd in Rotterdam, is opgericht op 1 september 1988. De Stichting is ingeschreven bij het stichtingenregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41130603. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 17 juli 2019.

Het pensioenfonds is een beroepspensioenfonds. Op basis van twee uitkeringsregelingen, pensioenstatuut 1988 (geldend vanaf 1 januari 2015) en pensioenstatuut 2015 verwerven de deelnemers een financiële aanspraak ten behoeve van de gevolgen van (vervoegde) pensionering en overlijden. Deze regelingen bieden ook een dekking in geval van arbeidsongeschiktheid. Het pensioenfonds voert tevens een premie(flexioen)regeling uit, welke onderdeel is van pensioenstatuut 1988.

2. Missie, visie en strategie

Het BPL heeft zijn missie, visie en strategie beschreven. Het beleid van het bestuur is hiermee in overeenstemming. Dit beleid is vastgelegd in beleidsdocumenten, waarvan de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) de belangrijkste is. Hierin zijn het te voeren beleid, waaronder de financiële opzet en de grondslagen waarop het beleid berust, gemotiveerd beschreven. Het beleid is erop gericht met een bij het karakter van het BPL passend risico een optimaal resultaat te behalen, mede in aanmerking genomen de voorwaardelijk geïndexeerde verplichtingen van het BPL. De ABTN is het laatst gewijzigd op 19 december 2019.

3. Toelichting op het kasstroomoverzicht

Voor de opstelling van het kasstroomoverzicht is de directe methode gehanteerd. Hierbij worden alle ontvangsten en uitgaven als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

4. Verbonden partijen

Als verbonden partijen worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partijen. Ook sleutelfunctionarissen in het management van het BPL en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

1. Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in Euro's.

De beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

2. Vergelijking met voorgaand jaar

In 2019 is de prognosetafel ongewijzigd gebleven, alleen het startjaar is gewijzigd van 2019 naar 2020 voor de bepaling van de technische voorzien. Het bestuur heeft besloten om de fonds specifieke ervaringssterfte niet te wijzigen. De overige grondslagen zijn ongewijzigd gebleven. Het resultaat op aanpassing van de actuariële grondslagen is in onderstaande tabel weergegeven.

Grondslag	Oude grondslag	Nieuwe grondslag	Resultaat
Overlevingstafel	Prognosetafel AG2018 (startjaar 2019)	Prognosetafel AG2018 (startjaar 2020)	-2.479
Totaal resultaat			-2.479

3. Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van het pensioenfonds zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Schattingswijziging voorziening pensioenverplichtingen 2019

In 2019 heeft een herziening van de schatting plaatsgevonden voor de voorziening pensioenverplichtingen. Dit betreft een wijziging van de opslag voor excassokosten van 1,75% naar 2%. Deze wijziging is het resultaat van het uitgevoerde grondslagenonderzoek. Deze schattingswijziging wordt verder toegelicht onder de specifieke grondslagen.

4. Opname van actief, verplichting, bate of last

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

5. Vreemde valuta

De jaarrekening is opgesteld in Euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van het pensioenfonds. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden om- gerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

6. Beleggingen voor risico pensioenfonds

Vastgoedbeleggingen

Voor beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen is de marktwaarde de per balansdatum geldende beurskoers.

Zakelijke waarden

Zakelijke waarden zijn gewaardeerd op marktwaarde per balansdatum.

De marktwaarde van niet-beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsinstellingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van het niet-beursgenoteerde aandeel per balansdatum.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd op marktwaarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum.

De marktwaarde van niet-beursgenoteerde participaties in beleggingsinstellingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van het niet-beursgenoteerde aandeel per balansdatum.

De lopende interest op vastrentende waarden wordt gepresenteerd als onderdeel van de marktwaarde van de vastrentende waarden.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde, zijnde herbeleggingen van ontvangen onderpand uit hoofde van uitstaande derivaten.

Derivaten

Derivaten worden in de jaarrekening opgenomen tegen marktwaarde. Indien geen marktwaarde beschikbaar is, wordt de waarde bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarde-ringsmodellen. Indien een derivatenpositie negatief is wordt het bedrag onder de schulden verantwoord.

7. Beleggingen voor risico deelnemers

De grondslagen voor de waardering van de beleggingen voor risico van deelnemers zijn gelijk aan die voor de beleggingen die voor risico van het pensioenfonds worden aangehouden.

8. Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

9. Liquide middelen

Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan twaalf maanden hebben. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

10. Stichtingskapitaal en reserves

Het Minimaal Vereist Eigen Vermogen is vastgesteld conform artikel 11 van het Besluit Financieel Toetsingskader.

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actief-posten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderinggrondslagen in de balans zijn opgenomen.

De statutaire reserves en de overige wettelijke reserves die het pensioenfonds conform artikel 2:389 en artikel 2:390 BW vormt, blijken op grond van artikel 2:373 lid 1 BW afzonderlijk uit de balans.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over de afgelopen 12 maanden.

11. Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds (VPV) wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie)-toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt.

De VPV komt volledig voor risico van het BPL. Er vindt geen herverzekering plaats van in de VPV verwerkte pensioenverplichtingen.

Bij de berekening van de VPV is uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenregelingen en de opgebouwde en ingegane pensioenen. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenen en ingegane pensioenen worden geïndexeerd. Alle per balansdatum doorgevoerde indexaties zijn in de berekening begrepen. Er is geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met beroepsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De voor de VPV geldende technische grondslagen staan vermeld in paragraaf 9.1.

12. Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers

Dit betreft de verplichtingen uit hoofde van de beschikbare-premieregeling voor deelnemers. Het beleggingsrisico ligt bij de deelnemers. De voorziening voor rekening en risico deelnemers is gewaardeerd volgens dezelfde grondslagen die gelden voor de waardering van de corresponderende beleggingen risico deelnemers.

13. Overige voorzieningen

Hieronder valt de voorziening kapitaaldekking FLP. Deze is opgenomen tegen de oorspronkelijke stortingen, inclusief het daarover toe te rekenen rendement.

14. Overige schulden en overlopende passiva

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

1. Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

2. Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan deelnemers in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3. Premiebijdragen risico deelnemers

Dit betreft ontvangen (vrijwillige spaar)bijdragen van deelnemers in het kader van de beschikbare (flexioen)premieregeling. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

4. Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Beleggingskosten

Onder beleggingskosten worden de externe kosten verstaan die direct zijn afgerekend en niet zijn betaald via de beleggingsfondsen.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen e.d..

5. Beleggingsresultaten risico deelnemers

De grondslagen voor bepaling van het resultaat betreffende beleggingsresultaten risico deelnemers zijn gelijk aan de grondslagen voor bepaling van het resultaat betreffende beleggingsresultaten risico pensioenfonds.

6. Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan de pensioengerechtigden uitgekeerde bedragen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

7. Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

8. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De mutatie pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds betreft de wijzigingen in de waarde van de technische voorziening.

9. Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

De mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers betreft de wijzigingen in de waarde van de technische voorziening voor risico deelnemers.

4. Beleggingen voor risico fonds

Bedragen (x 1.000 Euro)	Zakelijke waarden	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige	Totaal
Stand per 1 januari 2018	439.547	564.822	3.444	9.316	1.017.129
Aankopen	41.455	85.829	41.585	-	168.869
Verkopen	-103.117	-49.207	-29.255	-	-181.579
Overige mutaties	-	-	1.620	-270	1.350
Waardeontwikkeling	-27.731	414	-17.168	-3.183	-47.668
Stand per 31 december 2018	350.154	601.858	226	5.863	958.101
Aankopen	57.423	43.231	25.072	164.990	290.716
Verkopen	-65.942	-79.400	-14.630	-116.453	-276.425
Overige mutaties	-	-	-	-34.121	-34.121
Waardeontwikkeling	69.234	49.644	-9.073	74	109.879
Stand per 31 december 2019	410.869	615.333	1.595	20.353	1.048.150

Het fonds baseert de financiële verslaglegging op de direct op de balans staande beleggingen. Het 'look-through' principe wordt uitsluitend toegepast in de risicoparagraaf.

Zakelijke waarden (x 1.000 Euro)	2019	2018
Private Equity aandelen	39.038	39.550
Beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde aandelenbeleggingsfondsen	371.831	310.604
Stand per 31 december	410.869	350.154

Vastrentende waarden (x 1.000 Euro)	2019	2018
Obligaties	-	-
Niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen	615.333	601.858
Stand per 31 december	615.333	601.858

Het pensioenfonds heeft in totaal € 0 (2018: € 0) aan aandelen uitgeleend. De onderliggende fondsen doen wel aan uitlening. Het pensioenfonds heeft in totaal € 0 (2018: € 0) aan vastrentende waarden uitgeleend.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per 31 december 2019:

Derivaten (x 1.000 Euro)	Contract-omvang	Activa	Passiva	Netto
Valutaderivaten	1.595	2.030	-436	1.595
Stand per 31 december	1.595	2.030	-436	1.595

Leningen aan loodsen (x 1.000 Euro)	2019	2018
Loodsen Noord	-	-
Loodsen IJmond	-	-
Loodsen Rijnmond	23	23
Loodsen Scheldemonden	-	-
Stand per 31 december	23	23

Leningen aan loodsen zijn persoonlijke leningen (kapitaal inbreng) die verstrekt zijn aan loodsen, die lid zijn van een van de maatschappen van registerloodsen. De leningen hebben een oorspronkelijke looptijd tot 1 december 1997 en kunnen stilzwijgend telkenmale voor 60 maanden worden verlengd. Indien de betreffende loods uit de associatie treedt is de lening direct opeisbaar. Vanaf 2006 is het ook mogelijk om de lopende lening tussentijds af te lossen. De rente is gelijk aan de eurobasisrente plus 2%-punt per 1 januari van elk jaar (2019: 5,40%).

Methodiek bepaling marktwaarde

Voor de meerderheid van de beleggingen van het pensioenfonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen (direct of afgeleid). Echter, bepaalde beleggingen zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingsmodellen en -technieken. Onderstaand een overzicht van de beleggingen, uitgesplitst naar methode van waardebepaling

2019 (x 1.000 Euro)	Genoteerde marktprijzen	Contante waarde berekening	Intrinsieke waarde berekening	Waardering o.b.v. modellen	Totaal
Zakelijke waarden	-	-	371.831	39.038	410.869
Vastrentende Waarden	-	-	615.334	-	615.334
Derivaten	-	1.595	-	-	1.595
Overige	-	-	21.573	-	21.573
Stand per 31 december	-	1.595	1.008.738	39.038	1.049.371

2018 (x 1.000 Euro)	Genoteerde marktprijzen	Contante waarde berekening	Intrinsieke waarde berekening	Waardering o.b.v. modellen	Totaal
Zakelijke waarden	-	-	310.604	39.550	350.154
Vastrentende Waarden	-	-	601.858	-	601.858
Derivaten	-	-1.394	-	-	-1.394
Overige	-	-	8.087	-	8.087
Stand per 1 januari	-	-1.394	920.549	39.550	958.705

5. Beleggingen voor risico deelnemers

Mutaties (x 1.000 Euro)	2019	2018
Stand per 1 januari	2.570	3.243
Stortingen	24	3
Onttrekkingen	-517	-612
Resultaat	160	-64
Stand per 31 december	2.237	2.570

De beleggingen - volgens de persoonlijke 'asset-mix' van de loodsen - van hun individuele deel van de pensioenopbouw worden op een aparte totaalrekening van het BPL bijgehouden. Per balansdatum zijn de totaalbedragen:

Categorieën (x 1.000 Euro)	2019	2018
Noord	128	182
IJmond	366	413
Rijnmond	815	973
Scheldemonden	493	581
FLP- gerechtigden	138	128
Overige (Verevenings flexioen)	297	293
Totaal	2.237	2.570

Ingedeeld in:	Aantal deelnemers	Waarde (in Euro's)
Mix 9	3	16.487
Mix 10	7	31.802
Mix 11	26	490.983
Mix 12	30	982.674
Mix 13	7	361.399
Overige profielen	1	6.380
Eigen beheer	9	347.110
Totaal	83	2.236.835

6. Vorderingen en overlopende activa

Bedragen (x 1.000 Euro)	2019	2018
Te ontvangen dividendbelasting	-	-
Cash Collateral	1.220	1.220
Overige vorderingen en overlopende activa	10	0
Stand per 31 december	1.230	1.220

Alle overige vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

7. Liquide middelen

Bedragen (x 1.000 Euro)	2019	2018
ABN-AMRO Bank	1.040	669
Northern Trust	-	1.003
Stand per 31 december	1.040	1.672

De liquide middelen bestaan uit direct opeisbare kas- en banksaldi ultimo 2019.

8. Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal (x 1.000 Euro)	2019	2018
Minimaal Vereist Eigen Vermogen	43.519	39.703
Algemene reserve	-5.042	2.010
Stand per 31 december	38.477	41.713

Minimaal Vereist Eigen Vermogen (x 1.000 Euro)	2019	2018
Stand per 1 januari	39.703	39.858
Mutatie Minimaal Vereist Eigen Vermogen	3.816	-155
Stand per 31 december	43.519	39.703

Algemene reserve (x 1.000 Euro)	2019	2018
Stand per 1 januari	2.010	61.449
Resultaatsbestemming	-7.052	-59.712
Stand per 31 december	-5.042	2.010

Minimaal Vereist Eigen Vermogen

Het Minimaal vereist eigen vermogen wordt berekend conform het Besluit Financieel Toetsingskader en bedraagt 4,3% van de voorziening pensioenverplichting en 1% van de voorziening voor risico deelnemers, te weten € 43.519.

Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld als extra waarborg om aan de verplichtingen te kunnen blijven voldoen. Het saldo van de algemene reserve van -€ 5.042 en het Minimaal Vereist Eigen Vermogen van € 43.519 ligt lager dan het (strategisch) vereist eigen vermogen van € 184.522 per 31-12-2019 (is 18,3% van de voorziening pensioenverplichting).

Ontwikkeling dekkingsgraad

In procenten	Actuele dekkingsgraad	Beleidsdekkingsgraad
Eind 2019	103,9%	102,8%
Begin 2019	104,6%	110,1%

Minimaal Vereist Eigen Vermogen

Het Minimaal vereist eigen vermogen wordt berekend conform het Besluit Financieel Toetsingskader en bedraagt 4,3% van de voorziening pensioenverplichting, te weten € 43.519.000.

Herstelplan

Per 1 april 2018 is een herstelplan ingediend naar de situatie eind 2017.

Uit dit herstelplan blijkt dat het BPL binnen 4 jaar (gemeten vanaf 1 januari 2018) een beleidsdekkingsgraad heeft die minimaal gelijk is aan vereist eigen vermogen. Dit is binnen de gekozen hersteltermijn van tien jaar. Hierdoor was er in 2018 geen korting van pensioenaanspraken en -rechten nodig. Uitgaande van de in het herstelplan gehanteerde veronderstellingen is naar verwachting vanaf 1 januari 2019 gedeeltelijke toeslagverlening mogelijk.

T.a.v. het herstelplan is verder nog het volgende geconcludeerd:

- De premie draagt negatief bij aan herstel van de dekkingsgraad. Dit komt omdat de premie wordt gedempt op basis van verwacht rendement. De premiedekkkingsgraad blijft achter op de dekkingsgraad, waardoor de premie negatief bijdraagt aan de dekkingsgraad. Als gevolg van de extra premie in 2018, zien we dat voor het jaar 2018 de negatieve bijdrage kleiner is dan in andere jaren.
- Het herstelplan is gebaseerd op de aannames zoals voorgeschreven door DNB. Hierin is onder andere sprake van een verwachte stijging van de rente en wordt er geen rekening gehouden met de verwachte daling of stijging van de UFR. De rentetermijnstructuren voor de komende jaren worden namelijk afgeleid van de forward rentes uit de DNB rentetermijnstructuur per 31 december 2017.

Op 1 april 2019 is een nieuw herstelplan ingediend naar de situatie eind 2018. Volgens het herstelplan blijkt dat het fonds binnen 6 jaar een beleidsdekkingsgraad heeft die minimaal gelijk is aan het vereist eigen vermogen, thans 118,2%. Dit is binnen de geldende herstelperiode van 10 jaar.

In het herstelplan legt het pensioenfonds vast welke maatregelen het pensioenfonds wil nemen om zijn financiële positie te verbeteren. De financiële positie van het pensioenfonds wordt uitgedrukt in een percentage, de dekkingsgraad. Binnen 10 jaar moet het pensioenfonds weer boven het vereist eigen vermogen zitten. Zolang de financiële situatie onvoldoende blijft, moet het pensioenfonds ieder jaar het herstelplan actualiseren. Ook het meest recente herstelplan op basis van de situatie eind 2019 is door DNB goedgekeurd.

9. Technische voorzieningen

9.1: Grondslagen voorziening pensioenverplichtingen risico fonds

Technische grondslagen voorziening pensioenverplichtingen pensioenfonds ultimo 2019 in vergelijking met ultimo 2018

	Ultimo 2019	Ultimo 2018
Overlevingstafel	Prognosetafel AG2018, startjaar 2020	Prognosetafel AG2018, startjaar 2019
Ervaringssterfte	Fondsspecifiek (WO/HBO 2016)	Fondsspecifiek (WO/HBO 2016).
Interest	DNB rentetermijnstructuur per 31 december 2019	DNB rentetermijnstructuur per 31 december 2018
Kostenopslagen	2,0% voor excassokosten	1,75% voor excassokosten
Partnersysteem	Onbepaald man/vrouw	Onbepaald man/vrouw
Gehuwdheidsfrequenties	100% tot de pensioenleeftijd, daarna bepaalde partner systeem	100% tot de pensioenleeftijd, daarna bepaalde partner systeem
Leeftijdsverschil man -/- vrouw	3 jaar	3 jaar
Vaststelling leeftijd	Werkelijke leeftijd	Werkelijke leeftijd
Uitkeringen	Continu	Continu
Uitkering van wezenpensioen	Tot 21 jaar. Indien conform reglement recht op wezenpensioen blijft bestaan na leeftijd 21 tot 27	Tot 21 jaar. Indien conform reglement recht op wezenpensioen blijft bestaan na leeftijd 21 tot 27
Eindleeftijd AO pensioen	Tot 60 jaar	Tot 60 jaar
Uitruilfactoren	Sekseneutraal, vastgesteld o.b.v. de grondslagen van het fonds	Sekseneutraal, vastgesteld o.b.v. de grondslagen van het fonds

Technische grondslagen kostendekkende premie en verloop technische voorziening in 2019

Overlevingstafel	Prognosetafel AG2018, startjaar 2019.
Ervaringssterfte	Fondsspecifiek (WO/HBO 2016, zie tabel blz. 65).
Interest	DNB rentetermijnstructuur per 31 december 2018.

Aannames voor verwacht rendement in bruto verwachtrendementscurve voor gedempte kostendekkende premie

Vastrentende waarden	DNB rentetermijnstructuur per 30 september 2015
<u>Meetkundig rendement (na afslag voor kosten)</u>	
Aandelen	5,5%
Niet beursgenoteerd vastgoed	5,2%
Private Equity	7,25%
Afslag voor toeslagverlening bij gedempte kostendekkende premie	Voor de afslag op de bruto rendementscurve is een afslag ter grootte van de looninflatie gehanteerd, waarbij rekening is gehouden met het ingroeipad voor de looninflatie zoals gepubliceerd door DNB voor Q4 van 2015.
Solvabiliteitsopslag	18,5%
Opslag voor excassokosten	2,0%
Opslag in de premie	219.000 (in Euro's)
Partnerfrequenties en wezenpensioen	100% tot de pensioenleeftijd, daarna bepaalde partner systeem. Er wordt rekening gehouden met wezenpensioen op opbouwbasis.

Fondsspecifieke ervaringssterfte WO/HBO 2016 (Hoofdverzekerde = medeverzekerde)

Leeftijd	Man	Vrouw	Leeftijd	Man	Vrouw
< 25	0,619	0,670	65	0,676	0,654
30	0,619	0,670	70	0,695	0,649
35	0,619	0,670	75	0,714	0,644
40	0,619	0,670	80	0,734	0,639
45	0,619	0,670	85	0,753	0,634
50	0,619	0,670	90	0,772	0,628
55	0,638	0,664	95	0,886	0,814
60	0,657	0,659	>100	1,000	1,000

9.2: Voorziening pensioenverplichtingen naar categorieën

Voorziening pensioenverplichtingen naar categorieën (x 1.000 Euro)	2019	2018
Actieve deelnemers	365.911	302.968
Arbeidsongeschikte deelnemers	13.316	15.739
Gewezen deelnemers	3.512	2.960
Pensioengerechtigden	628.108	586.113
Schadereserve Zieken	701	187
Totaal technische voorzieningen voor risico fonds	1.011.548	907.967
Technische voorzieningen voor risico deelnemers	2.237	2.570
Overige voorzieningen	84	84
Totale technische voorzieningen	1.013.869	910.621
Voorziening kapitaaldekking FLP	0	8.633
Totaal	1.013.869	919.254

In aantallen	2019	2018
Per groep risico fonds:		
• Deelnemers	445	438
• Arbeidsongeschikten	6	8
• Gewezen deelnemers	8	8
• Pensioengerechtigden (incl. ex-partners met ingegaan pensioen)	830	821
Totaal	1.289	1.275
Per groep risico deelnemers:		
• Deelnemers	1	1
• Gewezen deelnemers	91	92
Totaal	92	93

9.3: Verloop technische voorzieningen

	2019	2018
Technische voorzieningen voor risico fonds begin boekjaar	907.967	905.136
Benodigde interest	-2.116	-2.327
Wijziging rentetermijnstructuur	125.120	34.569
Actuarieel benodigd voor pensioenopbouw	12.209	11.343
Inkomende waardeoverdrachten	1.042	213
Uitgaande waardeoverdrachten	0	0
Flexioen	458	659
Uitkeringen (inclusief afkopen)	-35.301	-35.085
Vrijgevallen voor kosten	-618	-614
Arbeidsongeschiktheid	200	3.653
Schadereserve zieken	454	-3.034
Overlijden	-337	-1.531
Wijziging actuariële grondslagen	2.479	-6.623
Wijziging pensioenregeling	0	0
Toeslagverlening (0,15%)	0	1.341
Overige mutaties en correcties	-8	267
Technische voorzieningen voor risico fonds einde boekjaar	1.011.549	907.967

9.4: Schadereserve zieken

In het verloopoverzicht van de technische voorzieningen is een nadere uitsplitsing gegeven van de schadereserve zieken. Uit onderstaande tabel blijkt de totale reservering ultimo boekjaar, rekening houdend met overige mutaties welke toegerekend behoren te worden aan de schadereserve zieken.

Schadereserve zieken (x 1.000 Euro)	2019	2018
Schadereserve zieken begin boekjaar	187	3.217
Opvoer schadereserve nieuwe zieken	0	183
Opvoer schadereserve bestaande zieken (verstrijken wachttijd)	451	378
Vrijval schadereserve zieken	3	-3.595
Mutatie schadereserve zieken	454	-3.034
Wijziging rentetermijnstructuur	60	5
Wijziging actuariële grondslagen	2	-1
Stand per 31 december	703	187

9.5: Overige voorzieningen

Overige voorzieningen (x 1.000 Euro)	2019	2018
Stand per 1 januari	84	84
Stortingen	0	0
Onttrekkingen	0	0
Stand per 31 december	84	84

De overige voorzieningen betreft de door het pensioenfonds overgenomen verplichting van de NLBV voor de betaling van een FLP uitkering na 2018. Ultimo 2019 is de waarde van de overige voorziening naar verwachting nog steeds toereikend.

10. Voorziening voor risico deelnemers

Voorziening voor risico deelnemers (x 1.000 Euro)	2019	2018
Stand per 1 januari	2.570	3.243
Stortingen	24	3
Beleggingsopbrengsten	159	-64
Uitkeringen	-517	-612
Stand per 31 december	2.237	2.570

De voorziening voor risico deelnemers is gelijk aan de waarde van de beleggingen voor rekening risico deelnemers.

11. Overige voorzieningen

Voorziening kapitaaldekking FLP (x 1.000 Euro)	2019	2018
Stand per 1 januari	8.633	9.036
Onttrekking loodsen	-9.312	-235
Rendement	736	-168
Uitruil	-57	0
Stand per 31 december	0	8.633

Vanaf 2014 zijn door de NLBV geen stortingen meer gedaan en worden de lopende uitkeringen en kosten ten laste gebracht van de voorziening. In 2019 is de voorziening afgelopen en is de voorziening uitbetaald aan de sociale partner, in dit geval het Loodswezen.

Op 15 april 2019 heeft een ex-registerloods een dagvaarding gezonden omdat hij van mening is dat zijn FLP uitkering, die hij in de periode 1999-2009 ontvangen heeft, ten onrechte is verminderd met het bedrag van zijn WAZ-uitkering. Over deze zaak is eerder gecorrespondeerd namens betrokkene en BPL in de periode 2011-2015. BPL heeft de eisen daarbij steeds afgewezen. Vanwege het feit dat er geen correspondentie meer volgde in 2015 e.v. werd aangenomen dat de zaak hiermee was afgedaan. Echter de betrokkene heeft in juni 2018 aangekondigd tot een dagvaarding te willen overgaan en heeft hieraan op 15 april 2019 uitvoering gegeven. BPL is van mening dat de gestelde eis niet terecht is en zal hier verweer tegen voeren. Indien de eis zou worden toegekend dient aan betrokkene alsnog een bedrag aan FLP nabetaald te worden die dan ten laste komt van de voorziening kapitaaldekking FLP.

Op 29 januari 2020 heeft de Rechtbank Rotterdam de vordering van de ex-registerloods middels een vonnis afgewezen.

12. Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva (x 1.000 Euro)	2019	2018
Crediteuren	-	-
Af te dragen loonbelasting en sociale lasten	-3	631
Te betalen actuariskosten	-	43
Te betalen bewaarloon	-	32
Derivaten met een negatieve waarde	436	1.620
Cash Collateral*	-	-
Overige schulden en overlopende passiva	336	293
Stand per 31 december	769	2.619

Alle overige schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

* Ter dekking van de waarde van de derivatenposities heeft het fonds onderpanden ontvangen in de vorm van contanten. Deze onderpanden kunnen bij verkoop of waardedaling van de posities worden teruggevraagd door de tegenpartij.

13. Risicobeheer

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de verschillende financiële risico's die het fonds loopt en de beheersing daarvan. Dit is een aanvulling op het hoofdstuk risicobeleid.

Solvabiliteitstoets (bedragen x 1.000 Euro)

- *Basisgegevens*

In onderstaande tabellen zijn de voor de vaststelling van het Vereist Eigen Vermogen gehanteerde gegevens weergegeven. De strategische mix 2019 is als basis genomen voor het strategisch Vereist Eigen Vermogen.

Beleggingsmix per 31-12-2019 (in procenten)	Feitelijk	Strategisch
Aandelen ontwikkelde markten	28,8	28,0
Niet-beursgenoteerde aandelen (private Equity)	3,7	5,0
Aandelen opkomende markten	4,5	4,5
Vastgoed, beursgenoteerd	1,8	0,0
Vastgoed, niet-beursgenoteerd	0,0	0,0
Grondstoffen	0,0	0,0
Staatsobligaties + swaps	22,7	25,0
Bedrijfsobligaties (inclusief high yield obligaties en emerging market debt)	34,0	37,5
Liquide middelen (inclusief de posities in valutaderivaten)	4,5	0,0
Totaal	100,0	100,0

- *Berekening*

In het standaard model wordt de evenwichtssituatie van het BPL vastgesteld door middel van een iteratief proces, waarbij het Vereist Eigen Vermogen gelijk wordt gesteld aan de zogenaamde wortelformule:

$$\sqrt{(S_1^2 + S_2^2 + 2 \cdot 0,4 \cdot S_1 (S_2 + S_5) + 2 \cdot 0,5 \cdot S_2 S_5 + S_3^2 + S_4^2 + S_5^2 + S_6^2 + S_7^2 + S_8^2 + S_9^2 + S_{10}^2)}$$

Hierbij staat:

- S_1 voor het renterisico
- S_2 voor het risico zakelijke waarden
- S_3 voor het valutarisico
- S_4 voor het grondstoffenrisico
- S_5 voor het kredietrisico
- S_6 voor het verzekeringstechnisch risico
- S_7 voor het liquiditeitsrisico
- S_8 voor het concentratierisico
- S_9 voor het operationeel risico
- S_{10} voor het actief beheer risico

In het standaardmodel geldt dat het liquiditeitsrisico (S_7), het concentratierisico (S_8) en het operationeel risico (S_9) 0% bedraagt.

Het fonds heeft vastgesteld dat er geen reden is om af te wijken van het standaard model voor het VEV. Het standaardmodel van het VEV past voldoende bij het risicoprofiel van het BPL.

In het navolgende worden de diverse risico's vastgesteld.

S₁, renterisico

In de onderstaande tabel is de waardeestijging van de voorziening en beleggingen weergegeven, die volgt wanneer de in de standaardmethode beschreven schokken op de rentetermijnstructuur worden toegepast. Hierbij is uitgegaan van de kasstroom van zowel de beleggingen als de verplichtingen.

Renterisico per 31 december 2019

Gevolgen rentedaling	Feitelijk	Strategisch
Toename technische voorziening (UFR)	30.224	30.223
Toename vastrentende waarden	10.628	13.056
S₁, Resultaat	19.596	17.167

S₂, risico zakelijke waarden

In de onderstaande tabel is het totale risico voor zakelijke waarden weergegeven.

Risico zakelijke waarden per 31 december 2019

Categorie	Daling	Feitelijk	Strategisch
Aandelen ontwikkelde markten	30,0%	103.034	99.642
Niet-beursgenoteerde aandelen (Private Equity)	40,0%	17.736	23.724
Aandelen opkomende markten	40,0%	21.622	21.352
Beursgenoteerd vastgoed	30,0%	6.391	0
Niet-beursgenoteerd vastgoed	17,0%	0	0
S₂, Resultaat	-	140.681	135.810

S₃, valutarisico

In de onderstaande tabel is het totale valutarisico weergegeven. Hierbij is uitgegaan van een valuta exposure op de totale beleggingen. Voor het strategische valutarisico is de strategische afdekking gehanteerd zoals opgenomen in het beleggingsplan 2020.

De daling is vastgesteld op basis van de voorgeschreven methodiek van DNB, waarbij correlatie mag worden meegenomen tussen de verschillende valuta exposures. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen valuta uit ontwikkelde en opkomende landen door een schok van respectievelijk 20% en 35% te hanteren. Per saldo komt het voorgenoemde neer op een daling 19% over de totale vreemde valuta exposure. Voor het strategisch beleid is aangesloten op de kwartaalstaten eind 2019 met een correctie voor het USD-risico.

Valutarisico per 31 december 2019

	Daling	Feitelijk	Strategisch
S₃, Resultaat valutarisico	16,9%	45.634	44.824

S₄, grondstoffenrisico

Het fonds belegt niet in grondstoffen, derhalve is S₄ gelijk aan 0.

S₅, kredietrisico

Het kredietrisico wordt vastgesteld door de daling van de waarde van de bedrijfsobligaties vast te stellen als gevolg van de toename van de credit spread. Deze toename in de credit spread is afhankelijk van de rating. In de onderstaande tabel is de waardedaling als gevolg van de veronderstelde toegenomen creditspread weergegeven.

	Daling	Feitelijk	Strategisch
S₅, Resultaat kredietrisico	1%	42.093	42.259

S₆, verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico is vastgesteld conform de handreiking van DNB.

Hierbij is de volgende onderverdeling aangehouden:

Verzekeringstechnisch risico per 31 december 2019

	Aantal	VPV gewogen leeftijd	VPV
Alleen levenslang pensioen	167	69	66.697
PP o.b.v. opgebouwd OP, opbouw	677	69	577.157
PP o.b.v. uitzicht OP, opbouw	445	50	365.997
PP o.b.v. opgebouwd OP, risico	0	0	0
PP o.b.v. uitzicht OP, risico	0	0	0
Totaal	1.289	61,9	1.009.851

	Feitelijk	Strategisch
S₆, Resultaat verzekeringstechnisch risico	34.357	34.357

S₁₀, Actief beheer risico

Het actief beheer risico is vastgesteld conform de handreiking van DNB.

In de onderstaande tabel is de waardedaling als gevolg van de veronderstelde tracking error en bijbehorende kosten weergegeven.

Actief beheer risico per 31 december 2019

	Feitelijk	Strategisch
S₁₀, Resultaat actief beheer risico	7.445	7.226

Resultaat Vereist Eigen Vermogen

Het VEV ultimo 2019 bedraagt 17,7% op basis van het strategische beleggingsbeleid en 18,3% op basis van de feitelijke beleggingsmix per 31 december 2019 en bestaat uit de volgende componenten:

Vereist Eigen Vermogen per 31 december 2019

	Feitelijk	Strategisch
S ₁ renterisico	19.594	17.167
S ₂ risico zakelijke waarden	140.681	135.810
S ₃ valutarisico	45.634	44.824
S ₄ grondstoffenrisico	0	0
S ₅ kredietrisico	42.093	42.259
S ₆ verzekeringstechnisch risico	34.357	34.357
S ₁₀ actief beheer risico	7.445	7.226
<i>Diversificatie</i>	-105.282	-102.903
Totaal, rekening houdend met de wortelformule	184.522	178.740
Voorziening	1.009.851	1.009.851
Vereist eigen vermogen	18,3%	17,7%

Beleggingsrisico

Het BPL voldoet aan de eisen die de Wet verplichte beroepspensioenregeling stelt aan beleggingen.

De risicobeheersing bestaat uit de kaders die volgen uit het Asset Liability Management (ALM) model. Hier wordt de verdeling tussen zakelijke en vastrentende waarden gekozen die past bij het karakter van het BPL. Tevens wordt dan bezien welke risico's het fonds wil uitsluiten of beperken (derisken). Dit resulteert in vaststelling van de strategische benchmark en de opstelling van de beleggingsrichtlijnen van het BPL. Op basis van de richtlijnen zal de vermogensbeheerder overgaan tot implementatie van de portefeuille. De resultaten van beleggingen worden gemonitord op basis van periodieke rapportages.

De bepaling van de strategische benchmark wordt minimaal eenmaal per jaar opnieuw bezien.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente. Maatstaf voor het meten van rentegevoeligheid is de duration. De duration is de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren van de kasstromen.

Modified duration	2019	2018
Vastrentende waarden (zonder derivaten)	7,5	5,5
Vastrentende waarden (met derivaten)	12,4	8,4
Totale beleggingen	7,6	5,3
(Nominale) pensioenverplichtingen	17,7	16,6

Bij de berekening van de modified duration van de totale beleggingen is aan equities en private equity een duration van "0" toegekend.

Het BPL heeft het renterisico eind 2019 strategisch voor 37,5% (op basis van marktrente) afgedekt door gebruikmaking van investmentgrade bedrijfsobligaties, Nederlandse Woninghypotheken, Euro Staatsobligaties (AAA en AA) en swaps.

Obligaties naar looptijd (x 1.000 Euro)	2019	2018
Resterende looptijd ≤ 1 jaar	185.364	202.833
Resterende looptijd > 1 jaar en < 5 jaar	72.055	101.853
Resterende looptijd ≥ 5 jaar	338.874	264.808
Stand per 31 december	596.294	569.494

Valutarisico

In de portefeuille worden de valuta-exposure in US Dollar (USD), Japanse Yen (JPY), Britse Pond (GBP) en de Zwitserse Frank (CHF) voor 100% afgedekt naar de euro op basis van de benchmarkexposure.

Het resterende valutarisico in overige valuta's wordt niet afgedekt naar de euro. De afdekking van de genoemde valuta's geschiedt met behulp van valutatermijncontracten met een looptijd van 1 maand.

Eind 2019 wordt er voor circa 33,7% (2018: 35,6%) van de beleggingsportefeuille belegd buiten de euro zone, met name in de USD. Hiervan is 69,3% (2018: 68,4%) afgedekt naar de euro. De waarde van de per het einde van het verslagjaar uitstaande valutatermijncontracten bedroeg € 1,6 miljoen positief (2018: € 1,4 miljoen positief).

De valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten eind 2018 (x 1.000 Euro)	Voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie (na)
USD	181.415	-95.182	86.232
Britse Pond	27.697	-29.752	-2.055
Japanse Yen	26.778	-26.082	696
Overige	17.986	-18.162	-176

Prijsrisico

Prijsrisico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen waardewijzigingen plaatsvinden. Het prijsrisico wordt gedempt door spreiding binnen de portefeuille (diversificatie). Het prijsrisico kan ook afgedekt worden door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het fonds. Er wordt door de vermogensbeheerder enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementsysteem functioneert. Posities van het BPL worden adequaat afgedekt door onderpand. Monitoring van dit risico vindt plaats door regelmatig te kijken naar de partijen met wie het BPL zaken doet en de daaraan verbonden risico's in kaart te brengen. Zo kan het BPL, waar nodig, tijdig actie ondernemen.

De verdeling* van de beleggingen naar sector

In procenten	2019	2018
Overheidsinstellingen	45,3	28,1
Financiële instellingen	15,0	14,5
Handels- en industriële bedrijven	39,7	57,4
Stand per 31 december	100	100

* De doorkijk geldt niet voor beleggingen in private equity, swaps en liquiditeiten.

De verdeling* van de beleggingen naar regio

In procenten	2019	2018
Mature markets	90,6	87,3
BRIC-landen	0,0	2,7
Andere opkomende markten	9,4	10,0
Andere	0,0	0,0
Stand per 31 december	100	100

* De doorkijk geldt niet voor beleggingen in private equity, swaps en liquiditeiten.

Verdeling vastrentende waarden (x 1.000 Euro)	2019	2018
AAA	176.618	223.612
AA	64.536	22.430
A	71.211	54.378
BBB	101.980	104.719
Lager dan BBB	69.451	59.120
Geen rating	112.497	105.234
Stand per 31 december	596.294	569.493

Bron: S&P, Moody's, Fitch (in volgorde van beschikbaarheid).

Concentratierisico

BPL hanteert bij beleggen een verdeling over verschillende assetcategorieën en vervolgens worden de beleggingen verdeeld over verschillende fondsen die bepaalde limieten aanhouden. Op deze wijze wordt het concentratierisico binnen verantwoorde grenzen gehouden.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het BPL niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor zover dat binnen de grenzen van het beleggingsbeleid van het BPL past maakt het fonds ook gebruik van financiële derivaten, voornamelijk bij het afdekken van het marktrisico. Het gebruik van derivaten brengt in veel gevallen kredietrisico met zich mee (het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen). Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met goed te boek staande partijen en te werken met onderpand.

Liquiditeitsrisico

In het verslagjaar waren de inkomende gelden lager dan het totaal van de betalingen (uitkeringen en kosten), waardoor elk maand beleggingen te gelde moesten worden gemaakt.

Beleggingsrisico alternatieve beleggingen

Het BPL belegt strategisch 5% van de totale beleggingen in private equity. Het risico wordt beperkt door niet rechtstreeks in ondernemingen te beleggen maar in vijf "fund of funds".

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's)

De actuariële risico's zijn het langleven-, overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico.

Langlevenrisico

Het fonds hanteert de Prognosetafel AG2018. Bij het vaststellen van de voorziening wordt rekening gehouden met de fondsspecifieke sterftekansen door leeftijdsafhankelijke correctiefactoren te hanteren.

Overlijdens- en het arbeidsongeschiktheidsrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor het fonds geen voorzieningen heeft getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een beroepsongeschiktheidspensioen ('schadereserve'). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Het fonds heeft het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico op stop-loss basis herverzekerd bij een externe, onder toezicht van DNB staande verzekeringsmaatschappij. Het eigen behoud is 125% van de premie bij volledige herverzekering. Deze verzekering expireert eind 2019.

ALM-studie

Het BPL heeft in 2018 een ALM-studie uitgevoerd waarin het strategisch beleggingsbeleid is onderzocht. Er is onderzocht of het huidige beleggingsbeleid voldoende robuust is en of voldaan kan worden aan de ambities en risicohouding van het fonds.

Het fonds heeft aan de hand van genoemde ALM-studie beleidskeuzes gemaakt ten aanzien van

- de strategische portefeuille en
- de mate van renteafdekking.

Besloten is het risicoprofiel van de portefeuille te verlagen door de allocatie naar zakelijke waarden met 5%-punt te verlagen van 42,5% naar 37,5%. De vrije ruimte komt ten gunste van de allocatie naar vastrentende waarden. Tevens is besloten om de dynamische staffel voor de renteafdekking van het fonds uit te breiden voor dekkingsgraden boven 115%.

Operationeel risico

De operationele risico's zijn de risico's van onder andere een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, het opstellen van onjuiste rapportages en fraude. Het BPL beheerst deze risico's door het stellen van eisen aan de eigen organisatie, uitgebreid beschreven in de ABTN, en aan andere organisaties, waarmee het BPL zaken doet. Overeenkomsten met andere organisaties worden periodiek geëvalueerd.

Bij uitbesteding worden de richtlijnen van De Nederlandsche Bank in acht genomen.

14. Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Commitments Private Equity

In onderstaande tabel staan de per 31-12-2019 nog openstaande commitments:

PE-Fondsen (bedragen in Euro's)	Commitment		Opgeroepen (Capital Calls)	Restant Commitment
	Aangegaan	Bedrag		
Robeco Inst. European Private Equity Fund I *	29-4-2003	20.000.000	13.601.802	6.398.198
Robeco Inst. European Private Equity Fund II	25-2-2005	16.000.000	16.000.000	0
Robeco Clean Tech Private Equity II	22-12-2006	12.000.000	12.000.000	0
Robeco Responsible Private Equity II	26-5-2009	20.000.000	20.000.000	0
Robeco SAM European Mid-Market IV **	4-6-2015	20.000.000	13.033.399	6.966.601

* Per ultimo boekjaar in liquidatie.

** Betreft een secundaire positie aangekocht in 2016.

15. Beleggingsopbrengsten risico pensioenfondsen

Bedragen (x 1.000 Euro)	2019	2018
Interest, dividend, etc. (direct)	12.349	10.066
Koersresultaten (indirect)	110.763	-44.648
Beleggingskosten	-1.455	-1.723
Overige beleggingsopbrengsten	-10	1.709
Totaal	121.647	-34.596

Koersresultaten (indirect) (x 1.000 Euro)

	2019	2018
Gerealiseerd beleggingsopbrengst	612	112
Ongerealiseerd beleggingsopbrengst	110.151	-44.760
Totaal	110.763	-44.648

Beleggingskosten (x 1.000 Euro)

	2019	2018
Fiduciaire kosten en managersfee	303	854
Northern Trust (bewaarloon, FTK rapportage en accounting)	95	140
Beleggingsadvieskosten S&V	246	80
Algemene kosten vermogensbeheer	811	649
Totaal	1.455	1.723

De uitsplitsing van de beleggingskosten over de verschillende beleggingscategorieën is als volgt:

	2019	2018
Zakelijke waarden	879	1.040
Vastrentende waarden	558	660
Vastgoed beleggingen	12	14
Overige beleggingen	8	9
Totaal	1.455	1.723

	2019	2018
Beheerskosten	1.455	1.723
Performance fee	-	-
Transactiekosten	-	-
Totaal	1.455	1.723

Overige beleggingsopbrengsten (x 1.000 Euro)

	2019	2018
Overige baten en lasten	-10	1
Korting op vermogensbeheerskosten	0	1.708
Totaal	-10	1.709

16. Bijdragen van loodsen (x 1.000 Euro)

	2019	2018
Premies registerloodsen	13.625	12.727
Premies van FLP gerechtigden	15	36
Totaal premies	13.640	12.763
Mutatie voorziening flexioenspaarregeling	-333	-673
Flexioen ontvangsten	517	612
Inkomende waardeoverdrachten	931	202
Totaal	14.755	12.904

Premies	2019	2018
Ontvangen premie	13.640	12.763
Gedempte kostendekkende premie	11.783	10.854
Zuivere kostendekkende premie	16.342	15.437

Samenstelling kostendekkende premie	Zuiver	Gedempt
Actuarieel benodigd voor inkoop nieuwe aanspraken	12.209	5.440
Risico premie overlijden	555	381
Risicopremie AOP	842	842
Opslag voor vereist vermogen	2.517	2.674
Opslag voor uitvoeringskosten	219	
Resultaat op kosten	0	3.668
Totale kostendekkende premie	16.342	13.224

Over boekjaar 2019 bedroeg de feitelijk ontvangen premie 13.640k. De feitelijk ontvangen premie is derhalve lager dan de zuiver kostendekkende premie, maar hoger dan de gedempte kostendekkende premie. De gedempte kostendekkende premie is vastgesteld op basis van verwacht rendement. In 2018 heeft het bestuur besloten om de feitelijke premie voor 2019 te baseren op een premiedekkingsgraad van 100% per 30 september 2018, om zo de dekkingsgraadachteruitgang door pensioenopbouw te beperken.

De gerealiseerde premiedekkingsgraad bedraagt 98,6%. Dit is op basis van de rente per 31 december 2018.

17. Pensioenuitkeringen (x 1.000 Euro)

Bedragen	2019	2018
Pensioenuitkeringen FLP	57	294
Ouderdomspensioen	30.188	30.175
Nabestaandenpensioen	2.998	2.706
Wezenpensioen	56	51
Overbruggingspensioen	74	-
Arbeidsongeschiktheidspensioen	462	441
Uitkering ANW-hiaat	122	144
Flexioenuitkering	775	870
Bijzonder nabestaandenpensioen	467	449
Uitkering 30+ regeling	248	242
Totaal	35.446	35.372

18. Pensioenbeheer (x 1.000 Euro)

	2019	2018
1. Management/secretariaat	233	115
2. Advieskosten actuaris	28	42
3. Jaarwerk actuaris	32	37
4. Certificering	0	0
5. Projectkosten	10	12
6. (Juridische) advieskosten	54	33
7. Drukwerk/publicatie	13	11
8. Accountant	20	19
9. Huisvestings- en kantoorkosten	20	22
10. Automatiseringskosten	2	4
11. Kosten financiële administratie	38	37
12. Deelnemersadministratie	185	177
13. De Nederlandsche Bank	13	13
14. Bestuurskosten	117	132
15. Scholing bestuur	56	32
16. Verantwoordingsorgaan en visitatiecommissie	35	28
17. Diverse kosten	30	5
Totaal	887	719

Toelichting

1. Stijging veroorzaakt door overlap m.b.t. overdracht werkzaamheden inzake bestuursondersteuning.
2. De hoogte van deze post is afhankelijk van de mate van ondersteuning aan het AB en DB en de gevraagde adviezen en kan daarom van jaar tot jaar verschillen.
3. De hoogte van deze post is afhankelijk van de mate van ondersteuning aan het AB en DB en de gevraagde adviezen en kan daarom van jaar tot jaar verschillen.
4. Geen certificeringskosten in 2019 conform 2018.
5. In 2019 zijn er minder kosten aan projecten besteed dan in 2018. De kosten hadden betrekking op de implementatie van IORP II.
6. De hoogte van deze post is afhankelijk van de mate van ondersteuning aan het AB en DB en de gevraagde adviezen en kan daarom van jaar tot jaar verschillen.
7. Drukwerk/ publicatie kosten 2019 in lijn met 2018.
8. Beperkte stijging van de kosten voor de Accountant kosten in het kader van de controle van de jaarrekening en de jaarstaten. In deze kosten zijn geen advieskosten verantwoord.
9. Huisvestings- en kantoorkosten 2019 in lijn met 2018.
10. Automatiseringskosten 2019 in lijn met 2018.
11. Kosten financiële administratie 2019 in lijn met 2018.
12. Dit zijn de kosten van de deelnemers- en uitkeringenadministratie.
13. De Nederlandsche Bank kosten 2019 in lijn met 2018.
14. Onder deze post vallen de kosten voor AB- en DB-vergaderingen (vacatievergoeding, reiskosten en overige kosten).
15. Onder deze post vallen de kosten van het opleidingsinstituut plus de vacatievergoeding en reiskosten voor scholingsdagen.
16. Kosten t.b.v. de overige fondsorganen.
17. De diverse kosten zijn gestegen in 2019 in verband met de transities.

Het gemiddeld aantal medewerkers is in 2019: nihil (2018: nihil).

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountants honoraria ten laste van het resultaat gebracht:

Bedragen (x 1.000 Euro)	2019	2018
Controle van de jaarrekening	38	38
Andere controle werkzaamheden	-	3
Fiscale advisering	1	2
Andere niet-controlediensten	-	-
Totaal	39	43

19. Mutatie balanspost voorziening pensioenverplichtingen

	2019	2018
Technische voorzieningen voor risico fonds begin boekjaar	907.967	905.136
Benodigde interest	-2.116	-2.327
Wijziging rentetermijnstructuur	125.120	34.569
Actuarieel benodigd voor pensioenopbouw	12.209	11.343
Inkomende waardeoverdrachten	1.042	213
Uitgaande waardeoverdrachten	0	0
Flexioen	458	659
Uitkeringen (inclusief afkopen)	-35.301	-35.085
Vrijgevallen voor kosten	-618	-614
Arbeidsongeschiktheid	200	3.653
Schadereserve zieken	454	-3.034
Overlijden	-337	-1.531
Wijziging actuariële grondslagen	2.479	-6.623
Wijziging pensioenregeling	0	0
Toeslagverlening (0,15%)	0	1.341
Overige mutaties en correcties	-8	267
Technische voorzieningen voor risico fonds einde boekjaar	1.011.549	907.967

19.1 Mutatie balanspost schadereserve zieken

Schadereserve zieken (x 1.000 Euro)	2019	2018
Schadereserve zieken begin boekjaar	187	3.217
Opvoer schadereserve nieuwe zieken	0	183
Opvoer schadereserve bestaande zieken (verstrijken wachttijd)	451	378
Vrijval schadereserve zieken	3	-3.595
Mutatie schadereserve zieken	454	-3.034
Wijziging rentetermijnstructuur	60	5
Wijziging actuariële grondslagen	2	-1
Totaal	703	187

20. Mutatie balanspost overige voorzieningen

(x 1.000 Euro)	2019	2018
Overgenomen FLP verplichting	0	0
Totaal	0	0

21. Mutatie balanspost voorziening voor rekening en risico deelnemers

(x 1.000 Euro)	2019	2018
Stortingen	24	3
Beleggingsopbrengsten	159	-64
Uitkeringen	-517	-612
Totaal	-333	-673

22. Mutaties van balanspost voorziening kapitaaldekking FLP

(x 1.000 Euro)	2019	2018
Onttrekking / Dotatie Loodsen	-9.312	-235
Rendement	736	-168
Uitruil	-57	0
Totaal	-8.633	-403

23. Herverzekeringen

Het overlijdensrisico voortvloeiende uit het reglementaire nabestaandenpensioen, alsmede uit het wezen- en arbeidsongeschiktheidspensioen en de eenmalige uitkering bij overlijden van een deelnemer of een pensioentrekkende, indien van toepassing, wordt op stop-loss basis gedekt bij een herverzekeraar. De met ingang van 1 januari 2020 van toepassing zijnde contractuele afspraak dienaangaande komt er op neer dat indien de totale schade tijdens de (5-jarige) contractperiode 125% van de totale risicopremie over genoemde periode bij volledige herverzekering zou overschrijden, het meerdere door de herverzekeraar aan het pensioenfonds wordt uitbetaald. Deze verzekering expireert eind 2024.

Bedragen (x 1.000 Euro)	2019	2018
Premies herverzekering	56	55
Rente herverzekering	-	-
Totaal	56	55

Vergoeding bestuurders (in Euro's)

Naam/functie	Presentiegelden *	Km-vergoeding *	Overige kostenvergoedingen **
R. de Jonge, voorzitter	57.750	6.955	1.350
P.B. Schoe, lid	43.875	9.759	830
A.N.B. Eggink, lid	28.500	11.810	560
L. Kazemier, lid	27.375	11.490	560
M. van Kuik, secretaris/ penningmeester	47.625	4.834	1.100
M. Louwerens, lid	27.375	2.964	560
H.J.T. Ruijten, lid***	10.125	1.198	280
J.H.P. Waasdorp, lid	28.875	7.239	810
N.R. Halfweeg (asp-lid)	18.000	1.592	420
Totaal	289.500	57.841	6.470

* In het BPL als kosten opgenomen.

Presentiegelden van registerloodsen worden vergoed aan de betreffende maatschap.
KM-vergoedingen worden vergoed aan de desbetreffende bestuursleden zelf.

** Hieronder wordt verstaan een vergoeding voor het gebruik van een laptop, computer- en kantoorbenodigdheden.

*** Gedurende het boekjaar afgetreden.

Resultaat bestemming

Het negatieve resultaat voor het jaar 2019 is ten laste gebracht van de algemene reserve.

Gebeurtenissen na balansdatum

Financiële markten 2020

Wat dat gaat brengen weet uiteraard nog niemand, maar het is duidelijk dat het jaar voor een groot deel in het teken zal staan van het COVID-19 virus. Wat in de eerste maand van het jaar nog een beperkt regionaal probleem leek te zijn, groeide vanaf midden februari uit tot een internationaal probleem met vergaande gevolgen voor de economische bedrijvigheid. De hoop op een V-vormig herstel is hierbij langzaam maar zeker los gelaten, met alle gevolgen voor financiële markten van dien.

Hoe groot de schade zal zijn is moeilijk te zeggen. De verwachting is dat het van voorbijgaande aard zal zijn: zeer pijnlijk, maar tegelijkertijd ook tijdelijk. Veel zal afhangen van de beleidsreactie van centrale banken en overheden, om de vraaguitval die samenhangt met het stilleggen van de normale economische activiteit op te vangen en te overbruggen. Veel zal daarnaast ook afhangen van de verdere ontwikkeling van het virus zelf. Dat dit tot veel onzekerheid en volatiliteit in financiële markten zal leiden is in elk geval wel duidelijk. Dat deze onrust komt na een tienjarige rally in aandelen, die er voor gezorgd heeft dat de waardering in sommige gevallen behoorlijk is opgelopen, helpt hier uiteraard niet.

Crisisplan

Door de coronacrisis is de dekkingsgraad begin 2020 hard gedaald. Zelfs zo hard is deze gedaald dat de actuele dekkingsgraad onder de kritische dekkingsgraad (93,3%) is gekomen. Doordat de dekkingsgraad hieronder ligt is in maart het crisisplan inwerking getreden.

Het BPL heeft de volgende maatregelen ter beschikking om uit een crisissituatie te herstellen:

- Het niet (volledig) toekennen van toeslagen;
- Het aanpassen van het beleggingsbeleid;
- Het verhogen van de premiemarge;
- Korting van pensioenaanspraken en -rechten.

Continuïteit dienstverlening in relatie tot COVID-19

De continuïteit van de reguliere processen, met name het kritische proces van het uitbetalen van de pensioenuitkeringen, zijn momenteel gewaarborgd. Zo wordt er voldoende liquiditeit aangehouden om de uitkeringen te kunnen betalen, maar ook om aan de onderpand verplichtingen te kunnen voldoen. De IT-infrastructuur van onze uitbestedingspartijen is zo ingericht dat zowel op kantoor als op afstand gewerkt kan worden waarbij de integriteit van de systemen en de beschikbaarheid blijven behouden.

De gevolgen van de huidige crisis zijn groot. Het pensioenfonds heeft een inschatting van de risico's gemaakt en de benodigde mitigerende maatregelen genomen. Ten behoeve van de monitoring van deze risico's ontvangt het pensioenfonds wekelijks een rapportage.

Hoofddorp, 11 juni 2020

R. de Jonge
Voorzitter

M.A. van Kuik
Secretaris/ penningmeester

P.B. Schoe

A.N.B Eggink

M. Louwerens

L. Kazemier

J.H.P. Waasdorp

Overige gegevens

OVERIGE GEGEVENS

Actuariële verklaring certificerend actuaris

Opdracht

Door Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen te Hoek van Holland is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Wet verplichte beroepspensioenregeling over het boekjaar 2019.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen, zoals vereist conform artikel 143 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Dit geldt tevens voor andere actuarissen en deskundigen die werkzaam zijn bij Triple A – Risk Finance Certification B.V.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 3.416.250. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 227.750 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 142 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuariel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, met uitzondering van artikel 126 (minimaal vereist eigen vermogen) en 127 (vereist eigen vermogen).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen. Deze situatie bestaat voor 1 achtereenvolgende jaareinden.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening slecht, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen. In het kader van dit oordeel wijs ik op de ontwikkelingen na balansdatum als gevolg van de Coronacrisis, zoals die door het pensioenfonds in het jaarverslag zijn toegelicht.

Amsterdam, 12 juni 2020
drs. J.J.M. Tol AAG RBA
verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V

Controle verklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring over de jaarrekening 2019

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen ('het pensioenfonds') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het pensioenfonds op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019 van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen te Hoek van Holland gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2019;
- de staat van baten en lasten over 2019; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Benadrukking van de onzekerheid in verband met de effecten van het coronavirus (Covid-19)

Wij wijzen op de toelichting in 'de gebeurtenissen na balansdatum' zoals opgenomen in de jaarrekening waarin het bestuur de mogelijke invloed en gevolgen van het coronavirus (Covid-19) op het pensioenfonds en op de omgeving waarin het pensioenfonds opereert alsmede de genomen en geplande maatregelen om met deze gebeurtenissen en omstandigheden om te gaan heeft beschreven. In deze toelichting is ook beschreven dat er nog steeds onzekerheden bestaan en dat het daarom op dit moment redelijkerwijs niet goed mogelijk is om de toekomstige effecten in te schatten. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot de aangelegenheid.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 12 juni 2020

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. H.C. van der Rijst RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2019 van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Bijlagen

BIJLAGEN

Bijlage 1

Rapport visitatiecommissie over beroepspensioenfonds loodsen 2019 (samenvatting)

Deze rapportage bevat de bevindingen van de visitatiecommissie (hierna: VC) naar aanleiding van haar onderzoek naar het functioneren van het bestuur van de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen (hierna het fonds). De VC heeft de periode januari 2019 tot en met december 2019 onderzocht. De taak van de VC bestaat uit het toezicht houden op het beleid van het bestuur van het fonds, op de algemene gang van zaken in het fonds en het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur.

Op voorstel van het VO heeft het bestuur voor de visitatie over 2019 als specifieke onderwerpen gevraagd aandacht te besteden aan:

- Het gevolgde uitbestedingsbeleid inzake de selectie van BSG en BlackRock.
- Hoe worden het beleid en de processen inzake het functioneren van (individuele) bestuursleden beoordeeld. Met name op welke wijze (protocollen, processen) de rechtsbescherming is geregeld bij onvoldoende functioneren van het bestuurslid, het horen door het bestuur en het VO en de ledenvergadering van de NLc.

De VC volgt bij het uitvoeren van haar rol de toezichtcode van de Vereniging Intern Toezichthouders Pensioensector (hierna VITP) en de Code Pensioenfondsen.

De VC is door het bestuur benoemd, nadat het verantwoordingsorgaan (hierna VO) een bindende voordracht heeft uitgebracht voor de benoeming van de leden van de VC. De VC legt jaarlijks haar bevindingen vast in een rapport aan het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het VO en in het jaarverslag.

Het functioneren van de governance

De governance van het fonds is naar behoren ingericht en vastgelegd. De specifieke invulling door de karakteristieke eigenschappen van het beroepspensioenfonds vragen wel om een voortdurend kritische blik van het bestuur van het fonds hierop.

Het functioneren van het bestuur

Het bestuur vergadert veelvuldig. De vergadering worden goed voorbereid. De selectieprocessen in 2019 van een nieuwe pensioenuitvoerder voor zowel vermogensbeheer als de pensioenadministratie zijn zorgvuldig doorlopen en de transitieprocessen goed gemanaged. De VC vraagt het fonds in de nieuwe samenwerking met BlackRock, als wereldwijd de grootste vermogensbeheerder in versterkte mate invulling te blijven geven aan de countervailing power vanuit BMC en bestuur richting BlackRock. De rechtsbescherming van bestuurders is in de statuten en het bestuursreglement beschreven, gegeven de specifieke vraag van het VO beveelt de VC wel aan dat het Bestuursbureau nader in overleg treedt met het VO over procedures bij ontslag en schorsing bestuursleden.

Het beleid van het bestuur

Het bestuur spant zich in om de verschillende beleidsplannen actueel te houden.

Wel verdient het aanbeveling om blijvende versterkte aandacht te geven aan het uitbestedingsbeleid in de keten in lijn met de ontwikkeling van de steeds zwaarder wordende wet- en regelgeving (o.a. verscherpte eisen voor datakwaliteit en de samenwerking sleutelfunctiehouder risk met het riskmanagement bij de uitbestede partijen). Tevens is het volgens de VC nodig om versterkte aandacht te geven aan duurzaam beleggen.

Algemene gang van zaken in het fonds

De VC is van oordeel dat het bestuur 'in control' is, daarbij meegewogen de voorbereiding op de grote transities per 1 januari 2020, die veel aandacht en energie hebben gevraagd in 2019. De VC constateert dat er veel en op de juiste wijze aandacht is geweest voor het bewaken van een integere en beheerste bedrijfsvoering.

Adequate risicobeheersing

Het fonds heeft haar risicomanagement goed geregeld. Zowel opzet als bestaan zijn op orde, maar zeker zo belangrijk: er wordt mee gewerkt. Het risicobewustzijn is in ruime mate aanwezig. De VC beveelt aan inzichtelijk te maken hoe ESG-risico's worden meegenomen in de beleggingsbeslissingen.

Evenwichtige belangenafweging

De VC constateert dat de bestuursleden zich richten naar het belang van het fonds als geheel. In de verslaglegging zou dit bij ter zake relevante onderwerpen nog beter kunnen worden vastgelegd.

Communicatie

Het fonds besteedt veel aandacht aan communicatie en staat dicht bij de actieve en gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. De VC beveelt aan de deelnemers (actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden) - in een vroeg stadium - regelmatig te blijven betrekken bij de wijzigingen in wet- en regelgeving en voor pensioen relevante ontwikkelingen in de samenleving op een voor de deelnemers gemakkelijk te begrijpen wijze (bijvoorbeeld middels extra nieuwsbrieven).

Naleving Code Pensioenfondsen

Het fonds geeft naar het oordeel van de VC de nieuwe Code Pensioenfondsen 2018 adequaat nageleefd en de gegeven toelichtingen zijn toereikend. Daarmee heeft de VC geen aanbevelingen.

Cultuur en gedrag

De VC is van oordeel dat het bestuur als team goed functioneert en in een kritische open en prettige sfeer met elkaar communiceert en ook evalueert.

Opvolging van eerdere aanbevelingen van het interne toezicht

Het bestuur heeft de aanbevelingen uit het visitatierapport serieus beoordeeld. De VC is positief over de wijze waarop het bestuur dit heeft opgepakt.

De Visitatiecommissie

Dhr. drs. H.J.J. Debrauwer(voorzitter)

Dhr. mr. A.W.J. van Coberen

Mw. mr. drs. D.J.M.P. Horsmeier CSFL MM

9 april 2020

Bijlage 2

Reactie bestuur op rapport visitatiecommissie 2019

Het bestuur is ingenomen met het positieve rapport van de visitatiecommissie, waaruit blijkt dat het bestuur "in control" is.

Het bestuur dankt de visitatiecommissie voor de aanbevelingen. Het bestuur zal deze de komende periode gaan beoordelen en daarover een besluit nemen. Daarover zal het bestuur rapporteren aan de visitatiecommissie en het verantwoordingsorgaan ter zake informeren.

Bijlage 3

Oordeel van het verantwoordingsorgaan (VO) over het door het BPL-bestuur gevoerde beleid in 2019

Het Verantwoordingsorgaan-BPL (hierna: VO) heeft voor het beoordelen van het bestuursbeleid kennisgenomen van het concept jaarverslag over het boekjaar 2019, het conceptrapport van de waarmerkend actuaire, het concept verslag van de externe accountant en verder alle relevante stukken, waaronder de notulen van de bestuursvergaderingen en de voorgenomen besluiten van het bestuur. Verder heeft het VO ook het definitief rapport van de VC betrokken in haar beoordeling over het beleid. Het VO heeft in het jaarverslag kennisgenomen van het positieve rendement van 13,1% van het fonds, wat vrijwel in overeenstemming is met de daarvoor geldige benchmark.

Het VO beseft dat het bestuur een intensief en moeilijk bestuurlijk jaar heeft gekend.

- Allereerst werd een begin gemaakt met een nieuw bestuursbureau in plaats van een frontoffice ter ondersteuning van alle fondsorganen en werd afscheid genomen van de manager-pensioenen dhr. Wittkamp.
- Daarnaast werd gedurende het verslagjaar een transitie voorbereid van de pensioenuitvoerder voor de financiële- en pensioenadministratie van PGGM naar BSG, deze transitie werd aan het einde van het jaar voltooid. Van de voortgang van dit transitieproces is het VO door het bestuur geïnformeerd. Gedurende het jaar moest het bestuur daarnaast een onderzoekstraject opstarten naar een nieuwe vermogensbeheerder.
- Het VO heeft waardering voor het feit dat het bestuur middels een presentatie de grote lijnen van het selectieproces naar de nieuwe vermogensbeheerder Black Rock met haar werden gedeeld.
- In 2019 werd een online risicobereidheidsonderzoek uitgezet onder de belanghebbenden van het fonds. De uitslag daarvan is gedeeld met het VO, dat heeft aangegeven de uitkomsten en conclusies van het onderzoek te onderschrijven.
- Het VO vindt het belangrijk dat in deze tijd van de ontwikkeling van een nieuw pensioenstelsel en de aanwezigheid van een wereldomvattend virus, een toekomstparagraaf, waarin onder meer deze zaken aan de orde komen, aan het bestuur verslag is toegevoegd.
- Het VO heeft na overleg met bestuur in 2019 voor het eerst in haar bestaan een zelfevaluatie uitgevoerd, het eindverslag is besproken met het bestuur.
- Het VO is van mening dat het beleid van het bestuur over het verslagjaar 2019 op duidelijke en transparante wijze is verwoord in het jaarverslag en dat het bestuur een beleid heeft gevoerd in overeenstemming met de door het bestuur vastgestelde missie, visie en strategie, met als belangrijkste onderdeel de borging van de evenwichtige belangen van alle belanghebbenden.

Dit alles overziende oordeelt het VO van het BPL in hoge mate positief over het beleid van het bestuur zoals gevoerd in het boekjaar 2019.

Namens het VO-BPL:

J.N. Muntjewerff, Voorzitter

H.B.W. Broers, Secretaris

Bijlage 4

Reactie van het bestuur op het oordeel van het Verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2019

Het bestuur heeft met waardering kennisgenomen van het positieve oordeel van het Verantwoordingsorgaan. Het bestuur heeft het van belang en prettig gevonden om in 2019 op een regelmatige basis in gesprek te zijn geweest met het Verantwoordingsorgaan.

Het bestuur dankt het Verantwoordingsorgaan voor de samenwerking in het afgelopen jaar en zet de samenwerking in 2020 graag op constructieve wijze voort.

Bijlage 5

Verslag compliance officer 2020 (samenvatting)

Het Nederlands Compliance Instituut (NCI) is door het bestuur als externe compliance officer aangesteld. Vanuit die functie is het NCI verantwoordelijk voor de uitoefening van een deel van het toezicht op compliance en integriteit en met name de naleving van de gedragscode. Meer specifiek heeft het NCI beoordeeld of er sprake is geweest van enige (schijn van) belangenverstrengeling of integriteitsrisico's met betrekking tot nevenfuncties van verbonden personen, ontvangen danwel verstrekte relatiegeschenken en uitnodigingen en eventuele overige situaties van belangenverstrengeling als gevolg van bijvoorbeeld financiële belangen in zakelijke relatie van het pensioenfonds. Het pensioenfonds heeft in 2019 geen insiders aangewezen dus het toezicht op privé beleggingstransacties is in 2019 buiten scope van de compliance monitoring geweest.

De compliance monitoring heeft plaatsgevonden op basis van de overeenkomst tussen het pensioenfonds en het NCI van 1 januari 2017. Ten behoeve van de NCI compliance monitoring is conform een compliance beheerplan gebruik gemaakt van opgevraagde en/of ontvangen gegevens en overzichten van verbonden personen en van contacten met het bestuur en het bestuursbureau gedurende het jaar. Onze rapportage en bevindingen zien op de periode van 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019. Wij concluderen dat er gedurende de rapportageperiode geen materiele bevindingen zijn gedaan met betrekking tot de naleving van de gedragscode van het pensioenfonds in het algemeen en de specifiek benoemde compliance onderwerpen in het bijzonder. Voor zover er sprake was van omissies betrof dit met name administratieve omissies die in overleg en in samenwerking met het pensioenfonds zijn opgepakt. In 2019 zijn er geen integriteitsincidenten bij het NCI gemeld.

Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen
Berghaven 16
3151 HB Hoek van Holland

Directeur bestuursbureau BPL
R.F. Grobbe

Voor vragen over uw pensioen kunt u
terecht bij Blue Sky Group
e-mail: bpl@blueskygroup.nl
telefoon: 020-4266390

Het BPL heeft aan het opstellen van dit jaarverslag veel zorg besteed.
Toch is het mogelijk dat dit document onvolledig is, onjuistheden bevat.
Het BPL aanvaardt daarvoor geen enkele aansprakelijkheid.